MINISTRI SO KONČALI DELO

Otvoritvena faza ženevske konference zaključena

OD NAŠEGA POSEBNEGA POROČEVALCA

ŽENEVA, 22. dec. — Slavnostna otvoritvena faza ženevske konference o miru na Bližnjem vzhodu se po včerajšnjem uspešnem začetku danes zaključuje, s sestavljanjem posebnih komisiji in odborov, kar predstavlja prehod v delovno fazo konference. Prvi zunanji ministri, med njimi Kissinger, zapustijo Ženevo že nocoj, drugi pa jutri. Danes dopoldne ob enajstih so se zunanji ministri sestali na zaprti seji, sicer pa so izven Palače narodov izmenjavali stališča na skupnih obedih in na drugih dvostranskih srečanjih.

Po dopoldanski zaprti seji je generalni sekretar OZN Waldheim izjavil, da se konferenca na ravni zunanjih ministrov končuje in se nadaljuje na veleposlaniški ravni. Konferenco bodo znova sklicali na ravni zunanjih ministrov tedaj, ko bo to terjal razvoj dogodkov. Na dopoldanski zaprti seji so zunanji ministri sklenili ustanoviti posebno vojaško komisijo, ki bo takoj razpravljala o dezangažiranju vojaških sil. Ustanoviti nameravajo tudi druge delovne komisije, ki bi konferenco obveščale o svojih sklepih in ji dajale priporočila.

Generalni sekretar dr. Kurt Waldheim je sinoči povedal, da »pomemben del konference poteka izven dvorane zasedanj v Palači narodov.« Mišljena so številna dvostranska srečanja, ki se vrste te dni. Včeraj zjutraj je na primer izraelski zunanji minister zajtrkoval s Kissingerjem, zvečer pa sta se zunanja ministra obeh velesil sestala z nasprotnima stranema, Kissinger z egiptovskim zunanjim ministrom Fahmijem, Gromiko pa z Ebanom, kar je prvo takšno sovjetsko-izraelsko srečanje na visoki ravni po letu 1967. Prav tako sinoči je Waldheim sam proslavljal svoj rojstni dan v hotelu »Intercontinental«.

Danes opoldne sta se sestala Gromiko in Kissinger, nato pa se je prvi sestal z egiptovskim, drugi pa z izraelskim zunanjim ministrom. S srečanji, ki jih je imel Waldheim pred tem, se tako zaokrožuje tisto, kar bi lahko imenovali »neuradna diplomacija« izven Palače narodov v Ženevi.

Seveda pa ima ravno ta diplomacija svoj poseben mik, srečanje med Gromikom in Ebanom je sledilo po tistem, ko je Gromiko v svojem včerajšnjem otvoritvenem govoru izjavil da »SZ ni sovražna izraelski državi«, kar ni pozabil poudariti v svojem popoldanskem govoru izraelski zunanji minister Eban.

Nadaljevanje na zadnji strani

POTRES V S. BRODU

SLAVONSKI BROD, 22. dec. (Tanjug) — Ob 0,33 je prebivalce Slavonskega Broda in okoliških vasi prebudil zmeren potres. Trajal je kakih 10 sekund in ni povzročil nikakršne škode. Epicenter je bil po vsem sodeč na Dalj gori.

Zadnji močnejši potres v Slavonskem Brodu je bil 29. novembra letos. Potres so čutili ob 13,30 tudi v Drnišu.

IZROČITEV TERORISTOV

RABAT, 22. dec. — Kuvajtska vlada bo 5 teroristov, ki so zakrivili pomor na rimskem letališču, izročila PLO. To novico so potrdili člani palestinske delegacije, ki je prispela v Rabat, da bi vladi izrazila obžalovanje, ker je akcija na letališču zahtevala tudi smrt dveh maroških ministrov in dveh visokih funkcionarjev.

DRUGI DEL V ŽENEVI

Kmalu seja veleposlanikov

ŽENEVA, 22. dec. — Uradni predstavnik generalnega sekretarja OZN Lewin je danes popoldne izjavil, da bi bila prva seja ženevske konference o miru na Bližnjem vzhodu na ravni veleposlanikov lahko že prihodnji teden. Hkrati je povedal, da bodo vojaške osebnosti iz sestava delovne vojaške skupine, ki bo nadaljevala s pogajanji o dezangažiranju sil ob Sueškem prekopu, prišle v Ženevo sredi prihodnjega tedna. Predstavnik egiptovske delegacije pa je povedal po končani dopoldanski zaprti seji, ki je potekala »v delovnem in prisrčnem ozračju«, da se bo vojaška delovna skupina sestala takoj po božiču in nadaljevala prekinjena pogajanja s 101. kilometra ceste Kairo—Suez, se pravi o dezangažiranju sil na egiptovski fronti.

T. D.

Proletarci vseh dežel, združite se!

NEDELJSKA IZDAJA

DELO

Ljubljana, 23. decembra 1973
Leto XV., št. 346 — Cena 1,2 dinarja

GLAVNI UREDNIK MITJA GORJUP
ODGOVORNI UREDNIK SLAVKO FRAS

IZ VSEBINE DANAŠNJE ŠTEVILKE

SREČANJE »SARDINCEV« str. 2
JAPONSKE NAFTNE ŽELJE str. 4
UPEHANA SEDMA SILA str. 5
O PLAČEVANJU CARINE str. 6
DVAJSET LET PO LONDONU str. 7
SK BRANIK IN TRIGLAV NAJBOLJŠA str. 8
KRONIKA str. 9

ARMADA TITU

Delegacija oboroženih sil pri predsedniku na Brionih

BRIONI, 22. dec. (Tanjug). — Predsednik republike in vrhovni komandant SFRJ maršal Jugoslavije Josip Broz Tito je ob 22. decembru, dnevu jugoslovanske ljudske armade, sprejel na Brionih delegacijo oboroženih sil, ki jo je vodil zvezni sekretar za narodno obrambo general armade Nikola Ljubičić.

V delegaciji so bili: general armade Kosta Nagy, generalpolkovniki Miloš Šumonja, Stane Potočar, Djoko Jovanić, Franjo Herljević in Rajko Tanasković, generalpodpolkovniki Dane Petkovski, Džemil Šarac, Ljubiša Čurguz in Danilo Jauković ter viceadmiral Ivo Purišić.

Na sprejemu sta bila tudi načelnik kabineta vrhovnega poveljstva oboroženih sil generalpodpolkovnik Milan Knežević in adjutant vrhovnega poveljstva generalmajor Marko Rapo.

Člani delegacije so vrhovnemu komandantu čestitali k prazniku in mu sporočili pozdrave vseh pripadnikov oboroženih sil, nato pa ga seznanili z uspehi, ki smo jih dosegli pri krepitvi in modernizaciji oboroženih sil. Poudarili so, da v oboroženih silah intenzivno uresničujejo stališča iz pisma in naloge, ki se zastavljajo v zvezi s pripravami na X. kongres ZKJ.

Vrhovni komandant se je zanimal tudi za druge dejavnosti v oboroženih silah in poudaril pomen dela vseh subjektov naše družbe v prizadevanju za okrepitev obrambnih sposobnosti države.

Vrhovni komandant je nato izročil odlikovanja. General armade Kosta Nagy je dobil red svobode, general armade Nikola Ljubičić red narodne osvoboditve, generalpodpolkovnik Djoko Jovanić red jugoslovanske zvezde z lento, generalpodpolkovnik Džemil Šarac in viceadmiral Ivo Purišić pa red ljudske armade z lovorovim vencem.

Nagovor predsednika Tita objavljamo na 3. strani.

DELEGACIJA JLA PRI VRHOVNEM KOMANDANTU — Predsednik Tito je na Brionih sprejel in odlikoval najvišje častnike oboroženih sil pod vodstvom generala armade Nikole Ljubičića. Telefoto: Tanjug

POGLED V LETO 1974

V torek seja zvezne konference

BEOGRAD, 22. dec. (Tanjug) — V torek, 25. decembra, bo v Beogradu seja predsedstva zvezne konference SZDLJ, na kateri bodo obravnavali uresničevanje politike družbenogospodarskega razvoja v letu 1974. Na seji bodo obravnavali tudi nekatera aktualna vprašanja v zvezi z zaposlovanjem naših zdomcev v tujini in v zvezi z neposrednimi nalogami SZDL.

Predsedstvo bo, kakor pričakujejo, sprejelo tudi sklep o imenovanju direktorja časopisno-založniškega podjetja Borba ter glavnih in odgovornih urednikov Večernjih novosti in Ekonomske politike.

VEČ ETAP DIALOGA

Kissinger in Tho se bosta še sestala

PARIZ, 22. dec. (AP) — Član politbiroja vietnamske delavske partije Le Duc Tho je izjavil, da se je z ameriškim državnim sekretarjem Kissingerjem pogovarjal o spoštovanju pariških sporazumov o miru v Vietnamu, in da sta si ob tem drug drugemu zastavila nekaj vprašanj. Dogovorila sta se, da se bosta še večkrat sešla in preučevala stališča, izrečena o vietnamskih mirovnih sporazumih. Le Duc Tho je v pogovorih obsodil saigonske in ameriške kršitve sporazumov.

ARABSKA ZAHVALA TITU

Arabski poslanci na obisku

BEOGRAD, 22. dec. (Tanjug) — Dopoldne so bili v Beogradu uradni pogovori med delegacijama skupščine federacije arabskih republik Egipta, Sirije in Libije ter zvezne skupščine. Delegaciji sta vodila podpredsednik skupščine federacije Abdelah Šukri in podpredsednik zvezne skupščine Blažo Djuričić. Gostje so v pogovoru izrazili hvaležnost predsedniku Titu ter vladi in našim narodom, ker so podprli pravični boj arabskih narodov.

PO PETIH LETIH

Venezuelski predsednik razglašen

BUENOS AIRES, 22. dec. (Tanjug) — Za novega predsednika Venezuele so uradno razglasili prvaka stranke »demokratske akcije« Carlosa Andresa Pereza, ki je na predsedniških volitvah prepričljivo zmagal, saj je zbral 48,7 odstotka vseh glasov. Ta zmaga je »demokratski akciji« omogočila, da je ponovno prevzela oblast v državi. Predsedniški kandidat krščanskih demokratov, to je stranke, ki je bila na oblasti pet let, je dobil nekaj manj kot 37 odstotkov.

ZAMISEL O SLO SE NAGLO RAZVIJA

Generalpolkovnik Franc Tavčar podelil letošnje plakete JLA

LJUBLJANA, 22. dec. — »Z vašim prizadevanjem postaja zamisel o SLO last vsakega posameznika in celotne družbe ter prerašča v stvarnost, s katero mora računati vsak morebitni sovražnik,« je v svojem prazničnem nagovoru poudaril polkovnik Avgust Vrtar, predno je poveljnik ljubljanskega armadnega območja generalpolkovnik Franc Tavčar-Rok predal letošnje plakete JLA.

Za dosežene uspehe pri razvijanju zamisli o SLO in sodelovanju med civilnimi organi in organizacijami ter enotami JLA na Slovenskem v letošnjem letu so srednje plakete JLA dobili: Strelska zveza Slovenije, »Partizan« Slovenije, RSNZ SR Slovenije in ČGP »Delo«. Z malimi plaketami JLA pa je bilo nagrajenih 18 družbenopolitičnih organizacij in skupnosti, družbenih organizacij in zavodov ter 11 posameznikov.

Razen tega je srednjo plaketo prejela tudi enota Alojza Kaina iz Maribora, malo pa: šest aktivnih starešin, sedem teritorialnih enot, enajst enot in ustanov ljubljanskega armadnega območja ter dr. Franja Bojc-Bidovec iz vojne bolnice Ljubljana in fotoreporter ljubljanskega Doma JLA Slavko Krševan.

Ob koncu svečanosti, ki so se je med drugimi udeležili tudi Franc Leskošek, Franc Šetinc in Mihael Butara, je generalpolkovnik Franc Tavčar še enkrat čestital nagrajencem in naglasil, da čas, v katerem živimo, od vseh in vsakogar terja, da se hitro, organizirano in zavzeto pripravljamo na obrambo naše domovine. »Splošni ljudski odpor ni le stvar operativne vojske oziroma teritoralnih enot, marveč je to naša skupna naloga, stvar vseh dvajsetih milijonov Jugoslovanov.«

V imenu nagrajencev se je predstavnikom ljubljanskega armadnega območja zahvalil glavni urednik »Dela« Mitja Gorjup in dejal, da pomenijo ta priznanja zanje veliko čast, obenem pa obveznost, da tudi poslej vsak na svojem področju uresničuje tisto, kar prispeva k oblikovanju enotne volje vseh nas da pred komerkoli očuvamo našo državo in družbeni sistem.

Ob 22. decembru so opoldne položili venec na grobnico narodnih herojev v Ljubljani.

B. D.

PRIZNANJA — Včeraj je poveljnik ljubljanskega armadnega območja general polkovnik Franc Tavčar-Rok podelil priznanja za uspešno sodelovanje z enotami JLA. Srednjo plaketo je prejelo tudi »Delo«. Na sliki general Tavčar izroča plaketo predsedniku Strelske zveze Slovenije. Foto: J. ZRNEC

PODPIS ŠE ZA RTKS

Bojan Polak predsednik TKS SRS

LJUBLJANA, 22. dec. — S podpisom samoupravnega sporazuma o ustanovitvi telesnokulturne skupnosti SR Slovenije, ki so ga danes v prostorih skupščine SRS opravili pooblaščeni delegati temeljnih telesnokulturnih skupnosti iz vse republike, je bila v SRS končana akcija za samoupravno vključitev tudi tega področja dejavnosti v naš družbeni mehanizem. Po podpisu sporazuma se je tudi že sestala skupščina RTKS in izvolila za predsednika Bojana Polaka

SLAVJE V LIPICI

Ob jubileju IX. korpusa je govoril Sergej Kraigher

LIPICA, 22. dec. — V Lipici je bila danes svečanost ob 30-letnici ustanovitve IX. korpusa, ki so se je udeležili Sergej Kraigher, France Popit, Vida Tomšič, Franc Leskošek-Luka, Miha Marinko, Viktor Avbelj, Janko Rudolf, Sveto Kobal, Stane Potočar, Franc Tavčar, Rudi Čačinovič, in nekdanji komandanti in politični komisarji bataljonov, brigad in divizij IX. korpusa ter predstavniki iz 14 občin Primorske in Gorenjske.

IX. korpus je med narodnoosvobodilno vojno deloval na območju Primorske in Gorenjske. Po najhujši spomladanski ofenzivi v marcu leta 1945, v kateri se je 8000 borcev korpusa spopadlo z nad 30.000 Nemci in četniki, je korpus v sodelovanju s četrto armado prodrl v Trst, Gorico in Videm ter tako odločilno prispeval k osvoboditvi Primorske. Na današnji slovesnosti je zbranim govoril predsednik skupščine SRS Sergej Kraigher. Njegov govor objavljamo v celoti na 3. strani.

ASADOVA POSLANICA

KUVAJT, 22. dec. (AFP) — Podpredsednik sirske vlade in zunanji minister Abdel Halim Kadam je obiskal kuvajtskega suverena, da bi mu izročil osebno poslanico šefa sirske države Hafeza el Asada. Kadam je prispel v Kuvajt sinoči, nato pa se je po 48-urnem obisku po nekaterih državah Perzijskega zaliva vrnil v Damask.

V zahodni Sloveniji pretežno oblačno in v presledkih manjše padavine, v nižinah kot dež, v vzhodni Sloveniji zmerno oblačno. Nočne temperature bodo med 0 in 5, v Primorju 8, najvišje dnevne med 5 in 10 stopinjami.

UPOR TLI

Gverilci v Čilu aktivni

BUENOS AIRES, 22. decembra (Tanjug). — Uradni predstavnik čilske hunte je izjavil, da obstojijo na jugu Čila žarišča gverilskega upora. Dejal je, da »osamljene gverilske skupine« delujejo v gozdovih čilskega juga, ki jim pravijo tudi »rdeče province«. Središče upora je območje Panguipulli okrog 700 km južno od Santiaga.

Uradno zatrjujejo, da so geografske značilnosti na jugu države ugodne za gverilske operacije. Šef hunte general Pinoseth je že dvakrat obiskal nemirni jug in dejal, da »je še nekaj fanatikov, ki mislijo, da niso bili premagani«. Južne province so obiskali tudi drugi člani hunte in poveljevali vojaškim akcijam.

Predstavnik hunte je izjavil, da pripravljajo čilski begunci v Argentini oboroženo boj v južni provinci. Nedavno je prišlo orožje za te čete iz Francije, »kar nas vznemirja, vendar nas ni nič strah«, je dejal predstavnik hunte. Argentinske oblasti te izjave še niso komentirale.

Znano je, da je čilski jug nemiren in da je tam najmočnejše oporišče aktivistov Allendejevega gibanja »narodne enotnosti«. Enote vojaške hunte so na teh območjih že večkrat organizirale množične čistke. Režimski tisk je zapisal, da so organizirali posebne protigverilske enote za boj proti gverili.

SPREJEMI NA TUJEM

BEOGRAD, 22. dec. (Tanjug) — Ob dnevu jugoslovanske ljudske armade so bile na naših vojaških in diplomatskih predstavništvih širom po svetu priložnostne svečanosti in sprejemi. Sprejemov so se povsod udeležile visoke vojaške in diplomatske osebnosti.

STISKA V TOKIU

Izredno stanje v japonskem gospodarstvu

TOKIO, 22. dec. (Reuter). — Japonska vlada je razglasila izredno stanje v gospodarstvu in pozvala vse državljane, naj sodelujejo v boju proti energetskí krizi in za odpravo naraščajoče inflacije.

Pooblastilo za razglasitev izrednega stanja v gospodarstvu je vladi dal parlament, ki je včeraj med drugim sprejel ukrepe za nadzor nad dobavami in delitvijo nafte na Japonskem. Na izredno sejo je naravnost iz bolnišnice prispel tudi premier Kakuei Tanaka. Japonce, ki jim je sporčil sklep o razglasitvi izrednega stanja v gospodarstvu, je pozval, naj sodelujejo pri uveljavljanju novih ukrepov, da bi odrpravili sedanje težave.

Vlada je med drugim ukazala, da se mora s 1. januarjem zmanjšati poraba električne energije v tovarnah in uradih za 20%, civilno prebivalstvo pa mora z električno energijo kar najbolj varčevati. Konec decembra bodo prepovedali nekatere neonske in druge svetlobne reklame. Avtomobilistom bodo prepovedali vožnjo z zasebnimi vozili med prazniki. Klube in restavracije bodo zapirali prej ko zdaj, televizijske postaje pa bodo morale skrajšati program. Parlamentu bodo predlagali, naj uvede poletni delovni čas.

triglav koper
HOTEL ŽUSTERNA KOPER
penzion od 69 do 95 din
pokriti bazen z morsko vodo, savna, masaža, kegljišče
prost vstop v nočni bar
telefon 066/21-650

SREČANJE „SARDINCEV“

V Postojni je v okviru proslav ob 30-letnici priključitve Primorske govoril dr. France Hočevar

POSTOJNA, 22. decembra. — Boj političnih pregnancev na Sardiniji je bil sestavni del osvobodilnega boja slovenskega in jugoslovanskih narodov, zato je treba pravilno vrednotiti njihov delež in jim dati tudi ustrezno priznanje, je dejal na današnjem srečanju nad 1.000 nekdanjih političnih pregnancev na Sardiniji nekdanji komandant partizanskega taborišča v Gravini in predsednik osrednjega odbora prekomorskih brigad dr. France Hočevar.

Okoli 13.000 ljudi so pred zadnjo vojno in med njo fašistične oblasti deportirale z območja Primorske in Istre na Sardinijo. Njihovo gorje se tudi po razpadu Italije ni še končalo. Zavezniki so jih kljub njihovi soglasni zahtevi, naj jim omogočijo vključitev v narodno osvobodilno gibanje v Jugoslaviji, večino prepeljali v južno Francijo in na Korziko, kjer so se organizirali v takoimenovane slovenske čete in na tujem delovali za zmago nad fašizmom. Leta 1945 so se ti politični pregnanci sešli prvikrat v osvobojeni domovini v Postojni. Današnje srečanje, za katerega so si izbrali mesto, kjer so prvikrat dihali v svobodni domovini, so povezali s proslavo 30-letnice priključitve Primorske, Istre, Reke in otokov k Jugoslaviji. Dopoldne so v Postojni odkrili spominsko obeležje, kjer se je leta 1945 končala dolgotrajna pot preživelih Primorcev in Istranov, pregnanih na Sardinijo. V jamski restavraciji pa je bilo slavnostno zborovanje »Sardincev«, na katerem je dr. France Hočevar orisal težavno pot velikega števila zavednih primorskih in istrskih sinov. Naglasil je, da nam je v današnjem času potrebna partizanska povezanost, saj v svetu še vedno ni strt duh zatiranja. Prav politični pregnanci s Sardinije pa dobro vedo, kaj pomeni zatiranje, saj so jih najprej zatirali fašisti, nato pa Angloameričani, ki kljub plebiscitarni zahtevi deportirancev niso dovolili, da bi se bili vrnili v domovino in se tam vključili v boj za osvoboditev vseh delov Jugoslavije. S svojo neomajno zahtevo in s svojim zadržanjem pa so Sardinci tudi veliko prispevali k zmagi jugoslovanskega naroda in tudi za priključitev teh krajev k matični domovini. Dejal je, da je zato prav, da družba tudi političnim pregnancem izkaže priznanje in da je v Sloveniji že pripravljen osnutek zakona, ki ureja tudi njihov položaj.

V okviru današnjega srečanja so v Notranjskem muzeju odprli zelo bogato razstavo fotografij in drugega dokumentarnega gradiva o delu in življenju političnih pregnancev na Sardiniji. Za ta praznik pa je izšla tudi nad 700 strani obsegajoča knjiga, v kateri sta avtorja Srečko Vilhar in Albert Kljun z bogato dokumentacijo izpričala pot »Sardincev«.

G. GUZEJ

DR. FRANCE HOČEVAR — Težavna pot sinov Primorja in Istre zasluži priznanje
Foto: arhiv Dela

VELIKI DAN KRVAVCA

KRANJ, 22. dec. — Krvavec je danes doživel svoj veliki dan. Odprli so novo dostopno žičnico, ki ga je znova povezala z dolino in mu s tem zagotovila nadaljnji razvoj. Nova krožna kabinska žičnica, ki je zamenjala 15 let staro in odsluženo sedežnico, je tehnično precej izpopolnjena in bolj varna ter hitrejša in s skoraj štirikrat večjo zmogljivostjo. Ko bo pričela obratovati s polno močjo, bo na uro lahko prepeljala 900 potnikov, zato dostop ne bo več ozko grlo Krvavca. Žičnica je bila zgrajena v rekordnem času pičlih sedmih mesecev. Zaslugo za to imajo vsi, od vodje projekta Marjana Masterla in projektanta inž. arch. Janeza Fürsta do glavnega izvajalca SGP Projekt in kolektiva žičnic pri Creini ter dobavitelja opreme, firme Pomagalsky iz Francije. Kot je na današnji slovesnosti poudaril predsednik republiškega zbora skupščine SRS Miran Goslar, pa je pri Krvavcu pomembna tudi povezava delovnih organizacij v konzorcij, ki je z združevanjem sredstev omogočil tako veliko naložbo. To je dober zgled drugim pri graditvi novih turističnih objektov. Čast, da prereže trak ob otvoritvi, so tokrat dali naši odlični smučarki Slavici Zupančič iz Kranja.

Foto: S. BUSIC

ŽENEVA ODMEVA V TISKU

Previdni toni o možnostih konference

KAIRO, BONN, DAMASK, ŽENEVA, BEJRUT, 22. dec. (Reuter, AFP, Tanjug). — Vsi kairski listi posvečajo današnje naslovne strani ženevski konferenci. Vendar pišejo o možnosti za uspeh zelo previdno in skeptično ter obtožujejo Izrael, da poskuša takoj na začetku to konferenco podminirati.

»Al Ahram« piše v uvodniku, da je izraelski minister Aba Eban v govoru na konferenci včeraj potrdil stališče Izraela, da se njegove čete ne bodo umaknile z zasedenih ozemelj, in to stališče napada kot »kršenje resolucije varnostnega sveta in OZN«.

Zahodnonemški listi poudarjajo ob začetku ženevske konference predvsem zapletenost in pomembnost problemov, o katerih so razpravljali. »Frankurfter Allgemeine Zeitung« piše, da »ni nobene države na svetu, ki bi lahko ostala ravnodušna do problemov Bližnjega vzhoda«. Samo stališče LR Kitajske ni znano, dodaja list.

Süddeutsche Zeintung meni, da lahko nekatere arabske poteze, zlasti uporaba nafte kot orožja, ogrozijo pozitivne rešitve konference v Ženevi. »Politična izolacija Izraela in gospodarski pritisk na industrijske države sta izraz bojevitega, ne pa spravljivega stališča,« piše ta list in opozarja, da bodo sklepi ženevske konference močno presegli okvir Bližnjega vzhoda.

Glasilo vladajoče sirske stranke Baas »Al Saura« imenuje ženevsko konferenco »brezkončno, jalovo razpravljanje o zadevi, ki je popolnoma jasna«, in dodaja:

»Sirija je vse svoje zahteve izrazila Kissingerju med njegovim zadnjim obiskom v Damasku. Poteguje se za uveljavitev pravičnega miru, ki ga ne bo mogoče doseči, dokler se Izrael ne bo umaknil z zasedenih ozemelj in dokler Palestinci ne bodo dobili vseh zakonitih pravic.«

Švicarski listi skoraj soglasno poročajo, da se konferenca ni dobro začela, vendar upajo, da bo kljub temu dosegla cilj. Večina jih posveča poročilom in komentarjem cele strani, le list »Neue Zürcher Zeitung« jo je odpravil z nekaj vrsticami na prvi strani. »Journal de Genève« piše v uvodniku, da je bilo pričakovati, da bo prva seja potekala v znamenju rituala in tekmovanj v govorniški spretnosti in da je zato razumljivo, da se ni moglo na njej zgoditi nič, kar bi imelo resničen politični pomen.

»Arabci, predvsem Egipt, so pripravljeni sprejeti Kissingerjevo vabilo, v katerem jim kliče ameriški državni sekretar, da je preteklost umrla,« piše v uvodniku neodvisni bejrutski »An Nahar«. Pripravljeni so se pogovarjati tako o preteklosti kot o prihodnosti. List pa sodi, da je Izrael že na prvi seji mirovne konference v nasprotju z drugimi delegacijami jasno pokazal, da ne želi, da bi v svetu zagotovili mir in varnost.

»Al Anvar«, ki je blizu egiptovski vladi, meni, da začetek konference ni optimističen in da se stališče Izraela ni v ničemer spremenilo, vsaj ne tako, da bi si lahko obetali zbliževanje stališč med Izraelci in Arabci.

Skoraj vsi pariški dnevniki so ženevski konferenci posvetili uvodnike. Neodvisni levo usmerjeni »Combat« piše: »To je izreden dogodek, rezultat štirih vojn. To je velikanski uspeh diplomacije.« Combat predvideva, da se bo »prava razprava začela šele danes na tajni seji, kajti vojna, ki traja 25 let, se ne more končati med uvodno razpravo.«

Komunistični »L'Humanité« sodi, da »večina razprav prvega dne ustvarja podlago za sporazum — razen ene, to je tiste, ki jo je izrekel izraelski minister Aba Eban.« Časnik piše, da možnosti za mir in resnično varnost, ki se razodevajo na teh pogajanjih za vse narode, tudi Izrael, ne bi smeli zapraviti.

FEDORENKO V LJUBLJANI

LJUBLJANA, 22. dec. — Kot gost zveze pisateljev Jugoslavije se je danes oglasil na prijateljskem obisku v društvu slovenskih pisateljev v Ljubljani znani sovjetski pisatelj, sekretar zveze sovjetskih književnikov, akademik Nikolaj Trofimovič Fedorenko. Ko je Fedorenko izrazil pozdrave celotnega vodstva zveze sovjetskih pisateljev, ni pozabil pol za šalo pol zares pripomniti, da so mu tovariši ponovno popotovanje v Slovenijo, kjer je bil že dvakrat prijateljski gost, skoraj zavidali. Mira Mihelič, ki ga je pozdravila v imenu društva slovenskih pisateljev, pa je izrazila veselje nad njegovim obiskom in ugotovila, da prav osebne zveze lahko veliko pomagajo pri vzajemnem spoznavanju med našimi narodi, kulturami, literaturami in političnimi nazori.

B. P.

Zgodilo se je

23. decembra

Danes je nedelja, 23. decembra 1973, 357. dan v letu; do konca leta je še 8 dni. Na današnji dan se spominjamo tudi teh pomembnejših dogodkov:

1972 — Strahovit potres je skoraj popolnoma opustošil Managuo, glavno mesto Nikaragve. V tej katastrofi je umrlo nad 10.000 ljudi, okrog 270.000 pa jih je ostalo brez strehe.

1972 — Poljski premier Józef Cyrankiewicz je moral odstopiti. Za novega predsednika ministrskega sveta poljske republike so imenovali Piotra Jaroszewicza.

1957 — Umrl je slovenski pisatelj in prevajalec Vladimir Levstik (rojen 1886).

1949 — Gospodarski svet zvezne vlade in centralni odbor zveze sindikatov Jugoslavije sta sprejela navodila o organiziranju delavskih svetov kot posvetovalnih organov v 200 velikih industrijskih podjetjih. To je bil prvi korak na poti k postopnemu prehodu k delavskemu samoupravljanju.

1948 — Ustrelili so Hidekija Toja, predsednika japonske vlade med drugo svetovno vojno, in šest drugih japonskih pryakov iz vojnega obdobja.

1943 — Ustanovljen je bil IX. korpus NOV v slovenskem Primorju.

1943 — V noči med 23. in 24. decembrom sta Tomšičeva in Loška brigada med Žužemberkom in Dvorom napadli močno nemško vojaško kolono. V večurnem boju je padlo okrog 100 nemških vojakov.

1943 — Rdeča armada je začela veliko zimsko ofenzivo, v kateri je osvobodila Rovno, Novgorod in Volinsk.

1938 — Fašistične sile generala Franca so začele veliko ofenzivo proti republikancem v Kataloniji.

1875 — Rodil se je slovenski literarni zgodovinar in esejist dr. Ivan Prijatelj (umrl 1937).

1865 — Na konferenci v Parizu so podpisali sporazum, znan kot »latinska unija«. Podpisnice so bile Francija, Italija, Belgija in Švica, pozneje pa so se jim pridružile Srbija, Španija in Bolgarija. Po tem sporazumu je »frank« obveljal za skupni naziv valut držav podpisnic, vendar so te države obdržale pravico, da ohranijo svoje nazive.

1861 — Turški sultan je privolil v združitev Moldavije in Vlaške z Romunijo.

ČESTITKE IN PROSLAVE

Povsod slovesnosti ob dnevu JLA

BEOGRAD, 22. dec. (Tanjug in dopisniki). — Tudi danes, na sam dan JLA, so se tako rekoč po vseh krajih Jugoslavije nadaljevale proslave ob 32. letnici rojstva naših oboroženih sil. Čestitke so še naprej prejemali komandant oboroženih sil tovariš Tito, sekretar za narodno obrambo general armade Nikola Ljubičić pa tudi drugi vojaki. Med drugimi sta tovarišu Titu in Nikoli Ljubičiću poslala pozdrave tudi predsednik srbske skupščine Dragoslav Marković in predsednik CK ZK Srbije Tihomir Vlaškalić.

V številnih posadkah zagrebškega vojaškega območja so imeli ob prazniku JLA slovesnosti. Več sto mladincev iz Varaždina, Novega mesta, Kraljeva, Beograda in Zagreba in članov zveze borcev je odšlo davi na dvodnevni pohod v Zagorje.

V Sarajevu so poleg proslav in čestitk položili cvetje k spomenikom in na grobove padlih, učenci sarajevske občine pa so pisali literarne sestavke s praznično temo.

Dan JLA so slovesno proslavili tudi v Makedoniji, Vojvodini in na Kosovem. Na Reki so v parku pred šolo na Trsatu odkrili kip narodnega heroja Viktorja Bubnja, nato pa so slovesno odprli »dvorano mladosti«, ki je prva sodobna športna dvorana v mestu.

V Mariboru je bila osrednja proslava dneva JLA v vojašnici Franca Rozmana-Staneta. V prostorih kadetnice pa so odprli spominsko sobo Milana Zidanška, v kateri so fotografije in drugi dokumenti o ustanovitvi in bojni poti njegove brigade. Sobo so s sodelovanjem mariborskega muzeja NOV uredili sami vojaki.

Proslave so bile tudi v Murski Soboti, Litiji, Trbovljah in Hrastniku. V Zagorju so sinoči odprli razstavo o narodnem heroju Ivanu Skvarči. V Slovenskih Konjicah so na sinočnji prireditvi samostojnemu bataljonu Boris Winter za sodelovanje s posadkami JLA v taktičnih vajah podelili odlikovanje poveljstva ljubljanske armade. Posebna priznanja pa so dobile tudi delovne organizacije, odbori SLO in sedem pohorskih kmetov.

oglašujte v dnevniku DELO

KRITIČNA OCENA

ObK ZK je moral spremeniti in dopolniti poročilo o razmerah v Nišu

NIŠ, 22. dec. (Tanjug). — Občinski komite ZK v Nišu je zahtevo več partijskih organizacij, naj spremeni in dopolni poročilo o stanju in odnosih pred pismom tovariša Tita, sprejel novo kritično oceno političnega stanja, v kateri poudarja, da so bile v Nišu zaradi povezave med bivšim političnim vrhom Srbije in Niša blokirane številne akcije pri uresničevanju stališč 21. seje predsedstva ZKJ. V tej oceni je rečeno, da je Niš kot gospodarsko in politično središče veliko pomenil ožjemu političnemu vodstvu CK ZK Srbije, ker je sodilo, da je to mesto nujno treba pridobiti, če hočejo uresničiti svoje antisocialistične in antisamoupravne cilje.

V novi oceni je rečeno, da se je to »predvsem kazalo v ustvarjanju zasebnih povezav med nosilci liberalizma v republiškem vrhu in pristaši takšne politike v Nišu«. Pogostni zasebni stiki med posameznimi republiškimi in beograjskimi voditelji, kakršna sta bila Latinka Perović in Bora Pavlović, in niškim političnim vrhom, v katerem so bili Veselin Ilić, Ljubiša Bogdanović in Radmila Kostić, so prispevali k ustvarjanju političnih stališč, ki niso bila v skladu s politiko ZKJ. Niškemu političnemu vrhu očitajo predvsem nastop na 45. seji CK ZK Srbije in vključitev v kadrovsko kombinatoriko republiškega vrha.

Med pojavi liberalizma na tem območju omenja poročilo »dolgoletno neformalno povezovanje skupine voditeljev v Nišu, njihovo horizontalno povezovanje skupine voditeljev v Nišu, njihovo horizontalno rotiranje, nepovezanost s koristmi delavskega razreda in privatizacijo kadrovske politike, kar je med delavskim razredom in delovnimi ljudmi povzročalo veliko nezadovoljstvo«.

Zaradi povezovanja tehnobirokratskih struktur v delovnih organizacijah in posameznikov iz političnega vrha občine so se krepili odtujeni centri ekonomske in politične moči. To se je kazalo tudi v politiki ustanavljanja velikih sistemov v gospodarstvu, pri čemer so zanemarili družbene odnose. Med monopolističnimi organizacijami v Nišu so bile banke, cestna podjetja, sklad in uprava za komunalno izgradnjo, zavod za zaposlovanje, zavod za varstvo pri delu itd. Vse te organizacije so bile politični vzvod in podpora pri odtujevanju preseżka dela delavskemu razredu. Liberalistične in tehnokratske težnje se niso odkrito postavljale po robu političnim akcijam, vendar so si prizadevale, da bi nekoliko obrusile razredno ostrino teh akcij, in sicer z zatrjevanjem, da se bodo samoupravni odnosi spontano razvijali in da ni treba, da bi se v to vključevala zveza komunistov kot idejna in politična sila v družbi.

Liberalizem v Nišu je privatiziral kadrovsko politiko in tako so na nekatera ključna mesta prihajali ljudje brez strokovnih in moralno političnih kvalitet. Občinski komite navaja v poročilu, da se to nanaša zlasti na vodilna delovna mesta v skladu zavoda za komunalno izgradnjo, na letališču in v združenem komunalnem gospodarstvu. Za posameznike so si večkrat izmislili posebna delovna mesta, da bi jim omogočili visoke dohodke. V Nišu so bili funkcionarji, ki so nekaj let dobivali osebni dohodek, ne da bi karkoli delali.

Svoje protirazredno bistvo je liberalizem kazal tudi z zanemarjenjem gmotnega položaja delavskega razreda in nakopičenih socialnih problemov. Vrednost realnih osebnih dohodkov je vse bolj upadala, poleg tega pa so narastale razlike med nizkimi in visokimi dohodki. Tudi stanovanjske probleme delavcev so prepočasi reševali.

TELEGRAMI

Bombe v Londonu

LONDON — Poleg eksplozije bombe pred kinematografom na Leicester Squeru sta pozno ponoči pretresli London še dve eksplozije — na železniški postaji Charing Cross in pred stavbo obrambnega ministrstva. Scotland Yard je sporočil, da so bile ob tej priložnosti ranjen štiri osebe. Skupno je bilo zaradi dosedanjih eksplozij v Londonu ranjenih že 63 ljudi.

Posvet so odložili

TEHERAN — Ministri naftnih držav z območja Perzijskega zaliva so odložili začetek sestanka, na katerem naj bi se dogovorili o ceni nafte. Sicer so se že zbrali v Teheranu, kjer bo sestanek, vendar so sklenili, da se bodo poprej pogovorili z ranskim šahol Rezom Pahlavijem.

Obiski v Vatikanu

VATIKAN — Etiopski cesar Haile Selasie, sudanski predsednik Džafar El Nimeiri, liberijski pod predsednik James Edward Greene in zunanji minister Zambije Vernon Mvanga so prispeli v Vatikan k papežu Pavlu VI., kjer se bodo pogovarjali o problemu Jerузalema.

Kriza se polega

WASHINGTON — Ameriški finančni minister Georg Shultz je izjavil, da ZDA z energetsko krizo nimajo nikakršnih težav kot pred nekaj tedni, v glavnem zaradi ugodnih vremenskih razmer, a tudi zaradi varčevanja z gorivom. Domnevali so, da bo v začetku leta 1974 Ameriki primanjkovalo 17 odstotkov nafte, vendar je trenutni položaj veliko ugodnejši, je zatrdil Shultz.

Volitve odložene

BUENOS AIRES — Bolivijske predsedniške in parlamentarne volitve so odločili do poletja 1975. Stanje v državi se je namreč naglo poslabšalo. Bivši notranji minister Walter Castro je pravkar izjavil, da živi Bolivija »v ozračju zarotniških akcij«.

Za zdaj brez pooblastil

WASHINGTON — Predstavniški dom ameriškega kongresa je zavrnil predlog senata, da naj bi po hitrem postopku sprejeli zakon, ki bi predsedniku Nixonu dal posebna pooblastila za ukrepe v zvezi z energetsko krizo. Po tem predlogu bi Nixon lahko sam sprejemal sklepe o omejitvi porabe bencina itd. O zakonu bodo ponovno razpravljali po novem letu.

Protesti na Portoriku

CIUDAD MEXICO — Letna skupščina ameriške zveze občinskih svetovalcev, ki se je začela v San Juanu, glavnem mestu Portorika, je izzvala val demonstracij. Prebivalci zahtevajo, da naj bi »brez odlašanja« razglasili neodvisnost Portorika. Ta nekdanja španska kolonija v Karibih je bila leta 1952 razglašena za svobodno državo, pridruženo ameriški federaciji, in ima lokalno vlado in guvernerja, ki ga postavlja Bela hiša.

Čile pestijo dolgovi

WASHINGTON — ZDA in vojaška hunta v Čilu so se sprazumele glede čiliških odplačil dolgov Washingtonu. Čile bo v naslednjih osmih letih plačal Ameriki 124 milijonov dolarjev.

Islamski vrh februarja

ISLAMABAD — Pakistanski predsednik Zulfikar Ali Buto je sporočil, da bo islamska konferenca na najvišji ravni 21. in 23. februarja v Lahoru. Pred tem se bodo v Islamabadu sešli zunanji ministri islamskih držav.

SPROŠČEN POGOVOR V ŽENEVI — Na mirovni konferenci o Bližnjem vzhodu so se voditelji delegacij kar precejkrat dokaj sproščeno pomenkovali. V takem ozračju je potekal tudi kratek dialog med zunanjima ministroma ZDA in Jordanije Kissingerjem in Rifaijem.
Telefoto: UPI

PRED OČMI SVETA

Dolgoletni nasprotniki so se znašli v isti sobi

OD NAŠEGA POSEBNEGA POROČEVALCA

ŽENEVA, 22. dec. — Včeraj ob 11,15 dopoldne je bil naposled storjen zgodovinski korak na dolgi in naporni poti k toliko željenemu miru na nemirnem Bližnjem vzhodu. Dolgoletni nasprotniki sicer še niso sedli za skupno mizo, toda znašli so se vsaj prvikrat v isti sobi, iz oči v oči, da bi končali četrtstoletno takorekoč neprekinjeno vojno stanje, ki bi se, kot je rekel ameriški zunanji minister Kissinger, sicer lahko spremenilo v petdesetletno vojno z nepredvidljivimi posledicami za ves svet. Prišli so torej sem v Ženevo, v Palačo narodov, da končajo štiri bližnjevzhodne vojne, morda pa tudi posledice dveh svetovnih, v katerih so se zakresale prve iskre spora.

Ta veliki dogodek je seveda pritegnil pozornost malone vsega sveta, ki je uprl v ženevsko Palačo narodov svoje oči. Te oči sveta zastopajo tukaj neposredno predstavniki sedme sile, tiska in RTV, ki so prišli iz najrazličnejših koncev sveta, iz Japonske in Argentine, Afrike in Indije, Kitajske in Mehike. V petek zvečer, torej na večer pred slovesno otvoritvijo ženevske konference, jih je bilo akreditiranih natanko 867. Naslednje dopoldne pa se je številka bržkone zaokrožila na tisoč.

Razumljivo je, da je bilo največ novinarjev iz držav, ki so na konferenci zastopane s svojimi delegacijami, iz ZDA, SZ, Egipta, Izraela in Jordanije. Američani so malone preplavili konferenčne hodnike, saj jih je bilo kar 130, sovjetskih novinarjev je bilo v petek zvečer 17, egiptovskih 21, izraelskih 37, jordanskih pa pet. Zelo močno je bilo tudi libanonsko zastopstvo s 17 novinarji.

Sovjetska delegacija je najštevilnejša, saj šteje 27 članov, od katerih jih je enajst »glavnih«. Vodi jo zunanji minister Gromiko, v nadaljevanju pa ga bo zamenjal sovjetski veleposlanik v Kairu Vladimir Vinogradov. Ta delegacija se nahaja na sedežu sovjetske misije v Ženevi, okrog katere se sprehajajo številni oboroženi policaji. Iz strahu pred morebitnimi sabotažami so ukinili številna parkirišča okrog zgradbe sovjetske misije.

Egiptovska delegacija šteje 25 članov, vodi pa jo egiptovski zunanji minister Fahmi, ki ga bo kasneje zamenjal nekdanji veleposlanik pri OZN v Ženevi Husein Kalaf. Egipčani so najeli peto nadstropje razkošnega hotela »Intercontinental« nedaleč od Palače narodov, pred njihovimi vrati pa »dežura« kakih dvajset »goril«.

Dve nadstropji više, v sedmem nadstropju hotela »Intercontinental« se sprehaja kakih 50 »goril« pred vrati ameriške delegacije, ki šteje 11 članov, vodi pa jo zunanji minister Kissinger. Tega bo kasneje zamenjal stari veleposlanik v Saigonu Ellsworth Bunker. Včeraj zjutraj, tik pred začetkom ženevske konference, je prišel h Kissingerju zajtrkovat v »Intercontinental« izraelski zunanji minister Aba Eban, seveda s spremstvom »mišic in očic«. Sinoči pa je Eban večerjal z Gromikom, prvič po dobrih šestih letih.

Dve nadstropji nad Kissingerjem, torej v devetem nadstropju »Intercontinentala« stanuje jordanska delegacija, ki jo vodi predsednik vlade in hkrati zunanji minister Rifai, kasneje pa ga bo tu v Ženevi zamenjal veleposlanik v Kairu in posebni Huseinov svetovalec za politična vprašanja Abdel Moneim Rifai. Slednji je z enim delom jordanske delegacije prispel v največji tajnosti v sredo popoldne, drugi pa, tudi povsem naskrivaj, dan kasneje. Jordanska delegacija šteje 10 članov, ki jih varuje 16 »lastnih goril«.

Hotel »La Réserve«, kjer stanuje izraelska delegacija, se je spremenil v pravo oblegano trdnjavo. Pred njo nenehno patruljirajo številni policaji in tajni agenti v civilu. Delegacija šteje 8 članov, vodi jo zunanji minister Aba Eban, ki ga bo zamenjal veleposlanik v rimu MošeAson.

Tako so se delegacije razmestile na raznih koncih Ženeve. V konferenčni dvorani pa so jih posadili za šestero miz, ki skupaj s sedmo, prazno, tvorijo sedmerokotnik, torej skoraj krog. Sirci niso zavzeli svojega prostora med Sovjeti in Jordanci, vendar je njihovo navzočnost v dvorani vendarle čutiti. Zlasti Izrael je sirsko odsotnost izrabil za brezobzirno propagandno kampanjo, v kateri celo napada Sirijo, da je likvidirala izraelske vojne ujetnike. Temu tukaj ne verjame nihče, saj se je med drugim tudi izvedelo, da je seznam izraelskih ujetnikov v Siriji že tu v Ženevi. Sicer pa je sama Golda Meir morala javno priznati, da trditve o likvidaciji ujetnikov niso resnične — kar pa tukajšnjega močnega izraelskega propagandnega stroja (v Ženevo je na primer prišel nekakšen propagandni »komando« izraelskih profesorjev, ki nenehno deluje), ne moti, da ne bi skušal igrati na to »humanitarno karto.«

TIT DOBERŠEK

PREDSEDNIK SKUPŠČINE SR SLOVENIJE SERGEJ KRAIGHER OB OBLETNICI IX. KORPUSA NOV IN POJ V LIPICI

SVOBODNA PRIHODNOST NE BO NIKOMUR PODARJENA

Igra imperialističnih sil se nadaljuje še danes kot oblika pritiska na našo neuvrščeno zunanjo politiko in na svoboden socialistični razvoj

Tovarišice in tovariši!

Zbrali smo se, da proslavimo 30. obletnico ustanovitve IX. korpusa NOV in POJ. Štejem si v posebno čast, da lahko pred najbolj odgovornimi predstavniki njegovih borbenih enot in delegati občin, ki so predstavljale njegovo neposredno zaledje in osnovno operacijsko področje, spregovorim nekaj besed o vlogi IX. korpusa v naši zgodovini in socialistični revoluciji ter njenem pomenu za današnji čas.

Ustanovitev IX. korpusa NOV in POJ je predstavljala veličasten rezultat borbe našega naroda in še posebej primorskega ljudstva za svoj obstoj, za svobodno življenje in razvoj na svoji zemlji proti tradicionalnim naklepom italijanske in velikonemške imperialistične gospode, da se z razkosavanjem našega narodnega ozemlja, izseljevanjem ter masovnim fizičnim uničevanjem naših najboljših, najbolj zavednih in borbenih ljudi izpodkopljejo osnove našega nacionalnega obstoja ter naš narod zbriše iz zgodovine in obsodi na pogin. Pot borbenih enot IX. korpusa kot sestavnega dela NOV in POS je zajela ne samo celo Primorsko in velik del Gorenjske, temveč je v uresničevanju združene Slovenije in drugih ciljev našega narodnoosvobodilnega boja segla v Trst, Slovensko Benečijo in Koroško. IX. Korpus je tako zrastel po kapitulaciji Italije kot udarna sila vsega slovenskega ljudstva in še posebej Slovencev na Primorskem in v Istri v boju proti fašizmu in kot jamstvo slovenskega in vseh jugoslovanskih narodov, da se v nadaljnjem boju zagotovijo že dosežene pridobitve, ljudska oblast, priključitev Slovenskega Primorja in Istre Sloveniji in Jugoslaviji in druge pravice v mednarodnih odnosih.

IX. korpus je bil tako že po svojem nastanku in svoji osnovni funkciji naravnan v najširše sodelovanje z vsemi naprednimi demokratičnimi silami v Italiji, Avstriji in v svetu ter proti vsem oblikam nacionalistične ozkosti in šovinizma. To se je kazalo tudi v njegovi narodnostni sestavi. Borci IX. korpusa, slovenski partizani so v krvi in boju sklenili ter potrdili svoje bratstvo in solidarnost z italijanskimi partizani ter italijanskimi in avstrijskimi antifašisti. IX. korpus je odigral pomembno vlogo v organiziranju antifašistične borbe slovenskih in italijanskih delavcev v Trstu, ki je najvidneje prišla do izraza v skupni vstaji in čiščenju Trsta od pripadnikov nacistične vojske. Prav v teh najtežjih trenutkih se je pokazalo, da interesi delovnega človeka raznih narodnosti ne morejo biti nasprotni, še več, da jim je skupen interes, da se onemogočijo in likvidirajo sile, ki vnašajo razdor med narode na tem ozemlju, da se za vselej izkorenini jo vse oblike šovinizma, nacizma in fašizma.

V usodi Palestincev vidimo svojo usodo, kakršna bi bila, če se ne bi uprli

Glede na mednarodni strateški pomen ozemlja, kjer je deloval IX. korpus, ozemlja kjer se stikata Balkan in Centralna Evropa, kjer se Mediteran najbolj približuje osrčju Evrope, je posebnega pomena dalje dejstvo, da je ravno preko borbe IX. korpusa prišla najbolj vidno do izraza neposredna povezanost jugoslovanske narodnoosvobodilne vojske z zavezniškimi silami v skupnem boju za dokončno likvidacijo fašizma in za zmago demokratičnih sil v Evropi. Borbene akcije IX. korpusa so imele neposredno vpliv na položaj in delovanje zavezniških armad v Italiji in dajale neprecenljiv prispevek borbi zavezniških armad na italijanski fronti in k zmagi antifašističnih sil.

Ko prav v tem času spremljamo in po svojih močeh pomagamo vztrajnemu boju arabskih narodov proti Izraelcem kot agresorjem in okupatorjem, in ko še posebej spremljamo pretresljivo usodo palestinskega naroda, si ne moremo kaj, da ne bi v usodi arabskih narodov in še posebej Palestincev in v težkih pogojih njihove borbe za obstoj in svoboden razvoj videli, kakšna bi bila naša usoda, če se ne bi med dvema vojnama pripravljali za revolucionarno borbo tako v Jugoslaviji kot pod italijansko okupacijo v Slovenskem Primorju in Istri, in zlasti, če ne bi v narodnoosvobodilnem boju in socialistični revoluciji v povezavi z naprednimi stranmi vsega sveta prekrižali naklepov italijanskih fašistov in velikonemških nacistov in imperialistov. To je tudi eno od izročil ob 30. obletnici IX. korpusa.

Drugo, nič manj važno pa je: bori se že v mirnem času za zaveznike med naprednimi silami v vsem svetu in med zatiranimi in neenakopravnimi narodi in sedaj z deželami v razvoju, ki so danes v istem položaju, kot smo bili včeraj mi, in ki nam v času, ko vlada politika sile, še vedno preti. Klic kmečkih puntarjev »le vkup, le vkup, uboga gmajna«, ki je združeval tudi partizane in jih utrjeval v njihovem boju proti okupatorjem, ima tako tudi danes svojo živo vsebino, če pomislimo, da mir v svetu sloni danes na ravnotežju sile v odnosih med velikimi silami in če pomislimo na osamosvojeno moč velikih multinacionalnih in nadnacionalnih kompanij ter na moč osamosvojenih centrov strahotne koncentracije vojaške moči in obveščevalnih služb, neločljivo povezanih s tehnokratskimi in birokratskimi strukturami.

Kdor ne izpolnjuje izročil NOB, bo izločen

Jugoslavija se tako kot druge nevezane države in resnično miroljubne sile v svetu neprestano trudi in po svojih močeh prispeva k izpopolnjevanju in utrjevanju sistema mednarodne varnosti in enakopravnega sodelovanja pri reševanju spornih vprašanj v okviru Organizacije združenih narodov. Toda mednarodna varnost in svobodna bodočnost, kakor pred 30 leti tako tudi v današnjem času, kljub napredku in vse pomembnejši vlogi Organizacije združenih narodov ni nikomur poklonjena. Toliko je je, kolikor si sam močan in orientiran v današnjih dogajanjih in kolikor zvestih zaveznikov si si pridobil s svojo požrtvovalnostjo in principialnostjo.

Zato je tudi eden od pogojev uresničitve teh velikih izročil naše NOB v sedanjem mednarodnem položaju in s tem tudi ena od garancij naše svobodne in neodvisne bodočnosti, v odstranjevanju iz vodilnih in odgovornih položajev vseh, ki so nezanesljivi v doslednem izpolnjevanju tega izročila in ki se orientirajo ali jim je bližja orientacija predvsem na politikantsko ekvilibristiko med interesi velikih sil. Ta proces se je v Jugoslaviji začel z 21. sejo predsedstva ZKJ ob obračunu s takratnim vodstvom ZKH, v Sloveniji pa smo ga začeli pred dobrim letom na 29. seji CK ZK in s spremembami v vodstvih nekaterih organov in organizacij v naši republiki, ki so ji sledile.

Tovarišice in tovariši!

Ko se danes po 30 letih ustanovitve IX. korpusa spominjamo na zaključne operacije naše narodnoosvobodilne vojske v letu 1945, potem moramo poudariti posebno vlogo IX. korpusa v tem zaključnem obdobju. Težki boji, ki so jih enote IX. korpusa vodile marca in aprila leta 1945 v Slovenskem Primorju in na Gorenjskem v veliki nemški ofenzivi — kar velja prav tako za boje enote IV. operativne zone na Štajerskem in Koroškem v tem času — so v resnici že predstavljali začetek našega boja proti igri sil imperializma in velikodržavne hegemonije in proti poizkusom, da naše naravne in s krvjo pridobljene pravice postanejo zopet drobiž za plačevanje računa med velikimi silami, so že pomenili začetek boja tudi proti špekulacijam poraženih sil nacizma in fašizma ter zametkov revanšizma in iredentizma, da na podlagi antikomunizma rešijo, kar se še rešiti da, in da si sčasoma povrnejo svoje pozicije.

Ugodne odnose obremenjujejo sile fašizma in iredentizma

V interesu miru v tem tako občutljivem delu Evrope, v interesu čim hitrejšega ustvarjanja pogojev za obnovo in mirno socialistično graditev ter za poglabljanje prijateljstva in vezi z narodi in demokratičnimi silami sosednjih držav je nova Jugoslavija s svoje strani sprejela mednarodne pogodbe in sporazume, ki garantirajo se-

SERGEJ KRAIGHER: Deveti korpus in njegove enote bodo s svojim delom in pomenom zapisani kot simbol bratstva in solidarnosti vseh, ki žele svobodo in mirno sožitje

danje meje, nudijo osnovno zaščito našim manjšinam v Italiji in Avstriji ter ustvarjajo pogoje za enakopravno sodelovanje in nadaljnji razvoj medsebojnih odnosov. Vendar se igra imperialističnih sil na naših mejah, in v sosednji Avstriji in Italiji s tem ni končala, ampak se je nadaljevala ves čas po vojni z različno intenzivnostjo in v različnih oblikah v skladu z razvojem mednarodnih političnih odnosov. Nadaljuje se tudi danes kot oblika pritiska na našo neodvisno ni neuvrščeno zunanjo politiko ter na svoboden socialistični razvoj. Sile fašizma in nacizma kot glavni čeprav ne edini nosilci iredentizma ter velikonemškega revanšizma so v tem času zopet dvignile glavo. To sicer ni moglo zavreti v splošnem ugodnega razvoja odnosov s sosednjimi državami, vendar jih po nepotrebnem obremenjuje s hipotekami, ki tako kot v preteklosti lahko ustvarjajo samo nezaupanje in sovraštvo in ki hromijo protinacistične in protifašistične ter demokratične sile v teh državah v njihovem delovanju v velikih in zapletenih prelomnih procesih, ki se danes odvijajo v Evropi in v svetu tako v mednarodnih ekonomskih kot političnih odnosih kot v vsaki državi in v njenem mednarodnem položaju še posebej.

Občutljiva stabilnost mednarodnih odnosov

Nemoteno delovanje revanšističnih in neonacističnih sil je v drugih delih Evrope že naletelo na težke udarce. Problemi, kot so Berlin, Odra—Nisa, Münchenski sporazum in drugi, ki so desetletja grozili z možnostjo tretje svetovne vojne, so danes realistično postavljeni na osnove, ki naj povedejo Evropo in njene narode h končnemu odklanjanju nerešenih in spornih vprašanj iz druge svetovne vojne kot nemogočih anahronizmov, k miroljubnemu reševanju spornih problemov in konstruktivnemu sodelovanju. V vašem delu Evrope, kjer se pretakajo silnice in interesi raznoterih razrednih, družbenih in blokovskih sil, ob mejah neuvrščene in socialistične Jugoslavije, na samem Mediteranu, ko so vse mediteranske države neposredno na tak ali drugačen način vključene v reševanje krize na Bližnjem Vzhodu, pa stojijo nekatera od teh vprašanj še vedno odprta. Stojijo odprta kljub temu, da so podani mednarodno pravni temelji za njihovo rešitev in kljub temu, da se nahajamo v času intenzivnih priprav na evropsko konferenco o varnosti in sodelovanju, ki je že postavila na dnevni red kot eno od najvažnejših vprašanj — nedotakljivost sedanjih meja in integritete državnih ozemelj ter položaj narodnih manjšin ter posebnih ukrepov za njihovo zaščito.

Dogodki na Bližnjem Vzhodu, nedavna vojna in z njo povezani zapleti jasno dokazujejo, kako zelo je še vedno ranljiva stabilnost mednarodnih odnosov ter mir v svetu, posebno pa še v našem izredno občutljivem delu Evrope. Odprta kriza na Bližnjem Vzhodu brez dvoma tudi težko bremeni priprave na konferenco o evropski varnosti. Prav v vprašanju zagotovitve miru, stabilnosti, neodvisnega in svobodnega demokratičnega razvoja pa mi vidimo pomembno osnovo in potrebo za skupno sodelovanje vseh demokratičnih in naprednih sil, katerih aktivno delovanje mora preprečiti razne poskuse vmešavanja s strani in obračanja zgodovine nazaj.

Za naše odnose s sosedi potrjuje to med drugim tudi dejstvo, da je prebivalstvo tako z ene kot z druge strani naših meja v zadnjih desetletjih izkusilo prednosti mirnega sožitja in sodelovanja pri reševanju skupnih vprašanj njihovega življenja in razvoja, ne glede na mejo, ki jih loči. V praksi se je pokazalo tudi to, da manjšine v resnici lahko postanejo most v povezovanju sosednjih narodov in držav. Temu je najbolj prepričljiv dokaz sodelovanje med Italijo in Jugoslavijo, ki kljub stalnemu rovarjenju neofašističnih in iredentističnih sil ni moglo preprečiti stalnega, sicer počasnega in parcialnega utrjevanja položaja slovenske manjšine in reševanja problemov obmejnega prebivalstva.

Ne odgovore na naše konkretne predloge

Prav zato tudi skrbno spremljamo oživljanje delovanja fašističnih in nacističnih sil in njihove ideologije onstran naših meja ter ponašanje vseh drugih protidemokratičnih avtoritarnih sil.

Ni moj namen danes na tem mestu govoriti o odprtih vprašanjih v odnosih med Jugoslavijo in Avstrijo oziroma Italijo, o položaju naših manjšin in reševanju problemov in interesov prebivalstva obmejnih krajev in pokrajin ter o predloženih programih in naših pobudah za ureditev drugih odprtih vprašanj. Od vlad teh držav in njihovih organov, razen dvosmiselnih in splošnih izjav na naše konkretne predloge in pobude, še nismo dobili konkretnih odgovorov. Javnost bo o vseh teh vprašanjih ob ustreznem času obvestila skupščina oziroma izvršni svet.

Tovarišice in tovariši!

V času neposrednega reševanja krize na Bližnjem Vzhodu, ki je pokazal, da se mir med velikimi lahko vsak trenutek spremeni v splošen svetovni spopad, v času, ko so lokalne vojne oblike borbe za interese velikih sil, lahko zaupamo v našo sposobnost, da bomo častno in uspešno prestali vse morebitne preizkušnje, tako kot smo jih v toku narodnoosvobodilnega boja in v vseh 28 letih našega socialističnega razvoja. Saj smo danes mnogo bolje pripravljeni in močnejši, kot smo kdajkoli bili. V vsem našem razvoju smo ostali zvesti humani vsebini naše socialistične revolucije in pogumno, korak za korakom uresničujemo njene cilje. To se kaže v doseženih rezultatih našega materialnega in kulturnega razvoja; to se kaže v doslednem uveljavljanju in razvijanju sistema samoupravne socialistične demokracije. Na ta način se utrjuje SFRJ kot skupnost enakopravnih narodov in narodnosti, vedno bolj se krepita tako njihova enotnost kot strnjenost vseh jugoslovanskih republik in avtonomnih pokrajin v obrambi neodvisnosti Jugoslavije in samoupravnega socializma in demokracije. To se kaže tudi v vedno večji obrambni sposobnosti Jugoslavije z vedno večjo borbeno sposobnostjo tako ljudske armade kot enot teritorialne obrambe v sistemu splošnega ljudskega odpora. V mednarodnem položaju ni Jugoslavija nikoli uživala tolikšne podpore vseh miroljubnih in naprednih sil v svetu kakor danes po Alžirski konferenci šefov neuvrščenih držav in po direktni podpori boju arabskih narodov proti izraelskemu okupatorju in silam, ki ga podpirajo.

Težav v energetiki je kriva prejšnja liberalistična usmeritev

Dovolite mi, da se ob tej priložnosti prav na kratko zadržim še na nekaterih vprašanjih, ki so pomembna za opredeljevanje neposrednih nalog našega gospodarskega in družbenega razvoja.

Brez dvoma je naša skupna skrb, ki jo delimo vsi, dolgotrajna inflacija, ki stalno zmanjšuje vrednost doseženih uspehov tako v razvoju materialnih sil kot na področju življenjskega standarda in socialne politike. Izvršni svet je skupščini naše republike predložil celovit kompleks nalog in sistem ukrepov za njihovo izvršitev, ki je v primerjavi s prejšnjimi leti notranje mnogo bolj usklajen in zaokrožen.

Problemi in težave, ki se danes kažejo na področju energetike ter deficita v blagovni menjavi s tujino, so v veliki meri posledica dalješe neustrezne liberalistične orientacije v gospodarski politiki, enostranske podpore razvoju predelovalne industrije in terciarnih dejavnosti ob podcenjevanju razvoja bazične industrije in kmetijstva in zanemarjanju odgovornosti za plačilno bilanco Jugoslavije. Bivši izvršni svet je v bistvu v svoji praksi nadaljeval tako politiko. Pokazal se je nesposobnega in nepripravljenega, da jo spremeni, ko je v političnih organizacijah, predvsem v ZK doživela kritiko že v letu 1969 in prve korekcije v konceptu dolgoročnega razvoja Slovenije. Njeno nadaljevanje v praksi takratnega izvršnega sveta je bilo končno obsojeno na 29. seji CK ZKS oktobra 1972. leta z znanimi konsekvencami za nosilce te politike v izvršnem svetu in gospodarski zbornici.

Od nalog, ki se postavljajo poleg realizacije nalog v reševanju strukturnih problemov, naj ob tej priložnosti poudarim predvsem nalogo, da se v politiki osebnih dohodkov zagotovi ustrezno nagrajevanje kreativnega in bolj produktivnega dela, odpravijo ovire, ki glede tega obstojajo v samoupravnih sporazumih in družbenih dogovorih ter tako zagotovi hitrejša rast produktivnosti dela, zmanjšanje odhajanja strokovnjakov na delo v inozemstvo ter poveča interes delavcev za izobraževanje ob delu z ustrezno pomočjo TOZD oziroma delovne organizacije. Z druge strani pa je potrebno stimulirati domače raziskovalno delo in vse napore za osvobajanje našega gospodarstva od odvisnosti od tujih licenc povsod, kjer za to že obstajajo ali se lahko ustvarijo ustrezni ekonomski pogoji. Reakcija nekaterih krogov v Zahodni Nemčiji ob odločitvi, da prevzame izgradnjo nuklearne elektrarne v Krškem ameriška firma Westinghouse in ne nemška firma, ki je po oceni strokovnjakov imela slabše reference in nudila manj jamstva za sigurnost in neprekinjenost obratovanja, jasno kaže med drugim tudi to, kako se na podlagi sedanje prakse ustvarja ponekod v inozemstvu pri nekaterih gospodarskih poslovnih pa tudi političnih krogih napačna slika o poslovnem gospodarskem sodelovanju na podlagi enakopravnosti in svobodne izbire poslovnih partnerjev v skladu s poslovnimi interesi in sprejeto ekonomsko politiko.

Preobrat od dvoživkarskega sistema

Vzporedno s temi nalogami in v neposredni povezanosti z njimi gre tudi uresničevanje politike povečanja reprodukcijske sposobnosti gospodarstva. V prihodnjem letu bomo na podlagi predlogov izvršnega sveta nadaljevali z že letos začetim doslednim prenašanjem osnovnih odločitev o razširjeni reprodukciji in o razvoju družbenih služb, pa tudi nekaterih osnovnih infrastrukturnih dejavnosti ter odgovornosti zanje neposredno na delavce v TOZD oziroma na delovne organizacije, s čim manjšim posredovanjem proračuna ter z zagotavljanjem sredstev preko davkov in obveznih prispevkov samo izjemoma in za določeno prehodno obdobje. Brez dvoma so to pogumne, toda neobhodne odločitve, ki pomenijo bistveni preobrat v sedanjem dvoživkarskem poldržavnem in polsamoupravnem sistemu financiranja teh dejavnosti. Tak sistem je imel za posledico neopredeljeno odgovornost za odločitve ter s tem v zvezi tudi neodgovorne pritiske, ki so se običajno končali z nekontrolirano emisijo denarja in s pospeševanjem inflacije. Zato je treba na te ukrepe in njihovo izvajanje gledati tudi kot na sestavni del odpravljanja enega od izvorov inflacije in gospodarske nestabilnosti.

Uspeh teh nalog pa je v največji meri odvisen od ustreznega angažiranja vseh subjektivnih sil v TOZD oziroma delovnih organizacij ter samoupravnih interesnih skupnosti, v krajevnih skupnostih kot tudi in še posebej v občinskem in republiškem merilu, da se bodo postavljene naloge in ukrepi za njihovo izvajanje na ustrezen način prilagajali njihovim konkretnim pogojem in možnostim. Vsak korak naprej v tej smeri bo pomenil velik uspeh v poglabljanju samoupravnih odnosov in integraciji družbe na samoupravni podlagi.

Tovarišice in tovariši,

30. obletnico ustanovitve IX. korpusa proslavljamo končno v času, ko končujemo z delom na novi ustavi SFRJ in novih ustavah socialističnih republik in avtonomnih pokrajin, ki vse skupaj tvorijo celoto ustavnopravne ureditve SFRJ. Mogoče bo zgodovina delavskega gibanja in človeške družbe nekoč ugotovila, da je ena glavnih in najpomembnejših pridobitev zmage narodnega osvobodilnega boja in socialistične revolucije v Jugoslaviji prav v tem, da je v neki gospodarsko zaostali in nerazviti, z nacionalno in versko mrežnjo prežeti mnogonacionalni državi odprla pot revolucionarnim procesom, ki so z nepremagljivo silo revolucionarne tradicije osvobodilnega boja in socialistične revolucije pripeljali v dobrih dveh desetletjih do take stopnje družbenega razvoja in mednacionalnih ter človeških odnosov, ki so omogočili sprejetje take ustave. Saj prvič v zgodovini, kot je nedavno dejal tovariš Tito, zagotavlja delavskemu razredu in vsakemu delovnemu človeku, da na podlagi svojega dela razpolaga in odloča o pogojih in rezultatih svojega dela povsod, kjer se o tem odloča, od temeljnih samoupravnih skupnosti in organizacij do občin, republik in federacije in da človekove pravice kot rezultat in pridobitev težke in krvave ter trpljenja, borb in junaštva polne zgodovine človeške družbe dobijo v pravici samoupravljanja kot osnovni človekovi pravici ter v celotnem sistemu socialistične demokracije svojo realno družbenoekonomsko vsebino in jamstvo. Zato veje iz ustave posebno iz sistema družbenoekonomskih odnosov in sistema delegacij elementarna sila delavskega razreda in vseh delovnih ljudi kot osnovnih nosilcev naše revolucije in uresničevanja njenih ciljev.

Bistveno nova javna razprava

Javna razprava v zvezi z osnutkom ustave se je od podobnih javnih razprav v našem družbenem razvoju bistveno razlikovala po tem, ker je bila neposredno povezana z razčiščevanjem različnih stališč ob uresničevanju ustavnih amandmajev iz leta 1971. Na njeni podlagi so bila vnesena v predloge ustave SFRJ in ustav socialističnih republik in avtonomnih pokrajin pomembna dopolnila v pogledu bruto osebnih dohodkov kot podlage razvoja družbenih služb in odločanja delavcev o tem razvoju, dalje določbe, ki naj zagotove realno drubženo planiranje, o samoupravnih interesnih skupnostih, o sistemu obdavčevanja in sistemu prispevkov in podobno.

V družbenopolitičnem sistemu pa je kot rezultat javne razprave določena enotna osnovna struktura republiških in občinskih skupščin. V strukturi skupščine morajo priti do izraza vsi interesi v vsej njihovi konkretni opredeljenosti, kot se oblikujejo v našem družbenem in političnem življenju: v zboru združenega dela; v zboru krajevnih skupnosti oziroma občin v republiški skupščini; v samoupravnih interesnih skupnostih na področju izobraževanja, kulture, znanosti, zdravstva in socialnega varstva (v najširšem pomenu), ki nastopajo kot enakopraven zbor v zadevah iz njihovega področja dela, glede katerih je pristojna občinska oziroma republiška skupščina; ter družbenopolitični zbor kot zbor delegatov družbenopolitičnih organizacij v Socialistični zvezi delovnega ljudstva od njene osnovne, to je krajevne organizacije do občinske in republiške konference. Spremembe v statutih občin in krajevnih skupnostih, samoupravni sporazumi o združevanju TOZD v delovne organizacije ter samoupravnih interesnih skupnostih, ustrezne spremembe v pravosodju — samo z vidika samoupravnih aktov najbolj splošno nakazujejo globoke, revolucionarne premike v našem družbenem in političnem življenju ter v družbenih odnosih. Te spremembe so že v teku. Dobile pa bodo poln razmah po sprejetju zvezne ustave in ustav republik in pokrajin v februarju mesecu in prav gotovo bodo v veliki meri izpolnjevale in opredeljevale vsebino našega družbenega in političnega življenja v prihodnjih letih.

Zgled prave ljubezni do naroda

Tovarišice in tovariši!

Ko danes proslavljamo slavno zgodovinsko pot borbenih enot IX. korpusa in njihovo zgodovinsko izročilo poznim rodovom, ko si obenem zastavljamo v zvezi z novo ustavo naloge, ki prvič v zgodovini človeštva postavljajo delavski razred in delovnega človeka — samoupravljalca neposredno kot odločujočo silo v vsem družbenem življenju in razvoju — se moramo spomniti vseh borcev, aktivistov, ter vseh, ki so dali svoj delež k skupnim naporom in žrtvam v tej dolgotrajni, nesebični in težki borbi. Počastiti moramo spomin tistih, ki so dali svoje življenje na bojnem polju, kakor tudi onih, ki so dali svoje življenje v številnih zaporih in taboriščih, ki so jih fašisti raztresli po celi Evropi, ki so izgubili življenje v fašističnih italijanskih zaporih in konfinacijah, v posebnih bataljonih, v prekomorskih brigadah in drugod. S spoštovanjem in hvaležnostjo se spomnimo vseh požrtvovalnih primorskih aktivistov in terencev, spomnimo se borbene mladine, primorskih žena in deklet ter vseh, ki so z visoko narodno in revolucionarno zavestjo dali svoj delež k osvobodilnemu in revolucionarnemu gibanju slovenskega in vseh jugoslovanskih narodov, pod vodstvom Komunistične partije Jugoslavije in tovariša Tita. Naj nas njihov zgled in njihova požrtvovalnost obvezuje in vzpodbuja v častnem in požrtvovalnem izpolnjevanju nalog, ki jih sedanji burni čas postavlja pred nas.

IX. korpus in njegove enote bodo s svojim delom in pomenom na vidnem mestu zapisane v zgodovini slovenskega in jugoslovanskih narodov, ne samo kot simbol odpora in svobodoljubnosti primorskega ljudstva, temveč tudi kot simbol bratstva in solidarnosti vseh, ki žele svobodo in mirno sožitje. Zato upravičeno pričakujemo, da bodo slavna dela in primer borcev IX. korpusa mladim rodovom za vedno ostali zgled prave ljubezni do svojega naroda, do boja za svobodo in pravice delavskega razreda in delovnih ljudi, za svobodo in solidarnost z bojem kolonialnih in zatiranih narodov ter dežel v razvoju, da bodo ti ideali še v naprej navdihovali vse ljudi, ki v tem delu Evrope žele mir in plodno sodelovanje v sožitju. Le tako bomo tudi vnaprej aktivno prispevali k zagotovitvi miru, demokracije, družbenega napredka in boljšega ter srečnejšega življenja delovnih ljudi v naših deželah, v Evropi in v svetu.

RAZVIJATI VOJAŠKO TEHNIČNO MISEL

Predsednik Tito je izročil vojaškim voditeljem visoka odlikovanja

BRIONI, 22. dec. (Tanjug). — Potem ko je predsednik Tito vojaškim voditeljem, ki jih je sprejel ob 22. decembru, dnevu JLA, izročil visoka odlikovanja, jim je dejal:

Tovariši generali, ko vam izročam ta visoka odlikovanja v znamenje priznanja naših narodov za zasluge pri krepitvi naše ljudske armade in za zasluge med vojno, vam polagam na srce, da tako kakor doslej še naprej delate z vsemi momči za krepitev naše obrambne moči, predvsem naše ljudske armade, in da hkrati pomagate krepiti našo teritorialno obrambo.

Naša ljudska armada ima v svojih vrstah najboljše sinove naših narodov, mladino. To mladimo morate vi vzgajati, v duhu tistih tradicij, na temelju katerih smo ustvarili našo državo, in v duhu rezultatov, ki smo jih dosegli v osvobodilni vojni. Vsakdo se mora zavedati, zakaj je vojak, zakaj mora braniti pridobitve, za katere smo prelili toliko krvi. Obenem pa mora naša ljudska armada, voditelji naše ljudske armade, dajati vso mogočo pomoč teritorialnim enotam, v katerih so naša mladina in starejši ljudje, tako da bi lahko te enote skupaj z armado branile tisto, kar smo pridobili med vojno.

Razumljivo je, da naša armada potrebuje še marsikaj, še veliko najsodobnejšega. Tako kakor vse drugo v svetu danes zelo hitro zastari, je tudi z vojaško tehniko. Budno moramo spremljati vse, kar na tem področju delajo v svetu. In ni dovolj gledati samo tisto, kar delajo drugje, temveč spodbujati naše znanstvenike in naše inštitute, da bodo delali še bolj in še več, da bi bila naša znanstvena misel v vojaški tehniki zares kvalitetna, da bi lahko sami ustvarjali tudi najsodobnejše pripomočke, ne pa jih samo uvažali iz drugih držav. Mislimo, da mora imeti naša armada vsa tista vrhunska sredstva, ki danes obstojijo v svetu, če hočemo, da bo sposobna braniti tisto, kar smo ustvarili med osvobodilno vojno, to je, našo socialistično večnarodno skupnost, ki gradi svojo boljšo prihodnost, da bi se naši narodi zavedali, da lahko zares v miru ustvarjalno delajo tisto, kar je bilo zamišljeno že med vojno.

Danes so za visoko vojaško tehniko potrebna velika sredstva. Toda naši narodi ne bodo proti temu, da bi dajali vse, kar morejo, za zagotovitev tistega, kar nam je potrebno. Imamo pogumne vojake, imamo pogumne naro, de, imamo čudovito mladino. Zagotovimo si še vse tisto, kar je človeška misel do danes ustvarila. Na žalost je ustvarila tudi veliko takega, kar je namenjeno uničevanju. Toda kaj moremo, če narod noče, da bi ga uničili, mora biti pripravljen, da se bo bojeval za svoj obstoj. Gledati moramo, kakšen je danes položaj, in po tem položaju se moramo tudi sami ravnati.

Želim vam, dragi tovariši generali, veliko uspehov ob vašem nadaljnjem delu pri izpopolnjevanje naše obrambne moči.

Organizirati takšne oborožene sile, da se sovražniku vojna ne bi izplačala

V imenu odlikovanih se je vrhovnemu komandantu zahvalil general armade Kosta Nagy, ki je med drugim rekel:

Komunisti in delovni ljudje naše države so tako kakor pred vojno in med njo — ker so globoko doumeli tvojo misel — tudi po vojni storili vse, da bi naša država organizirala svojo obrambo, da bi si ustvarila takšne oborožene sile, ki bi bile zmeraj budne in pripravljene opozoriti sovražnika, da se mu ne bi splačala nobena vojna, ker bi naletel na odpor vse naše družbe, vseh naših narodov in narodnosti. Naši delovni ljudje izpopolnjujejo in uresničujejo koncept splošnega ljudskega odpora, katerega temelje si ti postavil že med našo narodnoosvobodilno vojno in v revoluciji, in se globoko zavedajo, da je to koncept, ki resnično izraža Marxove, Engelsove, Leninove in tvoje ideje, po katerih je v naših razmerah upravičena samo obramba vojna, in samo v takšni vojni naši narodi in narodnosti lahko zmagajo in morajo zmagati, na čelu z revolucionarno organizacijo, našo partijo, in s tabo.

Doslej smo veliko storili, da bi organizirali, opremili in izurili sodobne oborožene sile, tako kakor je partija veliko storila pri organiziranju celotne družbe za obrambo.

Pri tem se ravnamo po tvojih nasvetih o potrebi po spremljanju sodobnih misli in izkušenj in stalno skrbimo, da zajemamo iz naših bogatih vojnih izkušenj.

Ko danes sprejemamo ta visoka odlikovanja, vidimo tvoji sobojevniki v njih poziv, da bi še naprej z vsemi našimi močni in možnostmi, izkušnjami in znanjem, delali vse, vsak na svojem mestu, na tej široki jugoslovanski socialistični fronti, da bi skupaj s teboj dosegali nove in nove uspehe, nove zmage. Zlasti moramo storiti vse, da bi naš mladi rod še odločneje in s še večjim poletom nadaljeval revolucionarno pot naše partije, s teboj na čelu, pri graditvi samoupravne socialistične skupnosti in pri varovanju neodvisnosti, nedotakljivosti in svobode naših narodov in velikih pridobitev revolucije.

Še enkrat se ti iz vsega srca zahvaljujemo, tovariš Tito, za to veliko priznanje.

NOV MOST

Objekt čez Savo zgrajen

LITIJA, 22. dec. — Ob letošnjem občinskem prazniku litijske občine so popoldne izročili prometu nov most čez Savo v Litiji. Ob 16.35, ko je predsednik občine Litija Stane Vovk slovesno prerezal vrvico, so številni občani, med njimi so bili tudi Mitja Ribičič, predstavniki republiškega izvršnega sveta, republiške cestne skupnosti, peš prehodili 122 m dolgo in 13 m široko mostišče.

Takoj za tem pa je stekel čez novi most, ki je gospodarskega pomena tako za litijsko občino kot za zasavsko regijo, že reden promet. Gradnja sodobnega železobetonskega mostu v Litiji in ureditev priključkov je stala 8,400.00 dinarjev. Od novembra lani pa do danes ga je gradilo industrijsko gradbeno podjetje Gradis. Nov Litijski most pa je prvi v verigi mostov, ki jih bo republiška cestna skupnost financirala ob zasavski cesti od Tacna do Sevnice.

PROSLAVA

LITIJA, 22. dec. — S proslavo so v litijski občini popoldne sklenili letošnje praznovanje občinskega praznika. Slovesnosti v dvorani na Stavbah so se med drugim udeležili tudi podpredsednik predsedstva SFRJ Mitja Ribičič, narodni heroj Franc Poglajen-Krajnc, borci in drugi gostje. Predsednik litijske občine Stane Vovk je v govoru poudaril nekatere značilnosti v dosedanjem razvoju občine in dejal, da se rezultati kažejo tudi v novih proizvodnih in delovnih prostorih, ki so jih v zadnjem tednu dni dobili v stanovanjskem komunalnem podjetju, Predilnici Litija in TOZD Pletilje. V nove objekte in delovne stroje so delovne organizacije vložile okoli 50 milijonov dinarjev. Na popoldanski slovesnosti so izročili letošnja občinska priznanja Mirku Vrtačniku iz Dol pri Litiji, Janku Hauptmanu iz Lesne industrije Litija in litijski sindikalni godbi na pihala.

P. BURKELJC

SCHEELOV „VNEBOHOD“

Novi predsednik republike bo sedanji zunanji minister

OD NAŠEGA BONSKEGA DOPISNIKA

BONN, 22. decembra. — Veliki zahodnonemški karikaturisti so se zadnje dni poskušali v upodabljanju novega šefa države na poštnih znamkah, pisarniških fotografijah in v vlogi nesmrtnika. Pa so kmalu zgubili veselje: vse je dokončno znano in jasno. Novi predsednik republike, ki bo 1. julija 1974 prevzel dolžnost, bo imel malce izrazitejši nos, prikrit nasmeh (sedanji je vedno resen) in bo brez očal. Pisal se bo Walter Scheel. Le kaj bi še tod iskali motivov. Samo zdravje ali nesreča lahko tu kaj spremeni. Sicer pa je bilo to jasno že dosti poprej.

Sedanjemu predsedniku republike Gustavu Heinemannu poteče prvi mandat 30. junija 1974. Oba njegova predhodnika Theodor Heuss in Heinrich Lübke, sta izkoristila ustavno pravico in možnost ter se kandidirala še vdrugo. Pravzaprav sta oba s tem rešila neroden problem, ki bi nastal, če bi morali voliti novega šefa države.

Prvi predsednik zvezne republike Nemčije je bil liberal, predsednik novo ustanovljene svobodne demokratske stranke (FDP) Theodor Heuss. Kot profesor in humanist si je pridobil velik ugled, kot politiku pa mu je dajal »blagoslov« avtoritativni kancler Konrad Adenauer, ki je tako držal v koaliciji liberale.

Leta 1959, ko je Heussu potekel drugi mandat, je nekaj časa kazalo, da se bo Adenauer sam odločil za ta najvišji položaj v državi. Pa je kaj kmalu ugotovil, da se iz te reprezentativne funkcije ne da napraviti kaj pametnega za njegove še vedno velike politične ambicije. Skoraj v zadnjem trenutku je preklical svoje namene in iskati so morali brezbarvnega kandidata, ki vsemogočnemu Adenauerju delal čim manj politične konkurence. Za »žrtev« so našli bledo figuro Heinricha Lübkeja. Še danes krožijo po deželi duhovitosti na račun njegove »genialnosti«. Časopisi so mu odprli celo madeže na vesti: kot nacistični gradbenik je sodeloval pri gradnji taborišč.

Povrnjen ugled

Vladajoči krščanski demokrati pa so držali Lübkeja dest let. Če bi ga pustila pasti ob ponovnih volitvah, bi morda že takrat zgubili ta prestižni položaj, kot so ga leta 1969.

Takrat je vladala v Bonnu še velika koalicija med krščanskili in socialnimi demokrati. Konservativci so seveda hoteli držati še naprej šefa države v svojih rokah. Predlagali so bivšega zunanjega in obrambnega ministra Gerharda Schröderja, ki pa ni dobil potrebne večine. Socialni demokrati in liberali (ti so bili kot manjšina v opoziciji) so zaslutili priložnost in se združili ter izvolili dr. Gustava Heinemanna za predsednika republike.

Heinemann je rojen za vilo Hammerschmidt (sedež šefa države). Bivši odvetnik in protestantski moralist je bil najprej Adenauerjev notranji minister, s kanclerjem pa se je skregal, ko je Adenauer ubral pot ponovnega oboroževanja. Kot essenski župan se je približeval SPD in kot socialdemokratski poslanec prišel v Bundestag. V veliki koaliciji je bil pravsodni minister.

Kar je najpomembnejše pri Heienemannovi zgodbi, je njegov globoki humanizem, prežet z moralo. Kot antinacist je uspel pridobiti ZRN (skupaj z Brandtom) velik ugled, funkciji predsednika republike pa je povrnil moralno potezo, ki jo je Lübke zabrisal.

Socialni demokrati bi seveda bili najbolj srečni, če bi hotel Heinemann ostati še pet let. Pa je rekel »ne«. Ne zaradi političnih nesporazumov ali rezerv. Ne, iz čiste (moralne) bojazni, da bi se mu omajalo zdravje (bliža se 75. letu, žena pa je še starejša) in da ne bi mogel funkcije opravljati v redu. Prvi »rdeči« predsednik republike bi naj dobil spodobnega naslednika. Brandt odpade, to je bilo jasno že zdavnaj preden je to javno povedal. Pač pa bi lahko »postavili« delavskega predsednika. Uspešni »delavski« minister za delo Walter Arendt je bil nekaj časa že čisto »zagnan«. Dokler se ni Walter Scheel dokončno omehčal in izračunal, da je negotovo, ali bi si po petih ali celo desetih letih še izpolnil največjo življenjsko željo: postati predsednik republike.

»Ministrski vrtiljak«

Točno dvajset let mlajši Walter Scheel, imenovan »lepi Walter«, je svojo skrivnost odkril vodstvu svoje stranke pred dnevi v bolnišnici v Bad Godesbergu. Tik preden je (drugič) legel na operacijsko mizo zaradi ledvičnih kamnov, se je sestal s svojimi in jim potrdil, da bo zares kandidiral. Sicer so vsi to »odkritje« pričakovali šele 6. januarja, ko se liberalci tradicionalno sestajajo.

Če bi Scheel rekel zadnjo besedo šele po operaciji (ki se je dobro končala), bi spet »oskrunil« vzvišeni položaj predsednika republike. Zdravi Scheel — minister, bolni Schell — šef države, so že ugibali. Tako pa je odgovoril: V vsakem primeru bi bil in bo Scheel predsednik republike.

Vodja socialnih demokratov v Bundestagu Herbert Wehner mu je že prej sporočil: »Če se boste odločili za kandidaturo, imate moj glas«. »Moj« pa pomeni pri Wehnerju »naš« glas.

Vodilnim socialnim demokratom pa je vseeno grenko pri srcu. Najprej izgubljajo s Scheelom preverjenega, zanesljivega voditelja liberalcev. Njegov naslednik Hans-Dietrich Genscher je desničar, manj sprejemljiv tako za SPD kot za mlade demokrate. Od zanosa pijani liberalci pa bi radi še naprej obdržali ugledni položaj zunanjega ministra in vicekancelerja. Notranji minister Genscher naj bi bil njihov kandidat. Socialnodemokratske »korenine« tega seveda ne bi mogle zlahka požreti. Če smo vam omogočili zasesti najvišjo državno funkcijo, morate računati, da boste žrtvovali eno ministrstvo, pravijo v SPD. Kot zunanjega ministra že vidijo finančnika (bivšega obrambnega ministra in vodjo parlamentarne frakcije) Helmuta Schmidta, ki je podpredsednik stranke, Brandt pa bi rad postavil Egona Bahra.

»Ministrski vrtiljak« se vrti. Zdaj odkrijejo enega, zdaj drugega. Odločil bo o vsem kancler, in to šele na pomlad. Scheela bodo volili šele 15. maja v Bonnu, verjetno pa bo ostal do zadnjega dne v zunanjem ministrstvu. Časa je torej dovolj — za ugibanja.

Bonn bo dobil »socnega«, duhovitega šefa države. V vilo Hammerschmidt se bodo prvič vselili tudi otroci.

ANTON RUPNIK

BENEDEK: NASLEDNIK MERI STOL

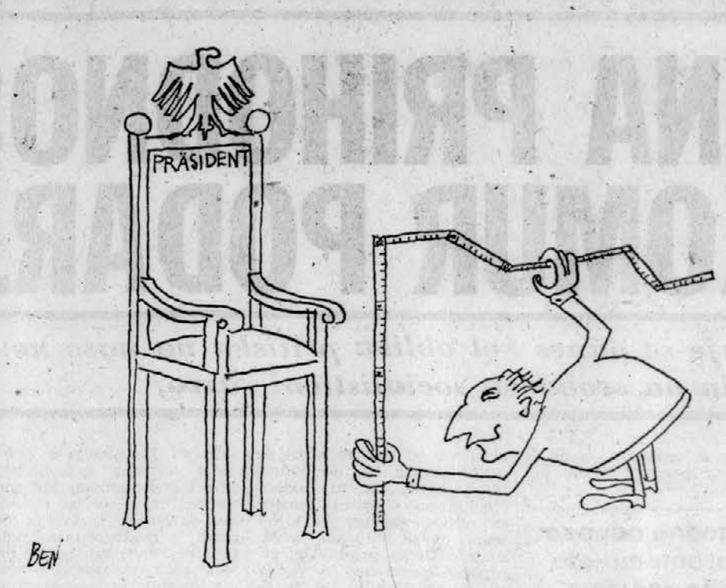

»Süddeutsche Zeitung«, München

ART BUCHWALD

VSI SE POČUTIJO BOLJE

Podpredsednik Ford je konec prejšnjega tedna izjavil na televiziji, da se bodo po njegovem Američani »počutili dosti bolje, zdaj ko je gospod Nixon odprl javnosti svoje finančne knjige.«

Res pa je pripomnil, da se bodo nekateri ljudje morda še naprej spraševali, ali je predsednik plačal dovolj davka na dohodek.

V ponedeljek sem sklenil, da bom organiziral neuradno anketo med znanci, da bi ugotovil, ali se res počutijo bolje odkar so Nixonove finance postale vsem znane.

Najprej sem se obrnil na voznika taksija. Ta je potrdil izjavo podpredsednika Forda.

»Sijajne volje sem,« je rekel, ko sva obtičala sredi prometa na ulici K. »Pravkar sem ugotovil, da sem plačal enak davek kot predsednik Združenih držav.«

»Toda zaslužil je dosti več denarja kot vi,« sem rekel.

»Prav to dokazuje,« je odgovoril voznik taksija, »da je Nixon človek iz ljudstva. Navzlic prijateljem, položaju in premoženju vztraja, da mora plačevati davek kot vsi mali ljudje, kakršen sem tudi jaz. Znamenje, da ni izgubil stika z ljudmi.«

Ko sem prišel v svojo pisarno, sem srečal odvetnika, davčnega specialista z istega nadstropja, ki je tudi izjavil, da se počuti dosti bolje, odkar je Nixon objavil svoj finančni položaj. »Davi so me poklicali štirje novi klienti. Hoteli so vedeti, zakaj so morali plačati davek na dohodek od kapitala, medtem ko ga predsednik ZDA ni plačal.«

»No, ali ste jim povedali?« sem ga vprašal.

»Povedal sem jim, da ne vem, da pa lahko poizvem, če mi bodo plačali po 1000 dolarjev honorarja. Nixonova davčna odmera utegne postati blagoslov za odvetnike, davčne specialiste in računovodje po vsej deželi. Pokazal nam je luknje, za kater sploh nismo vedeli. Po mojem je čudovit človek.«

Telefoniral sem Denarniku, borznemu senzalu, in ga vprašal, kako se počuti, odkar je Nixon obelodanil svoje davke.

»To je najboljše, kar sem doživel v zadnjih dveh mesecih,« mi je odgovoril.

»Ne razumem.«

»No, če si ogledate njegove davčne olajšave za denar, ki ga je daroval v dobrodelne namene, boste ugotovili, da je gospod Nixon ob letnem dohodku 200.000 dolarjev in reprezentanci 50.000 dolarjev žrtvoval samo 295 dolarjev v dobrodelne namene.«

»Zakaj se pri tem počutite dobro?«

»Jaz tudi ne maram dajati denarja v dobrodelne namene, toda še nikdar nisem imel tako dobrega izgovora. Če me bo odslej še kdo žical za prispevek, bom kratko in malo izjavil, da moj dobrodelni proračun znaša 295 dolarjev, toliko kot proračun predsednika ZDA v take namene. Tako se bom odkrižal prosilcev.«

Moj natakar Platon je izjavil, da se ne počuti tako dobro, kot je mislil gospod Ford. Že dolgo se bode z davkarijo, ker mu noče priznati davčne olajšave za 150 dolarjev, kolikor so ga veljale njegove uniforme. Ko je Platon prebral v časopisih, da bo predsednik prepustil kongresnemu odboru za davke odločitev, ali je plačal dovolj davkov, je telefoniral davkarji in predlagal, da bi tudi njegov problem predložili kongresu.

Platonu so povedali, da to ni mogoče. »Samo predsednik ZDA lahko predloži svoje davčne zadeve kongresu.«

»Vezi me,« je rekel Platon, »ker moj primer zasluži več razumevanja.« Toda Platon je bil edini anketiranec, ki se ni počutil bolje, odkar je Nixon odkril svoje finance.

Vsi drugi se počutijo bolje.

Doktor Pilulinski, moj apotekar, mi je s ponosom rekel: »Kje drugje na svetu, razen v Ameriki, lahko človek, ki je na leto zaslužil 250.000 dolarjev, plača samo 5.969 dolarjev davka na dohodek?«

S POPOTOVANJA PO JAPONSKI

TEMNI OBLAKI NAFTNE ŽEJE

Japoncem povzroča hude glavobole pomanjkanje nafte

OD NAŠEGA POSEBNEGA POROČEVALCA

TOKIO, decembra. — Prišla sta, da bi japonski vladi razgrnila načrte in zahteve arabskih držav: ministra za zunanje zadeve Sirije in Abu Dabija, Abdul Halim Kadam in Adnan el-Pačači. Slovo pa je bilo — sajonara.

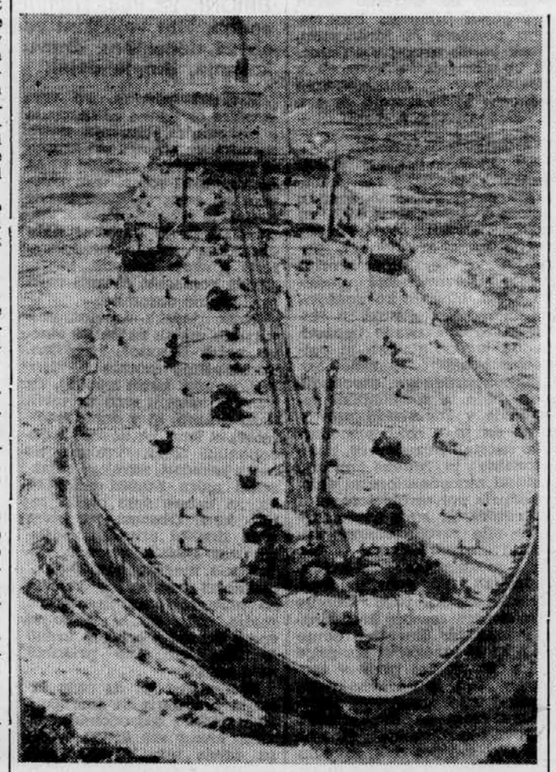

BO VELIKAN OSTAL PRAZEN? — Velikanski japonski tanker na poti proti »napajališčem« s črnim zlatom.
Foto: Arhiv »Dela«

Medtem ko sta ministra še kosila z japonskimi in tujimi časnikarji ter se za pobedek izpostavila toči nasprotujočih si vprašanj, ko se je med japonskimi umirjeni bas mešal falzet ameriških dopisnikov — je podpredsednik japonske vlade Takeo Miki že letel v Abu Dabi, pa naprej k saudskemu kralju Feisalu, pa na dolg obisk v Egipt, k predsedniku Sadatu, in še naprej v Kuvajt, Katar, Sirijo, Irak in Iran.

In vendar misijonarja arabske politike Japoncem nista skrivala, kako sta nezadovoljna, ker vlada z arhipelaga še odlaša z odločnejšimi koraki za razplet bližnjevzhodne krize.

Pačači: »V japonski novembrski deklaraciji proti izraelski agresiji se vse preveč poudarja: ‚Na Bližnjem vzhodu naj bo mir!'. Japonska vlada govori to predvsem zato, ker ta mir pomeni življenje ali propad japonskega gospodarstva. Toda zdaj ni čas, da bi se lahko zadovoljili z izjavami, da se morajo Izraelci umakniti z okupiranih ozemelj. Od držav, ki bi imele rade dobre odnose z Arabci, pričakujemo, da bodo od besed prešle k dejanjem; da se bo uresničilo, kar je sklenil varnostni svet!«

Kakšni naj bi bili ti ukrepi, Pačači ni povedal povsem naravnost, omenil pa je, da afriške države dobe toliko nafte, kolikor jo potrebujejo, ker so prekinile diplomatske stike z Izraelom.

Zato pa vodja komunistične partije Japonske Kendži Mijamoto ni imel dlak na jeziku. V parlamentu — kjer so se japonski komunisti v desetih letih povzepil od štirih na 38 poslancev — je Mijamoto zahteval od vlade, naj se ravna po 41. členu Ustanovne listine Združenih narodov, in naj proti agresorju, proti Izraelu, naperi vse sile: prekine naj diplomatske in gospodarske stike.

Časomer nekega napredka

Naslednji dan sem obiskal glavnega direktorja Urada za informacije v zunanjem ministrstvu — dejali bi, japonskega sekretarja za informacije — Mizua Kurodo in vprašal: »Ali namerava Japonska prekiniti diplomatske zveze z Izraelom?«

Kuroda: »Za zdaj še ni mogoče pribiti nobene dokončne odločitve, kakšne bi utegnile biti v prihodnosti spremembe japonske politike do Izraela. Zelo skrbno spremljamo razvoj bližnjevzhodne krize in prizadevanja za mir v tem delu sveta. Naša politika se bo ravnala po tem, kako bodo uspela ženevska mirovna pogajanja . . .«

In vendar je moč slutiti, kako se bo obračala japonska politika do Izraela v prihodnosti prav iz odgovorov direktorja Kurode. Tako se mi zdi, ko prebiram stenograme z njegovih rednih tedenskih konferenc, ko tujim časnikarjem razgrinja politiko svoje vlade.

Pred štirimi tedni:

NEW YORK TIMES: »Mr. Kuroda, ali bo japonska vlada: ali prekinila diplomatske stike z Izraelom, ali gospodarsko bojkotirala Izrael, ali pa bo Japonska poslala orožje arabskim državam?«

ODGOVOR: »Naša trdna odločitev in obveza je, da ne bomo nikomur prodajali orožja. Naše stališče do bližnjevzhodnega zapleta je, da naj se kar naprej uresniči 242. resolucija varnostnega sveta iz leta 1967, ki posebej poudarja, da je treba spoštovati suverenost vsake države.«

Novinar vrta dalje: »Odgovorili ste samo na del vprašanja!« KURODA: »Če ste me prav razumeli, sem odgovoril na dva.«

»Nisem! Vprašal sem vas zelo natančno: ali bo japonska vlada prekinila diplomatske stike z Izraelom?«

Odgovor: »Ne.«

Teden dni kasneje:

ŠVEDSKI NOVINAR: »Kissingerju ste povedali, kako zelo bo prizadejalo japonsko gospodarstvo, ker je manj arabske nafte. Pa ob tem razmišljate, da bodo ZDA razumele Japonsko, če se odloči prekiniti diplomatske zveze z Izraelom?«

ODGOVOR: »Ne morem odgovoriti na takšno hipotetično vprašanje. Mi nismo spremenili naše politike in ne bomo prekinili diplomatskih stikov z Izraelom. Seveda pa zelo skrbno spremljamo, kako se položaj razpleta in zapleta.«

Pred dvema tednoma:

LOS ANGELES TIMES: »V deklaraciji japonske vlade preberemo: če se Izrael ne bo umaknil z okupiranih ozemelj, bo morala Japonska ponovno preučiti svojo politiko do Izraela. Kaj to pomeni?«

KURODA: »Dejali smo, da bomo to morda storili.«

»Ali si lahko predstavljate, kaj bi se moralo zgoditi, da bi Japonska prekinila diplomatske zveze z Izraelom?«

ODGOVOR: »Ne morem povedati več, kot sem že dejal.«

Naj vrže kamen vame, kdor misli, da bi rad pisal drame skozi čas. Pa mi vendar ni žal tiskarske barve, da zdaj, na koncu časomera, ponovim, kaj mi je dejal govornik japonske vlade: »Ni še dokončne odločitve, kakšna bo japonska politika do Izraela v prihodnosti, vendar . . . naša politika se bo ravnala . . . po uspehu ženevske konference.«

Vse teče!

In nafte priteka na Japonsko vsak dan manj . . .

Guadalcanal iz nafte?

Poznavalci japonskih razmer me opozarjajo, da naj se umirim, ko zjutraj razgrnem vse tri angleške izdaje desetmilijonskih japonskih časnikov in bentim: »Ali na Japonskem zdaj res ni drugega problema, kot je naftna in električna stiska? Kaj pa naraščajoča inflacija?« Mi pravijo: »Japonci so pač takšni, da se vedno vržejo na osreden problem, potem pa ga glodajo dokler ni rešen, in vse drugo se jim tisti čas ne zdi prav nič pomembno.«

Pa vse kaže, če se Izrael kmalu ne umakne, da bom kmalu lahko bral samo še o bližnjevzhodnem vprašanju: pred kratkim so namreč japonski dnevniki morali zmanjšati obseg kar za tretjino.

Časopisi, ki so bili do zdaj pri oskrbi s papirjem v posebni milosti — celo tedaj je bilo dovolj papirja za časnike, ko v trgovinah ni bilo niti zavoja toaletnega papirja več — so se zdaj morali sprijazniti z energetsko krizo, ki je po besedah direktorja Kurode edini vzrok, da ni dovolj papirja.

Ko sem s časnikarji v največjem dnevniku »Asahi Šimbun« stal v vrsti pred dvigalom — druga dva lifta so bili v redakcijski stolpnici ustavili, da bi varčevali z elektriko — sem slišal, da bodo na straneh, ki so jim še ostale, vnaprej energetsko krizo še bolj ubijali v glavo. Če se jo sploh še da bolj!

Morda? Ali pa tudi ne, kot pravi članek (čez pet stolpcev) o naftnih zadregah japonskega ladjarstva, največje trgovske mornarice na svetu. Takšen je naslov: »Ta kriza je naš drugi Guadalcanal!«

Kakor se zdi naslov kričaško bulvarski — kar sicer nikakor ni mogoče trditi za japonske dnevnike, ki so izjemno tehtni, so mi iz kuloarjev japonski časnikarji prišepnili, da gre naslov brati, kot se reče, med vrsticami.

»Saj veste, da bi nikoli ne dopustil takšnega naslova,« se mi je, kakor v zadregi, smehljal japonski prijatelj, če ne bi hoteli povedati, da se bojimo, da je naša zdajšnja naftna stiska potihem všeč tudi Amerikancem. Te, ki najbolj podpirajo Izrael, je namreč naftni bojkot prizadejal veliko maj, ker pač veliko nafte pridobe doma, kakor nas, ki jo malodane vso uvažamo z Bližnjega in Srednjega vzhoda. Dolar je v primerjavi z jenom spet zrasel, mi, največji tekmeci ZDA na svetovnih tržiščih pa moramo omejevati proizvodnjo.«

Kje je vrh, kam vodi pot?

V vzdušju energetske krize napovedujejo, da bo Japonska januarja dobila kar 36 odstotkov manj nafte z Bližnjega vzhoda, kot je načrtovala; pa iz Indonezije 20 odstotkov manj, ker se je lata odločila zmanjšati izvoz zaradi lastnih energetskih zadreg. Zato je pričakovati, da bodo Japonci kar najskrbneje zalivali seme, ki ga je lani zasejal predsednik Tanaka, ko je obiskal Sovjetsko zvezo in Kitajsko.

Pri tem imam v mislih tjumenski projekt za intenzivno črpanje sibirske nafte in z njim v zvezi gradnjo naftovoda do Nahodke, od koder naj bi jo s tankerji vozili na Japonsko. Pa japonska posojila za pridobivanje zemeljskega plina v Jakutsku, načrte za pridobivanje papirne surovine v Sibiriji in vzpostavitev živahnejše trgovske izmenjave s Kitajsko.

Danes sicer še niso spustile vse zavore, ki so zadnja leta utesnjevale Japonsko, da bi vodila samostojnejšo zunanjo politiko. Toda utrgala se je kepa, ki se razrašča v plaz, ki bo prekril ostanke pretekle samozadovoljnosti, ko se Japonska ni ozirala na to, kaj bo hotel in storil »tretji svet«.

To je očitno tudi iz zadnjih Tanakovih salt v notranji gospodarski politiki. Premier je spoznal, čeprav tega noče na glas priznati, da je prišel čas, ko se mora Japonska odpovedati desetodstotni letni gospodarski rasti ter se notranje stabilizirati. Novi finančni minister Takeo Fukuda, Tanakov tekmec v stranki, namerava zaustaviti velike državne investicije, ki naj bi po Tanakovih načrtih, kako preobraziti japonsko družbo, do konca sedemdesetih let spremenile podobo otoške gospodarske velesile.

Tudi to, da se je moral Tanaka prav zdaj, zaradi pasivne nevtralnosti v bližnjevzhodni krizi odpovedati, kot sam pravi »našim upanjem in željam«, bo spodbuda novi japonski politiki: na kratko in na dolgo progo.

Tako si upam naklepati, ker si domišljam, da sem že uspel toliko spoznati miselnost japonskega človeka, ki nikoli ne obupa in se vedno ravna po stari plezalski resnici:

»Še zadnji meter stene si bližji padcu, kakor vrhu.«

ANTE MAKHOTA

NAČRT ZA DELO

Jugoslovansko-italijanski odbor končal delo

BEOGRAD, 22. dec. (Tanjug). — V Beogradu je bilo od 17. do 21. decembra 20. redno zasedanje jugoslovansko-italijanskega mešanega odbora, ki je bil predviden z 8. členom posebnega statuta v v dodatku k londonskemu memorandumu o soglasju z dne 5. oktobra 1954.

Mešani odbor je obravnaval ukrepe, ki so jih v razdobju med dvema zasedanjima sprejel v korist pripadnikov obeh etničnih skupin. V izčrpni razpravi so pretresli vprašanja, ki so izredno pomembna za obe etnični skupini: uporaba jezika, pravična zastopanost in neoviran razvoj na kulturnem in gospodarskem področju, financiranje organizacij etničnih skupin in podobno.

Izvedenci obeh delegacij so poročali o uresničevanju programa kulturne izmenjave v korist kulturnih organizacij, učiteljev in učencev šol, namenjenih pripadnikom etničnih skupin, ter predlagali in sprejeli program za prihodnje leto. Posebej so obravnavali problematiko šolstva na obeh območjih ter nekatera vprašanja učiteljev v šolah etničnih skupin in njihovega statusa. Člani odbora so izmenjali mnenja o zakonodajni dejavnosti na teh področjih.

Jugoslovanski del mešanega odbora je vodil svetovalec zveznega sekretarja za zunanje zadeve dr. Zvonko Perišić, italijanskega pa veleposlanik Gian Luigi Milesi Ferreti.

SODELOVANJE PARTIJ

BERLIN, 22. dec. (Tanjug) — ZKJ in enotna socialistična partija Nemčije si bosta prizadevali, da bi v naslednjih dveh letih še poglobili sodelovanje. Dogovor o sodelovanju v letih 1974 in 1975 so pravkar sklenili v Berlinu po pogovorih, ki jih je v imenu ZKJ imel s predstavniki enotne socialistične partije Nemčije načelnik oddelka za mednarodne zveze Vladislav Obradović. Izražena je bila obojestranska želja, da bi se odnosi med partijama naprej razvijali in poglabljali in da bi pogosteje izmenjavali mnenja o vprašanjih, ki zanimajo obe partiji.

DONIT
KEMIČNA INDUSTRIJA
MEDVODE

objavlja naslednja prosta delovna mesta:

1. SKLADIŠČNIKA surovin
2. 2 POPISOVALCA — kontrolorja
3. KLJUČAVNIČARJA
4. 10 DELAVK za delo v proizvodnji

POGOJI:
pod 1.: skladiščnik ali KV prodajalec z daljšo prakso v kemični ali kovinski panogi in sposobnostjo organiziranja skladiščnega dela. Primerno za moške;
pod 2.: KV prodajalec ali skladiščnik s prakso, sposobnost za opravljanje samostojnega dela pri kontinuiranem popisovanju zalog (surovin, izdelkov, osnovnih sredstev, ipd.). Delo primerno za moške.
pod 3.: poklicna šola kovinarske stroke;

pod 4.: dokončana osemletka.

Nastop dela je mogoč takoj ali po dogovoru.

Podjetje nudi delavcem urejeno prehrano v vseh izmenah; stanovanj trenutno ni na razpolago.

Informacije in pojasnila lahko dobite po telefonu 71-106, int. 215.

Ponudbe kandidatov sprejema kadrovska služba v Medvodah 59 do 31. 12. 1973 oziroma do zasedbe delovnih mest. 11566

»NOVITET«
podjetje za izdelavo sodobne konfekcije
NOVI SAD, Futbški put štev. 51

objavlja oglas
za izpopolnitev prostega delovnega mesta

TRGOVSKEGA POTNIKA

Razen splošnih pogojev po zakonu mora kandidat izpolnjevati tudi posebne pogoje:
— visoko kvalificiran delavec v trgovini konfekcijske smeri z delovno prakso v stroki 5 let
— kandidat mora imeti lastno vozilo
— prodaja materiala bo na terenu območja Slovenije
— osebni dohodek po pravilniku o razdelitvi osebnih dohodkov
— oglas je razpisan do izpopolnitve delovnega mesta

Ponudbe pošljite splošnemu sektorju podjetja. 11558

S humanostjo do miru

LJUBEZEN MORA ZMAGATI

Nagrajeni spis z natečaja ob 50-letnici podmladka Rdečega križa

Letos praznuje jugoslovanski podmladek Rdečega križa svojo 50-letnico. Ob njegovem jubileju je predsedstvu RK Jugoslavije razpisalo za podmladkarje nagradni natečaj za najboljši literarni prispevek. Spisov ali pesmi na temo »S humanostjo do miru« se je v Sloveniji lotilo pisati 278 učencev. Republiški odbor RK Slovenije je izbral 15 najboljših prispevkov, avtorje pa nagradil.

Med njimi so se posebno dobro odrezala tri dekleta. Ta so se s svojimi spisi potegovala še za nagrado predsedstva RK Jugoslavije v Beogradu. Ena izmed srečnih izbrank je bila tudi Majda PETELINŠEK, učenka 8. b razreda na osnovni šoli »Ljubo Šercer« v Ločah pri Slovenskih Konjicah. Je vsestsko odličnjakinja in seveda članica tamkajšnjega podmladka RK, ki ga vodi Gizela Žagar. Njen spis v celoti objavljamo. N. ŠKRLJ

Majda Petelinšek

»Ameriška letala so danes navsezgodaj bombardirala severovzhodna področja Kambodže. Iz slabo obveščenih virov smo izvedeli, da so reakcionarne sile z vojsko napadle enote osvobodilnega gibanja. O velikih žrtvah in materialnih izgubah poročajo na obeh straneh«.

Stari Jernač je zavzeto poslušal prva jutranja poročila. Novice o vojni vihri ga niso prestrašile, saj so bile že nekaj vsakdanjega: nekoč Kuba, Vietnam, sedaj Kambodža. Vsepovsod vre. Bližnji vzhod je kot napeta struna v odnosih med velesilami, ki lahko vsak trenutek poči. Čeprav se Jernač ni zanimal za politiko, je vseeno vedno z zanimanjem prisluhnil novicam z bojišč. Se predobro je vedel, kaj je vojna. Bil je borec v prvi svetovni vojni na soški fronti. Res takrat še ni bilo bomb, letal, atomskega orožja, pa vendar je spoznal, kaj je vojna. Da, saj res! »Kaj je vojna?« se je starec vedno spraševal »Neumnost, velika neumnost«, mu je nekaj vedno odgovarjalo na dnu duše. On že ve, on, saj je »sladkobo« vojne občutil na lastni koži.

Mirno je sedel na stari kmečki peči. Noge so mu visele navzdol tako, da so stare okovane cokle bingljale na čokatih stopalih. V rokah je držal staro, porcelanasto pipico, ki jo je vedno nosil v žepu svojega suknjiča. Mošnja za tobak mu je visela na kosmatih prsih, ki so bile pokrite z že oguljeno laneno srajco. »Vojna, vojna«, je vzdihoval, »ta škatla govori samo o vojni. So mar ljudje res taki tepci, da se mlatijo, streljajo za prazen nič? Med vojaki so preprosti, kmečki ljudje, ki bi raje hodili za brano in plugom kot pa z mitraljezom v rokah in bombo ob pasu. So mar ti sami odšli v boj? Uh, seveda ne! Da, ti politiki, ti ti... ti so krivi vojne. Če pride do kakršnegakoli nesporazuma, že izdajajo povelja za vojaške intervencije. Sami ne vzamejo puška, kje pa. Če bi morali sami v vojno, le teh sploh ne bi bilo«.

Tako je modroval skoraj celo uro. Misli so mu uhajale v prihodnost in se srečevale z neustavljivo željo po preteklosti, po mladosti. Mladosti! Če bi bil še mlad, bi se boril za mir. Tako pa je star, okoren. Žalostno se je nasmehnil, spravil pipico v žep in skočil s peči ter jo mahnil v hlev.

Krave so ga z mukanjem sprejele. Vsako je posebej pobožal po glavi. Zdelo se mu je, da so ga razumele. Rad jih je imel. Ko jim je napolnil jasli s starim senom, se je naslonil na ograjo in vzdihnil: »Prmej, krave so pametnejše kot človek. One se ne tepejo, za bogastvo. Če so site, imajo vsega dovolj.« Vsega dovolj. Teh besed se je ustrašil. To je tisto. Ljudje po svetu so lačni. Lakota zahteva vsak dan nove žrtve. Sto milijonov Indijcev umira od lakote, veliko pomanjkanje v Afriki in drugod. Jernač je vedel, kaj se pravi biti lačen. Prav zato je resnico še grenkeje občutil.

Žena ga je poklicala na zajtrk. Ko je sedel ob skodelici vročega mleka in ob kosu dišečega koruznega kruha, se je globoko zamislil in počasi segel po nožu. Drobtine in drobtinice je spravljal na kupček. Ni jih vrgel stran, kje pa, pojedel jih je. Vsako drobtinico je delil v mislih z lačnimi v Indiji, vroče mleko je srebal skupaj z lačnimi in bolehnimi afriškimi otročiči.

Raznašalka časopisov je zmotila to njegovo premišljevanje. Najprej je pogledal na naslovno stran. Uh, groza. Spreletelo ga je. Nove žrtve v Indokini in Čilu. Oči so mu poskakovale od besede do besede in se ustavile na določenih številkah. Ne, to niso bile številke lakote, to so bile številke, ki so ponazarjale vojaški proračun velesil. Ni mogel verjeti, da nekatere države upoštevajo milijarde za oborožitev. Vse vrste orožja, od kemičnega, biološkega do atomskega se kopičijo v strahotnih zalogah. »Moj bog«, je vzdihnil. »Kam to vodi, kam?« Odložil je časopis. Počasi je v mislih računal. Čeprav mu je brada že davno osivela, je mislil zbrano in dokaj hitro. Prišel je do strašnih ugotovitev. Jernač ni mogel razumeti, zakaj gre toliko denarja za orožje, za stvari, ki jih je že tisočkrat preklel. Ugotovil je, da bi sploh ne bi bilo več lačnih po vsem svetu, če bi ta denar uporabili v človekoljubne namene. Nekoč je nekje prebral, da bi lahko spremenili puščave v rodovitna polja z namakanjem. Seveda bi to zahtevalo ogromno denarja, toda bile bi koristi. Nazadnje je pobral vse drobtinice, izpil že hladno mleko in jo mahnil v gozd na delo. Ustavil se je v gostem, mešanem gozdu. Odložil je sekiro. Skušal je pregnati hude misli o vojni. Prisluhnil je ptičjemu petju. Postal je miren in na njegov obraz je legla drobna tančica zadovoljstva. Naslonil se je na bukev. Glasovi različnih višin in barv so se preletali in se združevali v prelepo simfonijo pomladnega jutra. Jernač je pozabil na vse. Tako je zamaknjen poslušal uro, dve. »To je svoboda, to je življenje, vredno človeka. Vse ptiče bi objel, vso naravo«. Nad krošnjami dreves se je pojavilo letalo. Njegov hrup je preglasil simfonijo narave. Jernaču se je obraz nagubal. Letalo. Ne, to nima bomb, ampak lahko bi jih imelo.

Z omahujočimi koraki je krenil po zaraščeni poti. Bil je razburjen. »Še narave ne dajo miru!« je skoraj jokajoče zavpil. »Ljubezen mora zmagati, mora!« S staro, od žuljev okrašeno roko je stisnil jekleno sekiro.

Majda PETELINŠEK
8. b razred osnovne šole »Ljubo Šercer«, Loče

UPEHANA SEDMA SILA

Nenehni težki boj dnevnega tiska

Medtem ko ima film najhujšega nasprotnika v televiziji, se tisk otepa z dvema hudima tekmecema: tako s televizijo kot s starejšim radiom. Zlasti po drugi svetovni vojni je tisk zabredel v težave, ki so iz leta v leto večje, saj radio in televizija kot najhitrejše sredstvo obveščanja tako močno izpodrivata tisk, da je teoretik množičnih občil Marshall McLuhan napovedal smrt časopisom. Nekateri drugi strokovnjaki jim napovedujejo še kakšnih dvajset let življenja. Vendar tisk še živi in kaže, da se tudi ne bo vdal.

Radio in televizija »pokončujeta« vsak svoj del tiska: zaradi tako rekoč trenutnega informiranja je radio najhujši nasprotnik dnevnikov, saj je jasno, da v hitrosti nima tekmeca. Zato je velikanska večina svetovnih dnevnikov že zdravnaj opustila tekmo s časom (na ure, seveda) in nič čudnega ni, če listi izhajajo z dvanajst ur starimi novicami.

Vendar ima tudi v tem boju z radiom tisk nekaj prednosti: novica po radiu gre mimo, v časopisu pa je ohranjena, tako da jo je mogoče znova prebrati ter se sklicevati nanjo (tudi čez leta). Po drugi strani pa marsikje dnevni tisk tekmuje z radiom tako, da tiska krajevne novice, ki jih radio ne more stlačiti v svoj program, po navadi zajemajoč velika območja.

Televizija je veliko uspešneje kot radio z dnevniki opravila z revijami, zlasti takšnimi splošnega značaja, kot sta bila na primer slovita (zdaj pokojnika) »Life« in »Lok«. Slike velikih dogodkov je mogoče videti na televiziji tudi teden dni pred revijo. Zato se je velikanska večina tesenskega in revialnega tiska zatekla v specializacijo najstrožje sorte: v revije za pop glasbo, za tenis, za mladoletnike itd.

Drugi kraji, drugi običaji

Dnevni tisk se v boju za bralce in proti nenehnim podražitvam zateka k vsem mogočim izboljšavam: analitičnemu razlaganju dogodkov, prikazovanju njih ozadja, komentiranju. V nekaterih državah dnevniki nimajo teh skrbi. V Sovjetski zvezi na primer si pomagajo predvsem z naročniki. Okoli novega leta imajo velike kampanje za pridobivanje naročnikov, ki dobivajo že politično obarvanost, tako da ni redkost, da imata mož in žena doma vsak svojo številko istega dnevnika. Razen tega je sovjetski dnevnik zelo poceni (primerek stane od 44 do 66 par), naklade pa so velike. Zaradi planirane delitve časopisnega papirja bijejo časopisi hude bitke za večje količine, kajti »manevrski prostor« za povečanje naklade je v SZ zelo, zelo velik.

Švedska in Velika Britanija kot deželi tradicionalnih bralcev časopisov, kjer je dnevnik del političnega življenja (s kupovanjem nekega dnevnika je človek že politično opredeljen) imata drugačne probleme kot Danska in Italija. Tako visoka življenjska raven kot na nekaj strank omejeno politično življenje sta pripomogla, da so naklade britanskih in švedskih dnevnikov velike. Dnevniki si pomagajo tudi s sodobno tiskarsko tehniko, tako da po času ne zaostajajo preveč za radiom in televizijo. Vendar pravijo na londoskem Fleet Streetu, središču britanskega tiska, da si ne belijo preveč las zaradi konkurence: »Televizija ne omogoča aktivnega sodelovanja kot časopis, ki ga bralec lahko znova prebere in o tem razmišlja.«

V državah, kot sta Danska in Italija, kjer mrgoli strank, je tudi dnevnikov veliko. Razen tega vzdržuje dnevnike industrija, tako da ima skoraj vsak dnevnik, ki ga ne plačuje stranka, svojega pokrovitelja v kakšnem velikem podjetju. Na Danskem je tako imenovani meščanski tisk (bulvarskega značaja) z velikimi nakladami že nekajkrat ostro obračunal s političnimi dnevniki, ki skupaj zmorejo na dan 100.000 izvodov. Vpliv bulvarskega tiska je bil odločilen v krojenju javnega mnenja in velik del sedanje politične razcepljenosti na Danskem pripisujejo prav tisku — in tistim, ki stojijo za njim.

V Italiji tiskajo 76 dnevnikov, ki pa imajo komaj pet milijonov izvodov naklade. Komaj vsaka četrta družina kupuje dnevnik in po številu dnevnikov na tisoč prebivalcev je Italija na repu Evrope. Tolikšna množica dnevnikov seveda ne dovoljuje visokih naklad in navzlic temu, da so se listi pred kratkim podražili z 90 na 120 lir (pri tem naj bi časopis stal lastnika 110 lir), se še naprej otepajo s težavami. In če je na primer ameriški tisk dobil boj z radioteleviziju za oglase s tem, da si je pridobil manj premožne plačnike (le največja podjetja si v ZDA lahko privoščijo drage televizijske reklame), pa italijanski dnevni tisk že dolga leta nazaduje: današnje naklade dnevnikov so prav takšne kot leta 1939... Častna izjema je največji dnevnik »Corriere della sera«, kjer so s spremembo uredniške politike, jasnejšim, temeljitejšim pisanjem v petih mesecih dvignili naklado s 600 tisoč na 900.000 primerkov.

Pravila igre

Zanimiva so pravila, ki si jih je v izkušnjah nabral ameriški dnevni tisk: članki morajo biti analitični in kratki (samo 7 odstotkov bralcev prebere tekst, ki je daljši od 100 vrstic), informacije morajo biti objektivne (čeprav je velik del te »objektivnosti« v tem, da se navadne novice objavljajo tako, da vsilijo bralcu miselnost, kakršno ima pred očmi uredništvo), v člankih ne sme biti poučevanja in pridiganja. Uspeh te prakse kažejo številke: leta 1945 je bilo v ZDA 1749 dnevnikov s skupno naklado nad 48 milijonov izvodov, danes pa jih je ravno toliko z naklado 62 milijonov (pri tem pa imajo dnevniki še 570 tedenskih izdaj z naklado 111 milijonov izvodov).

Pravila igre so tako rekoč v vsaki državi drugačna, velja pa osnovno pravilo, da višja naklada poceni časopis, se pravi, več ko pride časopisov na prebivalca cenejši so. Po zadnjih razpoložljivih podatkih za Evropo so imeli v Avstriji na tisoč prebivalcev 268 dnevnikov, v Belgiji 260, v Bolgariji 193, v ČSSR 252, v Franciji 238, v Grčiji 79, na Nizozemskem 307, v Italiji 127, v Jugoslaviji 85, na Madžarskem 214, v NDR 445, na Poljskem 209, v Romuniji 169, v ZRN 319, v SZ 336, na Švedskem 524 in v Veliki Britaniji 488.

STANE IVANC

NAČRT ZA SEDEM LET

ZK Velenja o svojem delu

VELENJE, 22. decembra. — Tu je bila sinoči prva seja občinske konference ZKS in hkrati volivna konferenca, ki je s politično oceno dokaj nadrobno spregovorila o minulem dvoletnem delu komunistov velenjske občine. Glavne cilje, ki so jih komunisti sprejeli, so v tem času uresničili, saj so bili člani ZK prisotni s svojo aktivnostjo prav na vseh področjih.

Ob tem pa kajpada ugotavljajo, da posamezniki le niso dovolj tvorno vključeni v enotne akcije in da je prav od večje enotnosti akcij odvisna zadostna učinkovitost dela ZK v Šaleški dolini. Zveza komunistov je bila zelo ustvarjalna pri snovanju razvojnih zamisli v delovnih organizacijah in prihodnjega razvoja občine kot celote. Kot slabost v minulem delu pa je med drugim šteti tudi to, da se člani ZK niso dovolj številno vključili v delo drugih političnih organizacij, v samoupravne organe in v delo krajevnih skupnosti.

Precej se je konferenca ZK v Velenju pomudila okrog vprašanj sedanjega in prihodnjega razvoja Šaleške doline kot enega najpomembnejših energetskih središč. Prisotna je nagla rast in s tem v zvezi tudi večje potrebe na področju družbenega standarda. Letos na primer se je celotni dohodek v občini povečal za 28 odstotkov, vrednost izvoza za 40 odstotkov in število zaposlenih za 8 odstotkov. Konferenca je sinoči tudi potrdila vse osnovne zasnove srednjeročnega razvojnega načrta občine do leta 1980. Načrt je že oil v javni razpravi in ga mora potrditi le še občinska skupščina. Do leta 1980 bo narodni dohodek na prebivalca velenjske občine porasel na 78.000 dinarjev zaposlenih pa bo 22.000 ljudi. Celoten načrt je sestavljen na osnovi že razpoložljivih proizvodnih možnosti in novih na področju energetike, gradbeništva in grafične industrije. Kot so poudarili, so vse naloge rezultat zahtev in potreb občanov in zavestnega hotenja, da do leta 1980 ustvarijo razmere za dokaj višji realni družbeni in življenjski standard v velenjski občini. Programu razvoja občine do 1980. leta je prilagojen tudi ves razvoj na področju urbanizacije, ki mora odpraviti vse dosedanje vrzeli. V Velenju že sedaj zgradijo letno več kot 600 družinskih stanovanj.

Skupni napori in zavestna akcija komunistov naj bi na vseh področjih v občini zagotovila uresničitev zastavljenega programa in temu prilagojene politike. ZK v občini bo na čelu uresničevanja te politike.

F. K.

naročniki Dela živijo ceneje

DELO

naročnik DELA prejme knjižico bonov s katerimi lahko izkoristi naslednje popuste:

Kamniško trgovsko podjetje KOČNA ima kar 42 prodajaln, ki so raztresene po celi kamniški občini. KOČNA opravi skoraj polovico trgovskega prometa v občini. Med njenimi prodajalnami so trgovine z živili, pa tudi znane kamniške prodajalne tehničnih izdelkov, pohištva in konfekcije.

ŽELEZNINA za avtobusno postajo je majhna trgovina, v kateri pa ima kupec veliko izbiro. Tu lahko dobi vse izdelke velenjske tovarne Gorenje, od štedilnikov do hladilnih skrinj. Zelo pripravna sta Gorenjeva majhna kuhinjska pripomočka: stenska tehtnica in mesoreznica. Tehtnica je moderno oblikovana. Pritrdi se jo na steno. Skledica tehtnice je obenem tudi pokrov, kadar je ne uporabljamo.

V NOVOTEHNI ob Medvedovi ulici lahko kupci poleg izdelkov Gorenja nabavijo tudi smučarsko opremo. Kupcem, ki o smučanju ne vedo dosti, se ni treba bati, da bi napačno izbrali, saj jim znajo prodajalci NOVOTEHNE dobro svetovati. Dober nasvet pa je pomemben, saj je od pravilno izbrane opreme precej odvisen užitek pri smučanju.

NOVOTEHNA ima na zalogi mnoge Elanove modele smuči različnih dolžin. Če kupec želi, mu za doplačilo uredijo montažo okovja, ki ga prav tako lahko kupi pri njih. Imajo okovje raznih znamk in cen od markerjevega do okovja japonskih znamk.

MERKUR je 250 kvadratnih metrov prostrana trgovina ob Ljubljanski cesti 1, ki prodaja poleg gospodinjske opreme Gorenje tudi razne obloge za tla. To so topli pod, razno barvni tapisomi, podolit in podobno. Fantje iz trgovine na željo kupcev te obloge tudi položijo.

V neposredni bližini MERKURJA je SALON POHIŠTVA, ki so ga odprli pred dvema mesecema. Kamničani so se te sodobno urejene, 500 kvadratnih metrov velike prodajalne precej razveselili. V njej lahko kupijo kuhinjsko in sobno pohištvo, spalnice in sedežne garniture. K temu sodi seveda tudi ostala oprema: tekači, preproge, itison in svetila, ki jih kupec lahko dobi v SALONU POHIŠTVA. Če želi, mu v SALONU POHIŠTVA z veseljem poskrbijo za dostavo na dom.

Prodajalna KONFEKCIJA je na Titovem trgu v samem središču Kamnika. Tu prodajajo otroške, moške in ženske plašče, ki jih izdeluje ljubljanska Modna konfekcija. Plašči te tovarne niso ekstravagantni, pač pa vedno zaželjenih in za vsako priliko primernih klasičnih krojev. Prodajajo tudi moške obleke reške tovarne Rio, ki slovi po dobrih krojih. Vse moške obleke, ki jih prodajajo, so iz stoodstotnega kamgarna.

Trgovsko podjetje KOČNA je bilo ustanovljeno 1. 1. 1962 z združitvijo treh trgovskih podjetij, ki so menila, da bodo skupaj laže širila prodajno mrežo in obnavljala obstoječe prostore. Od združitve so uredili 12 novih prodajaln, vrsto starejših pa obnovili. Letos bodo imeli za okrog 120 milijonov dinarjev prometa.

V strukturi blagovnega prometa trgovskega podjetja KOČNA odpade približno polovica na industrijske prodajalne, ostalo pa na živila. KOČNA ima svoje trgovine živil v Kamniku, pa tudi v mnogih manjših krajih, kjer je prav KOČNA edini preskrbovalec ljudi. V kratkoročnem programu razvoja imajo gradnjo nove blagovnice v Kamniku in trgovine osnovne preskrbe na Bakovniku, kjer raste novo naselje.

trgovsko podjetje kočna kamnik

5%

Vsi izdelki Gorenja (razen barvnih televizorjev)
Smučarska oprema
Poslovalnice:
Novotehna Merkur Železnina

Pohištvo
Poslovalnica Salon pohištva

Ženska, moška in otroška konfekcija (težka)
Poslovalnica:
Konfekcija

INEX rent a car

10%

Izposojanje avtomobilov

Izposojevalnice: Ljubljana, Zagreb, Beograd, Novi Sad, Split, Sarajevo, aerodromi: Beograd, Zagreb

transturist
ŠKOFJA LOKA JUGOSLAVIJA
ZDRUŽENO TURISTIČNO, PROMETNO IN GOSTINSKO PODJETJE

5%

Zimske počitnice — ZAKOPANE, Poljska
— obročno odplačevanje
8 dni od 25. I. do 1. II., 1. II. do 8. II., 8. II. do 15. II. 1974
Zimske počitnice — Heiligenblut — Döllach, Avstrija
8 dni od 26. I. do 2. II. in od 2. II. do 9. II. ter od 9. II. do 16. II. 1974.
Zimske počitnice — MISURINA, Dolomiti — Italija
8 dni od 26. I. do 2. II. in od 2. II. do 9. II. 1974
Prijave:
poslovalnice Transturist — Ljubljana, Škofja Loka, Radovljica, Bled
Creina Kranj, Izletnik Celje, Turistagent Maribor, Avtopromet Nova Gorica, TTG Ljubljana, SAP Ljubljana

15%

Športhotel POKLJUKA
na ceno polnega penziona od 20. 12. 1973 do 4. 5. 1974
Prijave:
poslovalnice Transturist — Ljubljana, Škofja Loka, Radovljica, Bled.

ASTRA

VELETRGOVINA, Ljubljana, Titova 77

5%

pohištvo
prodajno mesto:
Ljubljana, Bežigrad 11

MEHANOTEHNIKA
TOVARNA IGRAČ, KOVINSKIH IN PLASTIČNIH IZDELKOV IZOLA

10%

vse igrače MEHANOTEHNIKE
v prodajalnah naslednjih podjetij:
JEKLOTEHNA — Maribor
NANOS — POSTOJNA — obrat Koper
TEHNOMERKATOR — Celje
METALKA — Ljubljana
TOBAČNA TOVARNA — Ljubljana
KOKRA — Kranj
SOČA — Koper
ZARJA — Maribor
CENTROMERKUR — Ljubljana
EMONA — Ljubljana
POTROŠNIK — Murska Sobota
TKANINA — Celje

NAMA — Ljubljana —
vse igrače v vseh blagovnicah

DELO Naročninski oddelek, Tomšičeva 1, 61000 Ljubljana
Naročam DELO za najmanj šest mesecev na naslov:

Ime in priimek: _____

_____

ulica in hišna številka _____

kraj in poštna številka _____

podpis _____

IZKORISTITE TUDI VI UGODNOSTI, NA KATERE VAS SPROTI OPOZARJAMO NA TEJ STRANI. NAROČITE SE NA »DELO«, IZPOLNITE IN ODPOŠLJITE TO NAROČILNICO, TAKOJ VAM BOMO POSLALI KNJIŽICO Z BONI, KI VELJAJO ZA POPUST.

POPUSTI SE BODO VRSTILI — BONI BODO VELJAVNI ZA VSE!

PLAČAJ CARINO IN NESI

Direktor zvezne carinske uprave Kemal Tarabar o plačevanju carine

Obljubiti in dati je dvoje. To staro resnico so ugotovili tudi na carini, krepko pa jo občuti zvezni »budžet«, ki bo po vsej verjetnosti še dolgo brez dobrih 3 starih milijard ali točneje 32 milijonov dinarjev, kolikor zasebni uvozniki dolgujejo za carinske dajatve. Predstavo o tej vsoti ustvari podatek, da celotno gospodarstvo dolguje carini le 11 milijonov dinarjev. Prav ta slaba izkušnja iz dosedanje carinske prakse je tudi razlog, da cariniki po 1. januarju ne bodo več verjeli našim obljubam, da bomo carino za uvoženo blago plačali v 8 dneh, kakor je bilo dovoljeno sedaj, ampak bo pričel veljati predpis, enak kot za organizacije združenega dela z načelom: plačaj in nesi.

Tako je pred kratkim sporočila zvezna carinska uprava v obvestilu, ki so ga objavili številni jugoslovanski časopisi. V obvestilu pa so bile navedene tudi pravice in dolžnosti potnikov ob prehodih čez mejo. Med drugim, da mora vsak cariniku prijaviti vse, kar ima ob prihodu v Jugoslavijo, vštevši osebno prtljago (obleko in obutev, hrano itd.), s posebnim potrjenim obrazcem, ki ga bo izpolnil ob odhodu iz države pa bo lahko dokazal, da osebnega nakita, tehničnih predmetov, dragocenega krzna in drugih vrednejših stvari, ni kupil v tujini. Iz tega dela sporočila je lahko vsak razbral, da bo postopek na meji s prihodnjim letom veliko strožji in da bo gneča pred modro-belo-rdečimi zapornicami toliko večja. O teh spremembah smo dan po objavi obvestila razmišljali v komentarju in vprašali smo se, ali ne bo tak postopek priškrnil naših vrat v svet. Zastavljeno vprašanje je bilo tudi povod, da nas je direktor zvezne carinske uprave Kemal Tarabar povabil na razgovor.

»Takojšnje plačilo carine in drugih dajatev ob uvozu, samo to je novost carinskih predpisov, ki bodo pričeli veljati v začetku prihodnjega leta«, so bile prve besede direktorja zvezne carinske uprave z novinarji Dela. »Vse drugo, kar je bilo v omenjenem sporočilu napisano, vsebuje že zdavnaj carinski zakon in drugi predpisi in ni nobena novost. Z razširjenim obvestilom smo le želeli spomniti državljane na obveznosti in pravice, ko prestopijo jugoslovansko mejo, da ne bi bili kdaj tudi predmet šikan carinikov, kar se ob pomanjkanju izkušenih carinskih delavcev na teh odgovornih delovnih mestih tudi lahko primeri, je nadaljeval Kemal Tarabar, ko nam je zagotavljal, da v prihodnje ne bo na mejah nič bistveno drugače kot sedaj.

Na izrecno vprašanje, zakaj imamo potem tako stroga določila v predpisih, če vemo, da jih ne bo mogoče niti tehnično dosledno izvajati in ali ni tudi tu odraz naše prakse, da zakone sprejmemo, potem pa zamižimo ob njihovem uveljavljanju, je Kemal Tarabar odgovoril:

Čez mejo tako kot doslej

»Vztrajamo, da se predpisi dosledno izvajajo in naloga naše službe, še posebno pa zvezne carinske uprave kot nadzornega organa, je, da se zakoni enako uporabljajo od Gevgelije do Jesenic in od Murske Sobote do Dubrovnika. Postopek na meji je prilagojen splošni praksi, ki obstaja in moram poudariti, da je jugoslovanska carina dosegla zavidljivo evropsko raven. Smo pa na meji ne samo dveh gospodarskih, temveč tudi političnih sistemov, zato moramo biti še toliko previdnejši. To je tudi razlog, da so predpisi takšni, kot so. Določila v pravilniku o carinskem postopku naj bi predvsem zaščitila ljudi pred vsakršnimi nevšečnostmi, po drugi strani pa dala možnost carinskim delavcem, da ob sumu ali nagibih pregledajo potnike in njihovo prtljago.

Ob tem, kar piše v zakonu, mi lahko nekdo reče, da mi tega ne izvajamo. Toda mi dobesedno tega ne izvajamo, temveč so možnosti popolne carinske kontrole ostale kot izreden ukrep v izrednih okoliščinah. Na primer, če carinik zasumi ali dobi informacijo, da neki potnik v svoji konzervi nosi razne dragocenosti, mamila, valuto, lahko odpre tudi konzervo. Zgodi se, da bo carinik zaprosil, da potnik odpre kovček in v tubi z zobno pasto najde stvari, ki jih ni dovoljeno nositi čez mejo. Če ne bi bilo predpisa, bi mu potnik lahko očital, da nima pravice pregledati njegove osebne prtljage. Bodite prepričani, da carinik nikoli ne bo zahteval, da naštejete svojo osebno prtljago. Veste, kako to gre: carinski delavec pride in vpraša, ali imate kaj za cariniti. Če želi, reče: prosim vas, vseeno pokažite. Našel vam je obleko, obutev in vse kar niste prijavili, toda rekel bo, zakaj niste prijavili kamere. To je praksa, tako se dela in morda, ko so te predpise pripravljali strokovnjaki, so mislili prav na take primere, da ima carinski delavec zakonsko možnost ob sumu, da pokažete svojo prtljago. Toda ne z namenom, da bo sedaj spustil zapornico in rekel: dajte prstane, obleko, obutev... Niti pomislili nismo na to, pa tudi ne bi bilo izvedljivo in menim, da dobro veste, da je naša služba v tem pogledu dosti ekspeditivna.

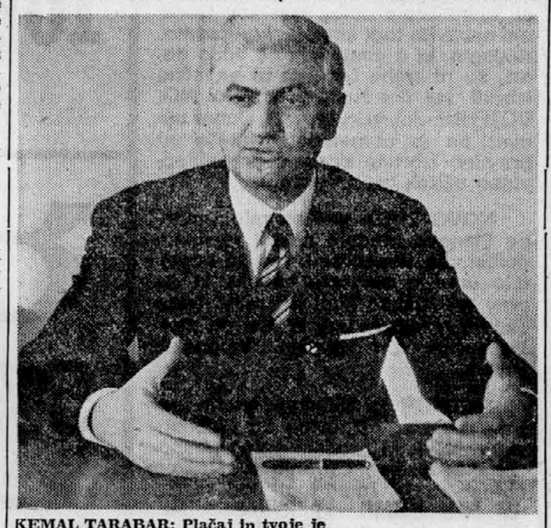

KEMAL TARABAR: Plačaj in tvoje je

Za ukrepe so krivi dolgovi

Kot smo že omenili, je glavni razlog, da potniki na mejah glede plačila carinskih dajatev ne bodo drugače obravnavani kot organizacije združenega dela, ki morajo pred prevzetjem uvoženega blaga plačati vse dajatve, so velike vsote denarja, ki ga občani dolgujejo carini. Ugodnost naknadnega plačila so mnogi izrabili, saj carine niso plačali ne v 8 dneh, ne pozneje, pogosto pa so na plačilo preprosto pozabili. Doslej z nobenimi ukrepi ni bilo mogoče zmanjšati zneska carinskih terjatev. Ni pomagala niti 20-odstotna stimulacija občinskim upravnim organom od vsake plačane carine, za kar je dala soglasje federacija. Tudi carinska uprava je skušala na razne načine izterjati dolžne zneske, vendar so dolžniki predvsem taki ljudje, ki menjajo svoje bivališče, zavržejo potne listine in se na vse mogoče druge načine izmikajo izpolnitvi svojih obveznosti.

Gospodarske organizacije, ki dolgujejo mnogo manj kot zasebniki, so se plačilu carine izmikale v preteklih dveh letih, ko so predpisi dopuščali, da se lahko carina plača tudi z akceptnimi nalogi, ki jih niso predhodno žirirale poslovne banke. Plačilo carine takoj ob prestopu meje za kupljeno blago v tujini bo gotovo bistveno vplivalo tudi na zmanjšanje potovanj tistih, ki se poklicno ukvarjajo s prenašanjem in tihotapljenjem v tujini kupljenega blaga. To ni za nas nobena škoda, če se bo zmanjšalo število ljudi, ki potujejo na tuje predvsem zaradi komercialnih koristi. Po vsej verjetnosti jih bo ob obvezi plačila carinskih dajatev minilo veselje do takih potovanj. V bistvu pa prav ta del državljanov dolguje carini najvišje vsote.

Kako shraniti denar

Pri takojšnjem plačilu carine na meji pa nastaja problem, kje bomo lahko brez velikih stroškov shranili denar, saj moramo sedaj plačati le za nekajurno hrambo nič manj kot 10 odstotkov provizije od deponiranega zneska. Direktor zvezne carinske uprave je ob tem dejal, da so že razmišljali, kako bi občani najceneje shranili dinarska sredstva za plačilo carine. Zaprosili so že za soglasje narodnih bank republik in pokrajin, da bi na mejnih prehodih, kjer ni menjalne službe, odprli menjalnice pri carinarnicah, skušali pa bodo poiskati tudi ustrezne rešitve, da bi omogočili hrambo denarja s simbolično provizijo.

Kot so nam povedali v slovenski narodni banki, nimajo nič proti, če bo na mejnih prehodih carinarnica organizirala tudi menjalno službo.

Da ne bo zlorab

Carinski zakon med drugim predpisuje, da lahko potniki brez plačila carine prinesejo v Jugoslavijo blago v vrednosti 300 dinarjev, vendar noben predmet ne sme biti vreden več kot 50 dinarjev. V dveletnih pripravah besedila novega carinskega zakona, ki je bil sprejet marca meseca letos, v široki javni razpravi ni bilo pripomb na to določilo, je poudaril Kemal Tarabar in dodal:

»Prepričan sem, da bodo ob prvih predlogih za spremembe tega zakona dani tudi predlogi za spremembo določila o vrednosti blaga, ki se lahko uvozi brez plačila carine. Ko bo prišel primeren čas, bo taka določba iz zakona morda celo izpuščena, saj se vedno bolj zmanjšujejo razlike v proizvodnji in standardu med Jugoslavijo in drugimi državami. Ob izenačenih pogojih naša družba ne bo imela več interesa, da bi se zanimala, ali je nekdo kaj kupil v tujini ali ne, saj bo enako kvalitetne proizvode in po enaki ceni kupil tudi doma. Danes je še razlika, če živiš na Dunaju, v Parizu in Londonu. Zato obstaja še vedno raznovrstna menjava in želja po izboljšanju strukture ter cen. Možnost kontrole zato mora biti, saj nekateri te razlike zlorabljajo.«

Prihodnje leto se bo za 15 odstotkov povečal zvezni proračun od carinskih dajatev. Predvideva se porast uvoza, zmanjšanje beneficij za posamezne gospodarske panoge in povečan carinski nadzor. Direktor zveze carinske uprave je na vprašanje, kako bodo poostrili kontrolo, odgovoril:

Veliko prostih mest

»V modernizacijo carinske službe vlagamo znatna sredstva ne samo iz zveznega proračuna, temveč gradijo tudi gospodarske organizacije predvsem skladišča, kjer je blago pod strogim carinskim nadzorom. Prizadevali si bomo, da bo naša služba kar najbolje organizirana, toda v zadnjem času delamo v zelo težkih pogojih, kar potrjuje podatek, da imamo prosta delovna mesta celo za upravnike carinarnic. Na Jesenicah na primer to delovno mesto že devet mesecev ni zasedeno. Uspeli smo, da je v carinski službi zaposleno približno 3000 delavcev, vendar bomo šele leta 1975 ob vsakoletnem sprejemu 150 do 180 ljudi, lahko imeli učinkovito mrežo carinske službe. Kljub temu si prizadevamo, da bi kar najbolje opravili naložene naloge. Posebno na mejnih prehodih nam primanjkuje carinskih delavcev, zaradi velike fluktuacije pa smo prisiljeni, da včasih opravlja carinski nadzor človek brez ustreznih moralnih kvalifikacij. Še vedno se pojavljajo prekrški ali kazniva dejanja, ki jih napravijo cariniki pri opravljanju svoje službe, čeprav se proti vsem tem pojavom odločno borimo.«

In kako bi komentirali karikaturo, ki smo jo objavili po obvestilu, smo na koncu pogovora vprašali direktorja zvezne carinske uprave Kemala Tarabara? Odgovor je bil zelo kratek: »Tako ne bo, to je nemogoče.«

Zapisala
ALENKA LESKOVIC

DELO *komentira*

MAKS TOBOLJEVIČ: PO NOVEM LETU — VSE ZA ODPRTE MEJE!

— Kravata je na spisku, pet robcev tudi, vezalke tudi, kje pa so vžigalice?

ZDRUŽENI VRTNARJI

MARIBOR, 22. dec. — Na sinočnjem zboru delovnih ljudi so se delavci odločili, da tri TOZD združijo v enotno delovno organizacijo vrtnarstvo »Florina« Maribor. Nova delovna organizacija, ki bo zaposlovala okoli 200 delavcev, bo imela TOZD: vzgoja in parki (vse vrtnarstvo, parke in drevesnice), TOZD kmetijstvo (kmetijsko posestvo Zrkovci) in TOZD cvetličarna, ki združuje 16 cvetličarn na Hrvaškem, v Pomurju in na Koroškem. Delovna organizacija vrtnarstvo »Florina« je največja specializirana vrtnarska delovna organizacija v Sloveniji.

B. ČERIN

FOTOGRAFIJE POD LUPO

MARIBOR, 22. dec. — Na sestanku sveta za fotografijo pri Foto kino zvezi Slovenije so razglasili najboljše razstavljalce in fotografske amaterske organizacije za minulo leto. Prvo mesto je v Sloveniji ponovno osvojil Foto kino klub Maribor. Za njim so se uvrstili Foto klub »Solt« iz Ljubljane ter klubi iz Nove Gorice, Kranja, Celja in Jesenic. Za najboljšega razstavljalca je bil proglašen najboljši jugoslovanski fotoamater in član mariborskega kluba Stojan Kerbler iz Ptuja. Drugi je Jendo Stoviček (Solt-Ljubljana), njemu pa slede Dragiša Modrinjak (TKK Maribor), Pegan Milenko (Nova Gorica), Tihomir Pinter (Solt-Ljubljana) in Ivo Čerle (TKK Maribor).

B. ČERIN

ODPRTE DLANI

Sodobna gasilska oprema bi rešila Skenderijo

OD NAŠEGA SARAJEVSKEGA DOPISNIKA

SARAJEVO, 22. dec. — Požar v sarajevski Skenderiji, ki ga je povzročila električna pečica znamke ELRA moči dveh kilovatov, ogenj, ki je po nestrokovni oceni, strokovne še ni, pogoltnil 8 do 10 starih milijard dinarjev, je dokazal, žal na trpek način, koliko ter tudi kaj Bosni in Hercegovini in s tem tudi Jugoslaviji pomeni ta sarajevska lepotica.

Če opišemo osebno izkaznico kulturnošportnega središča Skenderija, moramo povedati, da je doživela rojstvo leta 1969 s svečano premiero filma »Neretva«, da je bil v njenih dvoranah jugoslovanski kongres samoupravljalcev, svetovno prvenstvo v namiznem tenisu, da so jo ob rojstvu cenili na 15 starih milijard, največja dvorana lahko sprejme 8.200 obiskovalcev, gospodarsko mesto, ki je pogorelo, ima površino 8.500 kvadratnih metrov, v Skenderijo je vgrajeno med drugim 21.000 kubičnih metrov betona, skratka: to v Jugoslaviji edinstveno kulturnošportno središče ima 34.000 kvadratnih metrov uporabne površine, s tako imenovano sprehajalno ploščadjo pa celo 45.000.

Skenderija je zavarovana, škoda bo torej povrnjena, vendar kljub temu prihaja na žiro račun 10102-789-1151 pri Privredni banki Sarajevo, odprli so ga na zahtevo občanov, vsak dan na desetine nakazil posameznikov, ustanov in podjetij. Vse z motom: rešimo naš ponos, ki je bil, tega se niti nismo zavedali, simbol Bosne in Hercegovine, objekt, ki je ponesel sarajevski grb v širšni svet.

Ustanovljen je štab za sanacijo posledic požara, list »Oslobodjenje« in njegove edicije bodo naredili med bralci anketo, kako in v kakšne namene naj preurede prostore, ki so jih uničili zublji, dvigalci uteži Bosne so imeli v eni od športnih dvoran trening (po delovni akciji čiščenja pogorišča), oglašajo se zdomci (kako pomagati), Skenderija je postala simbol vitalnosti Bosne in Hercegovine, Skenderija ne sme umreti.

Žal pa je Skenderija hkrati tudi primer jugoslovanskega stanja tehnične opremljenosti gasilskih enot. Pustimo zdaj ob strani tiste štiri nesrečnike, ki bodo obtoženi, da so posredno ali neposredno zakrivili, da je električna pečica vžgala tapete, lak ali lepilo v prodajalni »Simfonija« podjetja Bažar. Dejstvo je namreč, to smo zvedeli v republiškem sekretariatu za notranje zadeve, da Skenderija ne bi zgorela, če bi imeli gasilci sodobno reševalno opremo, tako, kot jo imajo rudarji v Brezi in Kaknju ter posebna reševalna ekipa železarne Zenica. Porečete, saj so tudi oni gasili in reševali. Res je, toda preden so prispeli na prizorišče tragedije, so dobili zublji že tako moč, da je bila nemočna tudi tehnika.

Postavlja se torej vprašanje, kako so opremljene jugoslovanske gasilske enote. V republiškem sekretariatu za notranje zadeve Bosne in Hercegovine je bilo namreč rečeno, da gasilci zaradi zastarele opreme kljub vsej požrtvovalnosti niso bili kos ognju, za denar, ki je izginil v plamenih, pa bi lahko sodobno opremili domala vse jugoslovanske gasilske enote. Skenderija je dvojni simbol.

MARJAN BAUER

NAPAKE IN ZAMUDE

SR Hrvaška: elektroenergetske krize do leta 1976

OD NAŠEGA ZAGREBŠKEGA DOPISNIKA

ZAGREB, 22. dec. — Zdajšnje pomanjkanje električne energije je glede na škode, ki nastajajo, enako najtežji elementarni nesreči, ugotavljajo na Hrvaškem in se sprašujejo, ali smo res toliko bogati, pa varčujemo dinar za elektriko, da bi zgubili dva ali celo tri zato, ker stroji stoje, ker imajo trgovine manjši promet, kinematografi komaj po eno predstavo na dan, medtem ko so občani nejevoljni, ker so cela mesta in območja za več ur na dan ob elektriko. Tako je bilo vse do danes, ko so odloke o redukciji za nekaj časa spet zamenjali pozivi, da naj vsi potrošniki še vedno varčujejo z elektriko, čeprav stroga redukcija ni več potrebna.

Jasno postaja marsikaj. Na primer to, da bodo imela elektrogospodarska podjetja letos zanesljivo večje izgube, medtem ko se bo njihova akumulativnost zmanjšala, kar velja tudi za dobavljene količine elektrike. Ob tem je potrebno upoštevati, da je del kilovatov kupljen na drugih področjih po cenah, ki so pogosto tudi po nekajkrat večje od proizvodnih cen v lastnih elektrarnah. Potrošniki, predvsem specialni, terjajo pokritje izgub zavoljo izgubljene proizvodnje. Vprašanje je, kako bodo izplačani osebni dohodki delavcev, ki niso po svoji krivdi stali ob strojih, ki so ostali brez toka. Vse večja je škoda v mestnem prometu, kjer so zmanjšali število tramvajskih voženj itd.

Ni dvoma, da bo treba odslej v elektroenergijo vlagati dosti več, hitreje graditi elektrarne — tudi plinske — in uresničevati načrte. Oklevanje očitno postaja nevarno. Z uresničevanjem načrtov o razvoju elektroenergije so tu v zamudi za najmanj dve leti. Že leta 1971 bi namreč morali zgraditi ne le varaždinsko hidrocentralo, temveč tudi Orlovac. No, ta je le začel delati, medtem ko bo Varaždin zgrajen šele ob sklepu prihodnjega leta. Krize in težave so bile navsezadnje še zaradi daljnovodnega »obroča« okrog Jugoslavije, dolgega skoraj 3000 kilometrov. Osem podjetij iz drugih republik je namreč precej pred svojimi kolegi iz Hrvaške zagotovilo lasten delež, ki je potreben za to, medtem pa se je zataknilo prav v republiki (na Hrvaškem), ki bo »obroč« pravzaprav najbolj potrebovala, to se je zgodilo zato, ker štiri elektrogospodarska podjetja niso mogla zbrati denarja in izpolniti določenih pogojev. Zaradi tega je bilo celo slišati, da je vprašljiva realizacija 75 milijonskega kredita (v dolarjih), ki ga je svetovna banka odobrila za izgradnjo daljnovoda.

Najteže nas šele čaka v naslednjih letih, ocenjujejo strokovnjaki in pravijo, da lahko takšne elektroenergetske krize od časa do časa pričakujemo vse do konca leta 1976, ker rase letna poraba hitreje od novih izvorov. Razumljivo je, da bodo vse dosedanje napake in zamude občutili predvsem potrošniki, pa tudi elektrogospodarstvo samo. Kritično obdobje bo mogoče najhitreje prebresti — tako so izračunali na Hrvaškem — če bodo v naslednjih dveh letih brezpogojno in pravočasno zagotovili 8829 milijonov dinarjev, pri čemer pa seveda ne bo dovolj, če bodo — kakor doslej — izpolnjevali obveznosti v tej konstrukciji predvsem podjetja iz gospodarstva, temveč tudi vsi ostali.

MARJAN KUNEJ

KLJUČI ZA DELAVCE

TOLMIN, 22. dec. — Sklad samouprave stanovanjske skupnosti je v novem tolminskem bloku na hribih v Žavarjevi ulici za 1,7 milijona dinarjev kupil deset stanovanj za mlade delavske družine z nizkimi osebnimi dohodki. Poloidne je desetim družinam izročil ključe od stanovanj predsednik komisije za dodeljevanje stanovanj skladu Jože Cimerman. V tolminskem stanovanjskem skladu imajo zdaj še 1,6 milijona dinarjev za nakup delavskih stanovanj, vendar novih stanovanj na Tolminskem ni.

P. P.

KULTURA

KNJIGI IZ MARIBORA

Dvojezična antologija 13 pesnikov

V pravkar minulem tednu je mariborska založba Obzorja poslala na trg dve knjigi, ki jima je ob izidu namenila poseben poudarek.

Pred prepolno dvorano »Krožka za kulturo in umetnost« (Circolo della cultura e delle arti) je predstavila tržaški slovenski in italijanski kulturni javnosti antologijo »Trinajst sodobnih slovenskih pesnikov«, ki jo je izdala skupaj z Založništvom tržaškega tiska z vzporednim italijanskim prevodom. Antologija je bila v tržaških — italijanskih — kulturnih krogih deležna, sodeč po odmevih na prireditvi, velike pozornosti, o njenem pomenu sta med drugim spregovorila Ciril Zlobec in tržaški pisatelj Fulvio Tomizza, naglašajoč njeno zanimivost in izrazitost iz dveh, iz slovenske in italijanske smeri. Antologijo je sestavila in pesmi prevedla Jolka Milič, spremne besede pa je samo v italijanščini — napisala Valeria Sisto Comar.

Čeprav na tem mestu pričujoča dela seveda ne moremo niti mimogrede recenzirati, je vendarle potrebno povedati, da je antologijski izbor, milo rečeno, nenavaden, saj izpušča celo vrsto tako rekoč nepogrešljivih imen iz sodobne slovenske poezije, v obilni meri pa upošteva marsikatero drugo, nemara zares manj reprezentativno ime. Naštejmo avtorje, ki jim je Jolka Miličeva odprla vrata v knjigo in pred italijansko občinstvo: Edvard Kocbek, Jože Udovič, France Filipič, Ivan Minatti, Ciril Zlobec, Branko Hofman, Kajetan Kovič, France Forstnerič, Saša Vegri, Ervin Fritz, Tone Kuntner, Marko Kravos in Milan Dekleva; skupaj 146 pesmi. Gre, z eno besedo, zares za docela »avtorsko« dejanje, ki mu je seveda, že v načelu, »tuje« pristajanje na, denimo »objektivna« razmerja v sodobnem slovenskem pesnjenju. Ker pa gre pri tem tudi (in predvsem) za izdajo, ki hoče biti informativna v sosednjem, tujem jezikovnem krogu, lahko ponovimo, z nekaj dobre volje, znano krilatico: bolje v prevodu nekaj kakor nič.

Druga knjiga založbe Obzorja, ki je bila deležna ob izidu minuli teden posebne pozornosti, je bila javna predstavitev (tokrat na drugem koncu slovenske dežele, v Mariboru), je prav tako svojevrstna »antologija«, knjiga z neobičajnim naslovom »Skupaj«, v njej pa so združili med seboj namoč raznorodna besedila: Andrej Brvar (pesmi), France Forstnerič, Drago Jančar (proza), Marijan Kramberger (esej) in Tone Partljič (drama). Knjiga — v izvrstni likovni opremi Igorja Recerja — je zasnovana in realizirana, kajpada, manifestativno, iščoč enotnost v različnostih nekje v tistih predelih, ki jih uvodno besedilo Marijana Krambergerja opredeljuje, med drugim, z naslednjimi besedami: »... prvič, uspeti v slovenskem, v narodnem merilu brez kakršnegakoli posebnega krajevnega popusta, ki bi ga zahtevali, pri vrednotenju naših del, in, s tem, drugič ... dokazati ... da se da dobro pisati tudi zunaj glavnega mesta.« Uveljaviti skuša izrazito in »brez kompleksov«, tako imenovano policentrično vizijo slovenskega socialnega prostora in obenem demonstrativno pomesti s tako imenovanim »občinskim slovstvom«, tako tistim v Mariboru kot onim v Ljubljani. Polemična razsežnost knjige »Skupaj« in obenem njen poskus, formirati nekakšno močno, delovno skupino znotraj prestolnice, seveda z ustreznim kulturnosocialnim poudarkom, je, kot smo slišali na tiskovni konferenci in kakor sledi iz knjige same, najbrž tudi poglavitni razlog poudarku, ki ga je založba namenila izidu pričujoče nemalo izzivalne publikacije.

A. I.

SEDMI NABOJ: Z nocojšnjim filmom SEDMI NABOJ se bo sklenil letošnji Teden (novega) sovjetskega filma v Ljubljani. Z njim se predstavlja še četrta sovjetska nacionalna kinematografija. Akcijski film, ki je od daleč pođoben westernu, je namreč nastal lani v Uzbekistanu in tako se po NEŽNOSTI, prikazani na TV, znova seznanjamo s to mlado kinematografijo. Seznanjamo se tudi s svojevrstno »kavbojsko« usmerjenostjo, ki je doslej skoraj neznana v SZ. Spremljali bomo komandanta Maksumova, ko takoj po revoluciji išče ubijalca svojega brata. Na dinamični poti se srečuje s protisovjetsko razpoloženimi ljudmi in doživlja nenavadne pustolovščine. Za nas je posebej zanimiv svojevrstni živelj, ki živi še po »starih zakonih« in je drugačen od ruskega.

SEME JE VZKLILO

Radgonsko-lenartsko amatersko gledališče zaživelo

GORNJA RADGONA, 22. decembra — Tu so dopoldne v navzočnosti predstavnikov združenja gledaliških skupin Slovenije, občinskih kulturnih interesnih skupnosti ter družbenopolitičnih organizacij na ustanovni skupščini slovesno podpisali listino o ustanovitvi medobčinskega gledališča Gornja Radgona—Lenart. Za predsednika skupščine so izvolili Toneta Rousa, direktorja podjetja Avto-Radgona, ki je prevzelo pokroviteljstvo.

Pobuda za ustanovitev medobčinskega amaterskega gledališča Radgona-Lenart je vznikla med igralci Kreftove »Velike puntarije«, s katero so se predstavili amaterji teh dveh občin ob letošnjem praznovanju zgodovinske obletnice kmečkih uporov na glavni prireditvi v Vidmu ob Ščavnici.

Predsednik pripravljalnega odbora Tone Štefanec in ostali govorniki so na današnji ustanovni skupščini poudarili, da bo le tako zasnovano gledališče, katerega ansambel šteje že nad petdeset mladih in starejših igralcev, lahko prispevalo svoj delež za večjo kvaliteto amaterske gledališke dejavnosti na tem koncu Slovenije. Kar zadeva načrt dela novega gledališča Radgona-Lenart, pa so udeleženci enotno zastopali stališče, da bodo s svojim delovanjem predvsem spodbujali amatersko gledališko kulturo v kulturno-prosvetnih društvih ter šolah, ki ima na tem območju globoke korenine.

Na ustanovni skupščini so se posebej zahvalili mariborskemu SNG, ki je pripravljeno po svojih močeh takoj priskočiti mlademu gledališkemu ansamblu na pomoč.

B. BOROVIČ

NAŠI ZA MEJO

DVAJSET LET PO LONDONU

Ob izidu Jadranskega koledarja za leto 1974

OD DOPISNIKA RTV

TRST, 22. decembra. — Prihodnje leto bo 20 let, odkar sta veleposlanika Jugoslavije in Italije podpisala v Londonu takoimenovani »memorandum o soglasju«, ki je zaključil obdobje tržaške krize in dokončno potegnil mejo med sosednima državama. Obletnica dogodka, ki je svojčas globoko zarezal v narodna čustva vseh Slovencev, saj je potrdil razmejitev, ki je pustila izven meja matične države več deset tisoč pripadnikov slovenske manjšine v Trstu, bo v naslednjih mesecih brez dvoma pogosto predmet kritične analize.

Glede na to, da je sporazum iz leta 1954 odločilno usmeril tudi prizadevanja naših zamejcev na političnem, kulturnem in gospodarskem področju v iskanje novih oblik sodelovanja in pomiritve — rezultat takšnih prizadevanj je tudi hitra premostitev zgodovinskih predsodkov in odprta meja — je razumljivo, da posveča tudi tržaški Jadranski koledar za leto 1974 razmišljanja o jubileju dva tehtna uvodna prispevka.

Predsednik Slovenske kulturno-gospodarske zveze (SKGZ) Boris Racè ugotavlja, da so osnovni cilji te osrednje zamejske izvenstrankarske organizacije, ki so jo ustanovili takoj po sklenitvi londonskega sporazuma 28. novembra 1954 v Trstu in 5. junija 1955 v Gorici, še vedno aktualni. Zadnjih 20 let je potrdilo tedanjo odločitev, da naj ima slovenska manjšina v Italiji organizacijo, ki bo ostala izven strankarskega vrveža, toda aktivna vselej, kadar gre za vprašanja, ki zadevajo vse Slovence. Spričo strankarske in organizacijske razdrobljenosti Slovencev v deželi Furlaniji — Julijski Krajini in ob spoznanju, da je ta razcepljenost hvaležno sredstvo za izigravanje, se je, kot pravi Racè, osnovna teža dejavnosti SKGZ že v začetku usmerila v napore za akcijsko enotnost Slovencev v odnosu do države in njenih predstavniških teles.

Osnova za takšno enotnost, da si niti SKGZ, niti druge stranke in organizacije, v katerih so Slovenci, ne lastijo monopola nad manjšinsko problematiko. SKGZ je v 20 letih delovanja, potem ko je po prvotni razdeljenosti na tržaški in goriški del — slednji je vključeval tudi Beneško Slovenijo, kmalu postala enotna za vse ozemlje, na katerem v Italiji živijo Slovenci, zagotovila v življenju manjšine pomembno mesto. Na poti do svoje uveljavitve, ni nikogar odrinila ali komu kaj odvzela, zaključuje Boris Racè. V narodnostni boj je SKZG vnesla trajnejšo obravnavo problemov in objektivnejšo presojo, tako da je danes zainteresiranim težko graditi politične uspehe na bolj ali manj prikriti instrumentalizaciji odprtih vprašanj slovenske manjšine.

Zoper špekulacije z mejo

V podrobnem pregledu dogodkov, ki so v dvajsetih letih sledili podpisu londonskega sporazuma kot njegova posredna ali neposredna posledica, poudarja Stanislav Renko, da bi kazalo v jubilejnem letu nekatere posledice posebej podrobno ovrednotiti. Na prvo mesto postavlja razvoj dobrih sosedskih odnosov med Italijo in Jugoslavijo, dokončnost obstoječih meja kot jih je začrtal sporazum, so pa kljub temu še zmeraj predmet različnih političnih špekulacij ter končno za slovensko manjšino nadvse pomembno 20-letno delovanje mešane italijansko-jugoslovanske komisije za izvajanje sporazuma.

Za tiste, ki spremljajo prizadevanja Slovencev v Italiji na političnem področju, bosta v letošnjem koledarju izredno zanimiva tudi članka dr. Karla Siškoviča o gorskih skupnostih in analize obravnave manjšinjskih vprašanj v dveh mandatnih obdobjih dežele Furlanije-Julijske krajine. Iz negativnega odnosa, ki je izhajal iz stališč vladajočih političnih sil, vlade in osrednje državne uprave smo prišli v dobo, ko so se pojavili nekateri, še vedno šibki, slučajni in nenačrtni znaki razumevanja, pravi Karel Siškovič. Temu premiku bi moralo slediti obdobje konkretnega reševanja na vsakem koraku, z vsakim sredstvom, ki je deželni upravi in zboru na razpolago. Na ta način bi se odprla pot k temeljitejšemu pravnemu urejanju slovenskih vprašanj, kar pa je mogoče doseči samo s spremembo deželnega posebnega statuta in s posebnimi ukrepi osrednjega parlamenta in upravnih oblasti.

Tudi letošnji koledar, bogat prispevek k osvetljevanju življenja in odprtih vprašanj zamejskih Slovencev, je pripravil Jože Koren. Založništvo Tržaškega tiska je Jadranskemu koledarju priložilo še štiri knjige: »Zverinice iz Rezije« Milka Matičetova, Marjana Kolarja »Snežne verige«, Jakoba Alešovca »Kako sem se jaz likal« in Vladimirja Bibariča »Ikarus leti v vesolje«.

IVO VAJGL

RED IN ZAKON!

Agencijska vest: »Na predlog pravosodnega ministra je predsednik avstrijske republike Franz Jonas sklenil pomilostiti — ustaviti vsakršen proces proti okrog trideset ljudem, ki so sodelovali pri napadih na dvojezične napise ali so prekršili zakon ob oktobrskih demonstracijah lani na Koroškem.. Sklep o pomilostitvi se ne bo nanašal na tiste, ki so pri tem prekršili prometne ali druge zakonske predpise..«, pa mir ljudem na zemlji, ki so blage volje.

Lahko so dobre volje tisti vrli fantje, ki so do zadnje table — razen tiste, ki si jo hodijo ogledovat zgodovinarji na neko izgubljeno razpotje — pospravili dvojezično nesnago s svete nemške koroške zemljice. Srečen božič, milost vas je obšla.

(Seveda, da bo jasno in da ne bo nepotrebnega govorjenja, v nedotakljive pravice državnih glavarjev, med katere spada tudi milost za grešnike, se ne vtikamo.)

Res da nas je koroški ringaraja naučil marsikatere igrice, a presenečenj nikoli ne zmanjka. Te, kako se greš slepe miši z devico Justicijo, še nismo poznali. No, zdaj smo poučeni in predlagamo, v skladu s pravili, program za zahvalo »andoht«, na sveti večer, seveda.

Pri tistem zakotnem znaku na razpotju naj se zbere vseh trideset, ki jih je obšla milost. Ob tihem zvenenju deželne pesmi naj trije najbolj zaslužni zamajejo drog in ga vznešeno dvignejo iz luknje. Krepak zamah, ob ustreznem crescendu deželne pesmi, kol z napisom zleti v bližnjo grapo (ali kar je takega na voljo).

Krepak stisk roke, globok pogled v domovini zveste oči in potem domov — toda v redu prosim, brez prometnih prekrškov, sicer preti kazen! Red in zakon sta čez vse!

In mir ljudem na zemlji, ki so blage volje.

OZBOLT VIRNIK

BODOČI MUZEJ — Čeprav se tudi v porabskih vaseh staro umika novemu, najdemo tudi take stare, značilne kmečke hiše. V eno izmed njih nameravajo prenesti vse predmete, ki so jih doslej zbrali, označujejo pa zgodovino tega področja, kjer živijo Slovenci.

Foto: E. Ružič

ČAS ZA DEJANJA

Porabje po VII. kongresu DZJS

OD DOPISNIKA RTV

MONOŠTER, decembra. — Čeprav se je kongres Demokratične zveze južnih Slovanov komaj zaključil, je že opaziti med Slovenci veliko zanimanje, kako bodo uresničeni obširni in dobri sklepi, zapisani po dvodnevni razpravi.

Ker so bile tokrat priprave na kongres dokaj temeljite, je bilo že med kongresom precej razprav, ali bodo slovenski delegati dovolj kritično in ustvarjalno spregovorili o porabski — slovenski problematiki. Madžarska sredstva obveščanja so namenila kongresu precejšnjo pozornost. Tako so bili Madžari po svojih občilih, posamezne narodnosti pa še v domačem jeziku temeljito seznanjeni s sedmim, po besedah vodilnih predstavnikov narodnosti, zgodovinskim kongresom.

Obširni sklepi, s katerimi so po kongresu opredeljene naloge, ne bodo uresničili hitro, vendar jih je mogoče uresničiti vsaj do naslednjega kongresa, če ne prej. Naloge zadevajo predvsem kulturna vprašanja in šolstvo, edino porabski delegati so opozorili tudi na perečo gospodarsko problematiko. Delegati, ki so zastopali Porabje na kongresu, so nam povedali, da je med ljudmi veliko, celo izredno zanimanje, kakšna bo reakcija na konkretne predloge. Gospodarski razvoj Porabja je namreč, o čemer smo že večkrat pisali, tesno povezan s kulturno-prosvetno in šolsko dejavnostjo. Vsi delegati, s katerimi smo se pogovarjali te dni v Porabju, so enotnega mišljenja: njihove besede ne morejo biti preslišane. Dosedanje izkušnje sicer kažejo, da hitro ne gre, ampak postopoma. Pa tudi to je nekaj, so nam pripovedovali preprosti ljudje iz Porabja.

Torej: ljudje so spremljali kongres, so življenjsko zainteresirani za uresničevanje sklepov, žal pa je vse premalo tistih, ki bi se bili pripravljeni tolči za uresničitev nalog. Zato bo pomoč Demokratične zveze, ki ima zdaj tudi referenta za Slovence, zelo pomembna, če ne nujna. Pa ne zgolj vodstva Zveze, ampak vseh političnih dejavnikov. V mislih imamo narodnostni odbor Železne županije v Szombathelyu, ki bo te dni razpravljal o nalogah in programu dela v letu 1974. Vsekakor bo moral — nam je dejala članica tega odbora Irena Barber — upoštevati sklepe sedmega kongresa in konkretne predloge nas Slovencev.

Sedmi kongres ima tedaj velik pomen — lahko ponovno ugotavljamo — pričenja pa se čas, ko bo treba začeti z uresničevanjem nalog. Dodajmo še, da bodo naloge prej uresničene, če se bo tudi matični narod na osnovi meddržavnih dogovorov ustrezno zavzel za to.

ERNEST RUŽIČ

POMOČ ZA AKCIJO

Deželna komisija PSI za Slovence

TRST, 22. dec. — Deželno vodstvo italijanske socialistične stranke (PIS) za Furlanijo—Julijsko krajino je ustanovilo posebno komisijo, ki se bo na deželni ravni ukvarjala z vprašanji slovenske manjšine. Za predsednika komisije so imenovali člana vodstva stranke, Branka Pahorja, v njej pa bosta še po dva Slovenca iz tržaške, goriške in videmske pokrajine.

Ustanovitev komisije za manjšino pri socialistični stranki ocenjujejo v krogih zamejskih Slovencev izredno pozitivno. Stran, ki je svojo naklonjenost do manjšine izpričala že velikokrat, med drugim tudi s predlogom zakona o globalni zakonski zaščiti Slovencev in kandidiranjem slovenskih kandidatov v Benečiji, bo komisija brez dvoma lahko v bistveno pomoč pri nadaljnjih akcijah. Hkrati bo omogočila tudi pogostejša posvetovanja z drugimi političnimi silami, predvsem s KPI, ki ima komisijo za slovenska vprašanja na deželni ravni že od prej.

I. V.

PODJETJE
AVTO CELJE
CELJE
razpisuje
prosto delovno mesto
KNJIGOVODJE osebnih dohodkov
POGOJ: ekonomska srednja šola.
Ponudbe sprejema splošni sektor podjetja do 31. decembra 1973. 11530

LETO KOMISIJ

Koroška bilanca za 1973: podobno kot 1920

OD DOPISNIKA RTV

CELOVEC, 21. dec. — »Slovenski vestnik«, glasilo Zveze slovenskih organizacij, v najnovejši številki, ki je tudi zadnja v letošnjem letu, ugotavlja, da 1973. leto ni prineslo bistvenega napredka za slovensko narodnostno skupnost na Koroškem. Ostalo bo v spominu kot leto »komisij in komitejev«.

Bilo je precej razgovorov o reševanju manjšinskih vprašanj, v reševanju samem pa se ni pomaknilo naprej — če izvzamemo napovedano ustanovitev posebnega kulturnega referata za koroške Slovence pri deželni vladi, če združene nacionalistične sile tudi tega ukrepa za vsaj delno rešitev enega izmed odprtih vprašanj slovenske narodnostne skupnosti ne bodo zatrle že v kali.

Leto 1973 je torej leto, v katerem so se koroški Slovenci znova znašli v podobnem položaju kot je bil tisti po letu 1920 — prišlo je do enotne fronte nemškonacionalističnih sil, ki so se brez razlike strankarske pripadnosti odločile za iskanje »široke skupne osnove«, hkrati pa napovedujejo, da Koroška ne bo dajala več pobud za reševanje manjšinske problematike, češ da je odgovoren izključno Dunaj.

Na tem stališču vztraja tudi novi predsednik koroških socialistov Leopold Wagner, ki je ob sklepu deželnega glavarja Sime o ustanovitvi manjšinskega kulturnega referata pri deželni vladi izjavil, da koroška socialistična stranka odklanja odgovornost za tako samovoljne ukrepe, ker ni več pripravljena sama nositi odgovornosti v manjšinskem vprašanju. Treba bo nadaljevati, kakor je dejal Wagner »notranje koroški dialog« in najti široko osnovo za rešitev ne glede na nevarnost, da bi soglasnost dosegli šele pozneje. Kakšen pa je lahko ta notranje koroški dialog, najbolje kaže gonja proti komaj zasnovanemu in niti še ustanovljenemu referatu za koroške Slovence, ki je spet tako zelo razburil duhove na Koroškem.

V bilanci ob koncu leta pa je mogoče zaznati tudi svetle trenutke, ki vsekakor opravičujejo, da lahko koroški Slovenci z zaupanjem gledajo v bodočnost. »Slovenski vestnik« ugotavlja, da so se koroški Slovenci bolj kot doslej osvestili svoje življenjske moči ter na mogočnih manifestacijah izpričali svojo življenjsko voljo in jasno povedali, da zahtevajo priznanje vseh pravic, zagotovljenih v državni pogodbi ter izvajanje določil člena 7 na celotnem ozemlju, ki ga naseljujejo koroški Slovenci, brez slehernega ugotavljanja in preštevanja.

Razveseljivo pa je tudi dejstvo, da je prizadevanje slovenske manjšine na Koroškem našlo široko podporo pri demokratičnih silah tako na Koroškem kot v Avstriji, dalje pri matičnem narodu in vseh jugoslovanskih narodih, prav tako pa tudi pri velikih mednarodnih manjšinskih organizacijah. To kaže, da koroški Slovenci v svojem boju za nadaljnji razvoj nikakor niso osamljeni in da lahko kljub razočaranjem in slabim izkušnjam le tudi z zaupanjem gledajo v bodočnost, zaključuje »Slovenski vestnik«.

ZVONE ZORKO

V ZNAKU KULTURE

Na Koroškem za konec leta vrsta kulturnih akcij

OD DOPISNIKA RTV

CELOVEC, 22. decembra. — Dnevi pred novim letom so med koroškimi Slovenci že od nekdaj v znamenju kulturnih dogodkov in akcij. Tako tudi letos. Slovenska prosvetna zveza je pravkar začela razpošiljati po Koroški svoj vsakoletni »knjižni dar«. Knjižni dar zaradi tega, ker lahko naročniki za zares majhen znesek 60 šilingov dobijo zbirko, ki obsega najprej koroški koledar za leto 1974 in še štiri knjige Prešernove družbe.

Z vsakoletnim »knjižnim darom« opravlja Slovenska prosvetna zveza med koroškimi Slovenci že od nekdaj zelo pomembno kulturno poslanstvo, saj za razmeroma zares majhno ceno omogoča slovenskemu človeku na Koroškem ustrezno in kvalitetno branje.

Za koroški koledar, ki je v okviru zbirke edina domača publikacija, lahko že na prvi pogled ugotovimo, da je bogatejši in lahko bi tudi dejali bolj sistematično urejen od dosedanjih. Največjo vrednost mu dajejo letos dokaj številni prispevki o položaju in aktualnih problemih slovenske narodnostne skupnosti na Koroškem, prav tako pa tudi o položaju in problemih slovenskih narodnostnih skupin v Italiji in na Madžarskem. Razveseljivo je tudi dejstvo, da to pot sodelujejo v koledarju številni domači avtorji z različnimi prispevki, kakor je treba na drugi strani žal ugotoviti, da v njem skoraj ni leposlovnih prispevkov in da so ostali tako domači literarni ustvarjalci tako rekoč ob strani. Pač pa je najnovejši koroški koledar bogato ilustriran s številnimi dokumentarnimi posnetki političnega in kulturnega dogajanja med koroškimi Slovenci v minulem letu.

Letos je prosvetna zveza tudi že drugič razpisala literarni natečaj, da bi z njim vzpodbudila literarno ustvarjalnost na Koroškem.

Petčlanska žirija je pred dnevi objavila sklep o podelitvi letošnjih literarnih nagrad slovenske prosvetne zveze, medtem ko bodo nagrade same podelili ob Prešernovi proslavi, ki bo februarja, in takrat objavili tudi utemeljitve.

Po sklepu žirije letos ne bodo podelili prve nagrade za prozo, pač pa bodo mimo prve nagrade za poezijo podelili še dve drugi. Prvo nagrado za poezijo v znesku 5.000 šilingov je žirija prisodila Andreju Kokotu za zbirko »Pesmi 36« ter drugi nagradi za poezijo v znesku 2.000 šilingov Valentinu Poljanšku za zbirko »Poezija 1973 — 1974« ter Gustavu Janušu za »Pesmi«. Drugo nagrado za prozo v znesku dvatisoč šilingov pa dobi Florjan Lipuš za prispevek »Report 57«.

Petič kulturni dnevi

Končno bodo v drugi polovici prihodnjega tedna v Celovcu peti koroški kulturni dnevi, ki so letos zamišljeni zelo široko. Mimo plenarnih predavanj o ljudskem štetju leta 1971, o jezikovnih in nejezikovnih oblikah umetniškega ustvarjanja na Koroškem, o umetniškem ustvarjanju na periferiji in pa končno o položaju danske manjšine v ZR Nemčiji ter o kontinuiteti protislovenske propagande na Koroškem bodo obravnavali narodnostna, gospodarska, jezikovna in zgodovinska vprašanja še v štirih sekcijah oz. strokovnih krožkih. V času koroških kulturnih dni bodo v delavski zbornici odprli tudi razstavo o kmečkih uporih na Slovenskem, v četrtek pa bo v domu glasbe v Celovcu literarni večer, na katerem bodo brali iz svojih del pisatelji in pesniki iz Slovenije. Spored petih koroških kulturnih dni bo zaključila razprava o temi »25 let deklaracije človekovih pravic — ideja in koroška resničnost«, pri kateri bodo sodelovali tudi gosti iz Slovenije.

Ob letošnjih koroških kulturnih dneh pa bi bilo treba ponovno izreči željo, da bi materiale v takšni ali drugačni obliki čimprej objavili, kajti res je škoda, če ostane obsežno gradivo, v katerega je bilo vloženega mnogo truda in prizadevanja omejeno na samo ozek krog udeležencev. Objava čez leto ali dve ne doseže več pravega namena.

ZVONE ZORKO

Inštitut za celulozo in papir
sprejme takoj
SNAŽILKO
za popoldanski čas.
Prijave na Inštitut za celulozo in papir Ljubljana, Bogišičeva 8.
11551

»BELJE«
KMETIJSKO INDUSTRIJSKI KOMBINAT — DARDA
oglaša
delovno mesto
inokorespondenta
POGOJ:
končana ustrezna visoka strokovna izobrazba, aktivno znanje angleškega in nemškega jezika ter znanje strojepisja.
Prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev pošljite kadrovskemu oddelku »Belje« PIK — Darda.
Rok za pošiljanje ponudb je 15 dni od dneva objave.
11536

KRIZA V DEVINU

Vzrok: poskusi spremeniti etnični sestav občine

POSEBEJ ZA DELO

TRST, 22. decembra. — V devinsko-nabrežinski občini ponovno grozi kriza, podobno kot pred dobrima dvema mesecema, vendar tokrat v mnogo resnejši in ostrejši obliki. Takrat je namreč nekako uspelo zakrpati koalicijo leve sredine, v kateri sodelujejo demokristjani, socialisti in Slovenska skupnost od zunaj pa jo podpirajo socialdemokrati. Tokrat vse kaže, da obstaja resnična možnost, da se os občinske politike premakne na levo tako, da bi v upravi sodelovali svetovalci Slovenske skupnosti, socialisti in komunisti, morda tudi edini izvoljeni socialdemokrat, demokristjane pa bi potisnili v opozicijo.

Kaj se bo zgodilo v prihodnjih tednih, je težko prerokovati, vsekakor pa je gotovo, da je glavni razlog za krizo ponovno v gradbenih špekulacijah oziroma v novem poskusu, da se spremeni etnični sestav devinsko-nabrežinske občine. Že pri prejšnjih poskusih je šlo za take poskuse in za težnjo, da se pomemben del področja spremeni v gradbeno zazidalno področje s tem, da se tam naselijo novi prebivalci, kar vse bi pomenilo poslabšanje etničnega razmerja v škodo Slovencev.

Za slovenske šole pa ni denarja

Tokrat pa gre za obsežen načrt gradnje mednarodnega srednješolskega zavoda United World College, v katerem bo okrog 300 srednješolcev z vsega sveta. Tak mednarodni zavod bi pomenil ne samo zasedbo obsežnega ozemlja, temveč tudi zaposlitev številnih profesorjev, domskega osebja (kuharice, snažilke, perice itd), za kar je treba zgraditi potrebna stanovanja in kar v praksi pomeni novo naselje z že znanimi etničnimi posledicami. Povrh gre tudi za bojazen, da bi odobritev takega načrta (za katerim je menda devinski grof Thurn-Taxis, ker gre baje za pretežno za njegovo zemljišče, ki bi se iz »zelenega« nezazidalnega področja spremenilo v gradbeno) sprožila verižne reakcije drugih zahtev, ki bi jih bilo težko zavrniti.

Poleg tega pa se zastavljajo tudi druga vprašanja. Dosedaj je znano, da bo dežela za gradnjo tega centra prispevala 2 milijardi 400 milijonov lir; kar bo zmanjkalo, bo prispeval sklad za Trst. Gre torej za milijardne investicije za srednješolce »boljših« družin z vsega sveta, ki vsekakor ne bodo domačini (ne Tržačani Italijani, kje neki Tržačani Slovenci). Upravičeno je torej vprašanje o koristnosti take pobude ter istočasno tudi ugotovitev, da je samo na področju devinsko-nabrežinske občine dolga vrsta poslopij slovenskih šol v obupnem stanju, ker za njih popravilo ali celo za nove gradnje ni denarja.

Tudi formalna plat je zapletena in zbuja zaskrbljenost občinskih upraviteljev. Po italijanskih veljavnih predpisih lahko izdaja gradbena dovoljenja samo občina. Devinsko-nabrežinska občinska uprava vse dosedaj o teh načrtih ni bila uradno niti obveščena. Pač pa je pokrajinska uprava po naglem in po izrednem postopku na zadnji seji pokrajinskega sveta ob ogorčenem odporu svetovalske skupine KPI odobrila sklep, naj pokrajina ustanovi konzorcij za gradnjo in naj takoj kupi potrebno zemljišče.

Sodelovanje ni mogoče

Seveda pa to niso edina vprašanja, ki se porajajo ob tako obsežnem načrtu, ki bi imel dalekosežne posledice za devinsko-nabrežinsko občino. To niti ni edino vprašanje, zaradi katerega so se odnosi v koaliciji leve sredine, ali natančneje rečeno, odnosi med osmimi svetovalci KP na eni in 3 svetovalci slovenske skupnosti ter 2 svetovalcema PSI na drugi strani tako zaostrili, da je postalo sodelovanje nemogoče. Med ta nerešena vprašanja je treba všteti tudi poslovanje krajevne turistične ustanove, gradnjo športnega nogometnega igrišča, neustrezno delo občinske uprave itd.

O vsem tem sta že razpravljali vodstvi socialistične stranke in Slovenske skupnosti. Člani in somišljeniki obeh političnih strank pa so na množičnih sestankih sklenili, da je treba sprožiti krizo in da se je treba začeti ponovno pogajati z vsemi možnimi partnerji. Tako socialisti kot pristaši Slovenske skupnosti so odločno zavrnili možnost komisarske uprave, razpustitve občinskega sveta in predčasnih volitev.

BOGO SAMSA

Hidrometeorološki zavod SRS
LJUBLJANA
razpisuje
prosto delovno mesto:
1. MATERIALNEGA KNJIGOVODJE,
za katerega je zahtevana ekonomska srednja šola ali njej ustrezna šola, zaželena praksa.
Kot poseben pogoj: 3-mesečno poskusno delo.
2. SKLADIŠČNEGA DELAVCA —
kvalificirani delavec z odsluženim vojaškim rokom.
Kot poseben pogoj: 3-mesečno poskusno delo.
Stanovanja ni. 11527

OZD ŠPEDTRANS MARIBOR
Poslovna enota
MEDVODE
61215 MEDVODE
razglaša
prosta delovna mesta
25 VOZNIKOV
POGOJI:
KV voznik C kat.
odslužen vojaški rok
zaželena praksa
poizkusno delo 3 mesece
Nastop službe mogoč v mesecu januarju 1974. Pismene ponudbe pošljite na navedeni naslov.
Razpis velja do zasedbe delovnih mest. 11532

Kovinsko podjetje
»UNITAS«
LJUBLJANA, Celovška c. 224
razpisuje
delovno mesto
1. VODJE splošnega sektorja
Kandidat mora poleg splošnih pogojev izpolnjevati še naslednje pogoje:
a) da ima visoko izobrazbo pravne, organizacijske ali kadrovske smeri, z najmanj 10-letnimi delovnimi izkušnjami, od tega najmanj 3 leta na vodilnih delovnih mestih ali z višjo izobrazbo in 10-letnimi delovnimi izkušnjami, od tega najmanj 5 let na vodilnih delovnih mestih;
b) da je moralno, politično neoporečen in družbeno aktiven;
c) znanje enega izmed svetovnih jezikov.
razglaša
2. delovno mesto: VODJE galvane
Pogoj:
a) prva stopnja fakulteta za naravoslovje in tehnologijo in dve leti prakse v galvanizaciji,
b) srednja tehniška šola kemijski oddelek in tri leta prakse v galvanizaciji.
Poizkusno delo za kandidata pod točko 1. je 4 mesece, pod točko 2. pa 3. mesece
3. Podjetje zaposli kvalificirano kuharico
s skrajšanim delovnim časom (4 ure dnevno), za nedoločen ali določen čas.
Osebni dohodki po pravilniku o delitvi osebnih dohodkov.
Kandidati naj vložе pismene prijave kadrovski službi podjetja v 15 dneh od dneva objave.
11562

NIZOZEMCI NAPREDUJEJO

L. Klinar zdaj trener v Nijmegenu

JESENICE — Ciril Klinar — Lilo, veliko ime jugoslovanskega hokeja, v letošnji sezoni trenira moštvo nizozemskega kluba Nijmegen. Hokejisti Nijmegena so mlad kolektiv, ki igra hokej šele šest let. Lilo je trener vseh ekip v klubu in ima na dan tudi po šest ali sedem treningov. Takole je odgovarjal na naša vprašanja.

Kakšen je sistem igranja za državno prvenstvo na Nizozemskem?

»Hokej igrajo v I. in II. ligi ter v III. ligi, ki je zaradi manjših potnih stroškov razdeljena na severni in južni del. Mladinci do 18. leta nastopajo v severni in južni ligi, potem pa sta še dve ligi mladincev do 16. leta in dve pionirski ligi. Prvo moštvo Nijmegena igra v I. ligi. V petih letih mu je uspelo, da je iz III lige prišel v I. ligo. Lani je zasedel 4. mesto. Letos pa se je tekmovanje v tej ligi šele začelo.

II. moštvo premočno vodi v III. ligi — v šestih tekmah je zmeraj zmagalo, mladinci do 18. leta so za zdaj prav tako prvi, mladinci do 16. leta so drugi, pionirji pa vodijo.«

— Kakšna je kvaliteta nizozemskega hokeja v primerjavi z našim?

»Nizozemski hokej je malo slabši od jugoslovanskega vrha, je pa v kvalitetnem vzponu. Za primer — Nizozemski državni prvak je v II. kolu evropskega pokala v Celovcu igral s KAC 5:5, doma v Tilburgu pa je zmagal z 8:3.«

— Kako so te sprejeli ljudje in igralci in kakšen je Nijmegen?

»Nijmegen je mesto s približno 150.000 prebivalci in leži blizu zahodno nemške meje. Mesto je lepo, posebej še pôleti, kot pravijo. Žal pa nisem prišel v takem času, da bi videl tulipane.

Igralci, funkcionarji in gledalci so me sprejeli tako, da me bolje ne bi mogli.«

— To ni tvoje prvo trenersko mesto. Kako si pravzaprav pristal na Nizozemskem?

»Na Jesenicah sem igral 17 let in treniral 3 sezone. Lani sem vadil moštvo beograjskega Partizana, kjer pa so bile zelo slabe možnosti za delo. Zato sem pristal, ko me je nekdanji igralec Partizana in tudi nekdanji reprezentant Andjelić, zdaj direktor kluba v Nijmegenu, prosil, da bi prišel k njim za trenerja.«

— So igralci amaterji?

»V našem klubu so vsi domači igralci popolni amaterji. Imamo pa dva Kanadčana. Šola in služba sva vzrok, da moštvo trenira kompletno samo dvakrat tedensko.«

— Spremljaš naše prvenstvo?

»Rezultate zvem po radiu, pa tudi iz našega tiska.«

— Kaj pa prihodnje leto?

»Po dveh mesecih dela so mi v Nijmegenu ponudili, da bi ostal za tri leta. Ker ne vem, kako bi zdržal ta leta — zaradi družine, sem za zdaj podpisal le še za naslednjo sezono; s tem, da moram spomladi leta 1975 svoje usluge ponuditi najprej sedanjemu klubu.«

ZVONKA FELC

MIETO — EDEN IZMED TEKMEČEV. Tako je bilo letos na znameniti holmenkollnski tekaški progi. Norveški kralj Olav je moral k zmagi v obeh preizkušnjah (15 in 50 km) čestitati Fincu Mietu, ki bo tudi na svetovnem prvenstvu v Falunu eden izmed najhujših tekmecev Norvežanov. Foto: arhiv Dela

KOT V GRENOBLU?

Norveški smučarski tekači optimistični kot že dolgo ne

OSLO — Medtem ko je sezona v alpskem smučanju že v razmahu, se mednarodna tekmovanja v smučarskih tekih še niso začela, saj tekači nimajo tako privlačne priložnosti za štart kot mojstri med vrati in vraticami, ko pa še ni uradnega sporazuma o svetovnem pokalu tudi v tekih. Kljub temu pa vsepovsod, in še zlasti na Norveškem, že z nestrpnostjo čakajo prvih tekem v smučini.

Po olimpijskih igrah 1968 v Grenoblu, na katerih so dosegli uspeh nad uspehi, saj so osvojili tri do štirih možnih zlatih kolajn (Groeningen na 15 km, Ellefsaeter na 50 km in štafeta 4 x 10 km) ter izgubili četrto zavoljo senzacionalne zmage Italijana Nonesa, je prišlo zanje sušno obdobje. Na svetovnem prvenstvu leta 1970 v Visokih Tatrah so ostali brez zlata (osvojili so le po eno srebrno in bronasto kolajno) lani na olimpijskih igrah v Sapporu, pa je rešil njihovo čast Tyldum v teku na 50 km. Tudi v štafeti 4 x 10 km so se Norvežani znova že videli na najvišji stopnici, kajti njihov zadnji tekač Harviken je imel velik naskok pred sovjetskim zastopnikom Vedeninom. Toda Harviken je bil najpočasnejši Norvežan v štafeti in Vedenin ga je v dramatičnem finišu tik pred ciljem ujel in prehitel.

Letošnja generalka pred svetovnim prvenstvom v Falunu, ki bo v tem švedskem kraju prihodnje leto od 16. do 24. februarja, pa jim je znova vlila optimizem. Sestavili so štafeto, ki ji nihče ni bil kos, saj so gladko zmagali pred drugouvrščenimi vzhodnimi Nemci. Neuspešnega tekača iz Sappora so nadomestili z Myrmom, ki pa je tekel kot prvi. Za njim je šel na stezo Tyldum in nato Formo, ki jim je praktično že zagotovil zmago, tako da jo je moral Braa samo še potrditi. Prvi trener Norvežanov Oddmund Jensson je po tem uspehu to četverico po končani sezoni 1972/73 že vnaprej določil za nastop na svetovnem prvenstvu 1974 in jo oprostil kakršnih koli izbirnih tekem, kar je na Norveškem doslej edinstven primer.

Norvežani pa ne računajo samo s tem kvartetom, katerega poglavitni cilj bo osvojiti zlato kolajno v štafeti. Za njimi je še vrsta odličnih tekačev: Nerland, Martinsen, Harviken, Hjermstad, Pettersen, Idvarsen, Olssen, Sagtusen in Lenes, vroče tekaško železo, s katerim nameravajo Norvežani v Falunu povsem osvojiti trdnjavo v smučarskih tekih.

Seveda pa tudi drugi ne bodo držali rok križem. Glavobol jim utegneta povzročiti zlasti Finec Mieto in odlični švedski tekač Magnusson, Ta dva pa sta seveda premalo, da bi Finska ali Švedska lahko v celoti ogrozili planirani vzpon Norvežanov. Da je za slednje Falun 1974 osrednja tekma nove sezone, so razen z izredno napornih treningom svojih reprezentantov pokazali tudi s tem, da se bodo vzdržali nastopa na nekaterih tradicionalnih tekmah. Med drugim z najboljšimi januarja ne bodo prišli v Italijo, manjkali pa bodo tudi v Le Brassusu.

Z. V.

BRANIK IN TRIGLAV NAJBOLJŠA

Smučarski klubi pri nas

LJUBLJANA — Mariborski branik je tudi letos osvojil naslov državnega klubskega prvaka v alpskih disciplinah, med tekači je spet najboljši kolektiv kranjski Triglav, medtem ko si je ljubljanska Ilirija prvič priborila naslov med skakalci o čemer smo že poročali.

Branik že vrsto let sodi med najboljše smučarske organizacije v državi tako po svoji organiziranosti, kvaliteti tekmovalcev kot tudi po organizaciji tekmovanj. Takšen uspeh so zabeležili Mariborčani zavoljo načrtne vadbe in številčnosti vseh tekmovalnih vrst — od cicibanov do članov, strokovnega vodstva trenerjev ter požrtvovalnega dela klubskih smučarskih delavcev. Jeseničani so se morali tokrat zadovoljiti s drugim mestom, medtem ko je bila ljubljanska Olimpija tretja.

V Kranju raste pod vodstvom izredno požrtvovalnega trenerja Gašperja Kordeža najboljši tekaški kader. Tudi v minuli zimi so zanesljivo osvojili naslov ekipnega klubskega prvaka. Presenečа uvrstitev dveh ekip iz Hrvatske med tri najboljše ekipe v Jugoslaviji.

Vrstni red — alpske discipline: 1. Branik 1.111 točk, 2. Jesenice 987, 3. Olimpija 845,5, 4. Transturist 750, 5. Alples 556,5, 6. Fužinar 543,5, 7. Tržič 476, 8. Medveščak (Zagreb) 443,5, 9. Izletnik 354, 10. Novinar (Ljubljana) 326,5, 11. Črna 322,5, 12. Radovljica 316,5, 13. Trbovlje 257,5, 14. Akademik (Ljubljana) 242, 15. Mladost (Zagreb) 225,5 itd. (uvrščenih skupaj '84 jugoslovanskih klubov).

Teki: 1. Triglav 265,5, 2. Mrkopalj 217, 3. Olimpija in Polet (Skrad) 207,5, 5. Partizan (Lovrenc) 202, 6. Goranin (Delnice) 186, 7. Risjak (Lokve) 128,5 8. Jesenice 125,5, 9. Fužinar 122,5, 10. Maribor 116,5, 11. Partizan (Dol) 115,5, 12. Alples 102, 13. Partizan (Gorje) 101,5, 14. Fužinar 97,5, 15. Ihan 94 itd. (uvrščenih 38 klubov).

J. JAVORNIK

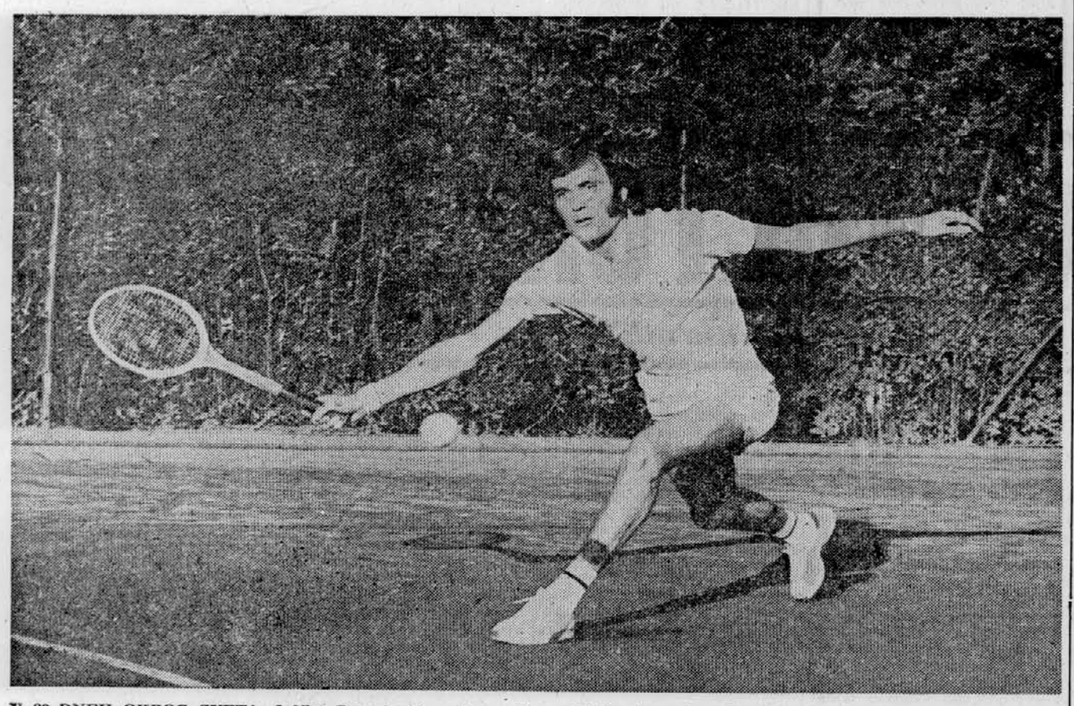

V 80 DNEH OKROG SVETA. Željko Franulović se je vrnil s privlačne turneje zadovoljen kot že dolgo ne. Ali se obeta splitskemu teniškemu šampionu nov vzpon? Foto: Ivulić

ASI IN — NOVI UPI

Teniški šampion Ž. Franulović spet lahko učinkovito servira

SPLIT — Po večmesečnem zdravljenju in operaciji poškodovane desne rame, ko so mnogi že mislili, da je konec komaj dobro začete športne kariere našega znanega teniškega igralca Željka Franulovića, je le-ta dokaj uspešno nastopil na dve in polmesečni turneji po Aziji, Avstraliji in Južni Ameriki. Rezultati, ki jih je dosegel na tej turneji obetajo, da se ta 26-letni športnik lahko ponovno »vrine« med vodilne teniške ase.

Franulovića je bilo te dni po dolgem času spet videti razpoloženega in nasmejanega. Najbrž mu »prijajo« izidi s preteklih nastopov. Sicer pa je dejal: »Gostovanje je popolnoma uspelo. Turneja, imenovana »V 80 dneh okoli sveta«, na kateri sem dosegel rezultate, ki jih nisem pričakoval, mi je vrnila samozaupanje, moč... vero v uspešno vrnitev na teren. Vesel sem, da je z mojim ramenom zdaj vse v redu. Prvič sem lahko serviral z vso močjo brez kakršnih koli težav, zabil tudi vrsto asov, to pa je vsaj za zdaj najpomembnejše. Drugo pa bo prišlo postopoma glede tega sem optimist.

— Največji uspehi?

»Vsaka zmaga je velikega pomena. Priborjene so bile po dolgem času in z veliko mero bojazni, da mi ne bo popolnoma uspelo. Zmaga na eni tekmi mi je dala moč in spodbudo, da uspem tudi v naslednji. Kljub vsemu pa bi poudaril dosežke na turnirjih kategorije »A« v Teheranu in Tokiu — na odprtih prvenstvih Irana in Japonske. V Teheranu sem se uvrstil v polfinale, kjer me je premagal Mehikanec Ramirez, ki je bil v odlični formi. Z zmagama nad Newcombom in Nastasejem je tudi osvojil prvo mesto. V Tokiu sem v četrtfinalu izgubil z znanim ameriškim igralcem Gottfriedom. V obeh srečanjih je bil boj izenačen in po splošnih ocenah je bil prikazan tenis na visoki ravni. Uvrstitev v polfinale v Osaki, zmaga nad Kochom v Buenos Airesu v četrtfinalu in tesen poraz v srečanju s Santano (4:8, 5:7) v Sao Paolu tudi zaslužijo pozornost.«

— Nepozabni trenutki?

»Bilo jih je mnogo. Japonska in Brazilija sta kot ustvarjeni zanje. In dogodivščine? Naj postrežem z eno iz Rio de Janeira.

Po telefonu sem se pogovarjal s starši v Splitu in zvedel, da je vreme hladno in temperatura pod ničlo. Zato sem se na Copacabani še posebej želel okopati. V skupini kakih desetih teniških igralcev sem prišel na plažo, kjer je na dolžini šestih kilometrov bilo približno deset tisoč kopalcev, noben pa se ni kopal, ker so bili valovi visoki najmanj štiri metre. Drysdale, Tiriac in jaz pa smo se hoteli postaviti in smo stekli v vodo — na veliko začudenje prisotnih. Ko nas je prekril val, pa smo na »reaktivni pogon« ušli na varno, kar je seveda spremljal smeh in bodice, zlasti drugih igralcev«.

— Ponovno v reprezentanci?

»Vedno sem poudarjal, da mi je v posebno čast, da branim barve svoje države, niti enkrat nisem zavrnil nastopa in nisem zahteval nobenih benifikacij. Medtem pa teniška zveza Jugoslavije dostikrat ni bila korektna do mene. S tem mislim na odplačilo stroškov za zdravljenje rame, zaradi česar je prišlo do nesoglasja. V zadnjem času mi na noben način ni uspelo najti skupnega jezika s funkcionarji zveze. Ali bo teniška zveza v bodoče računala z menoj ali ne, je njihova stvar, moja pa je ali se bom odzval vabilom.«

— Kdaj startate?

»Odmor bo zelo kratek — samo nekaj dni. Nato pa se bom s Pilićem pripravljal za prve nastope na tromesečni turneji po ZDA. Prvi turnir se začne 23. januarja v Philadelphiji«.

J. SVALINA

oglašujte v reviji STOP

SEZONA MLADIH

Kolesarji Odreda zadovoljni

LJUBLJANA — Letošnja sezona za kolesarje ljubljanskega Odreda ni bila tako uspešna kot prejšnja, pa vendar so v njihovem taboru na pragu novega leta vsi zadovoljni. V članski konkurenci so imeli letos samo dva tekmovalca — Pleška in Kavca — zato pa so med mladinci letos dosegali uspehe kot še nikoli doslej.

Dosežki mladincev Odreda v minuli sezoni niso naključni, kajti v klubu so največ pozornosti posvetili prav njim. Druge izbire pravzaprav tudi niti niso imeli, kajti člani najboljše ekipe Leček, Vidmar in Avšič so ob koncu lanske sezone odšli v JLA in tako je klub čez noč ostal brez članske ekipe. Odredov trener *Andrej Boltežar* meni, da bi morali začeto delo z mladimi nadaljevati: »Delo z mladimi mora postati naša trajna usmeritev, kajti nakupovanje kvalitetnih kolesarjev je sila kratkotrajna in neperspektivna rešitev. Takšno delo seveda tudi ni brez težav. Izmed dvanajstih mladih kolesarjev, ki smo jim posvečali vso pozornost, smo na primer dobili le dva zares obetajoča kolesarja — Markeljca in Leniča.«

Tudi s samo dvema tekmovalcema so pri Odredu tudi v članski konkurenci dosegli nekaj uspehov. Njihov tekmovalec Evgen Pleško je zmagal na Dirki veteranov, na dirki v Dolu, dvakrat na dirki Nagykaniža — Zagreb, na dirki Siporexa, na državnem prvenstvu v vožnji na 1000 metrov ter bil drugi na mednarodni dirki v Italiji. Ob izdatnejši pomoči bi bili uspehi tega izvrstnega kolesarja lahko še večji. Plešku tako letos ni uspelo obraniti naslova najboljšega jugoslovanskega kolesarja, ki ga je osvojil v lanski sezoni. »Glede na to, da smo imeli v članski konkurenci le dva tekmovalca, izmed njiju pa še s hokejistom Kavcem nismo mogli vselej računati, sem z rezultati še kar zadovoljen. Na nekaterih dirkah smo zato v ekipni konkurenci sodelovali s kranjsko Savo. Tako smo bili družno vnovič naša najbolja ekipa na mednarodni dirki Alpe-Adria.«

Doslej je aktivnost Odredovih kolesarjev financiral kolektiv ljubljanske Astre, vendar ta sredstva vselej niso zagotavljala načrtnega dela v klubu. Z znano afero v tem podjetju je prišla na dnevni red samoupravnih organov tudi nadaljnja usoda kolesarstva. Samoupravni organi pa so pokazali interes tudi za nadaljnje sodelovanje, ki naj bi temeljilo na zdravih pa tudi ekonmsko upravičenih odnosih med kolektivom in kolesarji. O tem pravi Andrej Boltežar takole: »Astra je bila tudi že doslej naš pokrovitelj. V prihodnje naj bi bilo naše sodelovanje še trdnejše. V ta namen se bo naš klub najbrž preimenoval v Astro. To je tudi porok, da bo naša ekipa v prihodnji sezoni po uspehih lahko konkurirala našim najboljšim klubom Rogu, Siporexu in drugim.«

Čeprav je klub konec sezone preživel v negotovosti pa zdaj pri Odredu že mislijo na prihodnjo sezono, ki naj bi jim spet prinesla tekmovalne uspehe izpred dveh let. »Za zdaj treniramo v telovadnici ter v naravi, da si tako naberemo kar največ moči. Računamo, da bomo že 5. januarja odšli na zimski trening v Bohinj, kjer naj bi se kondicijsko dokončno pripravili. Zatem pa gremo s kolesi na morje, najverjetneje v Medulin ali Poreč, kjer bo sklepni del naših priprav pred začetkom sezone.«

Po vsem sodeč se Odredu v prihodnji sezoni obetajo še boljši časi: povratniki iz JLA Leček, Vidmar in Avšič pa so zagotovilo za to, da bo konkurenca Roga, Siporexa, Branika in Odreda spet takšna kot nekoč.

F. BOŽIČ

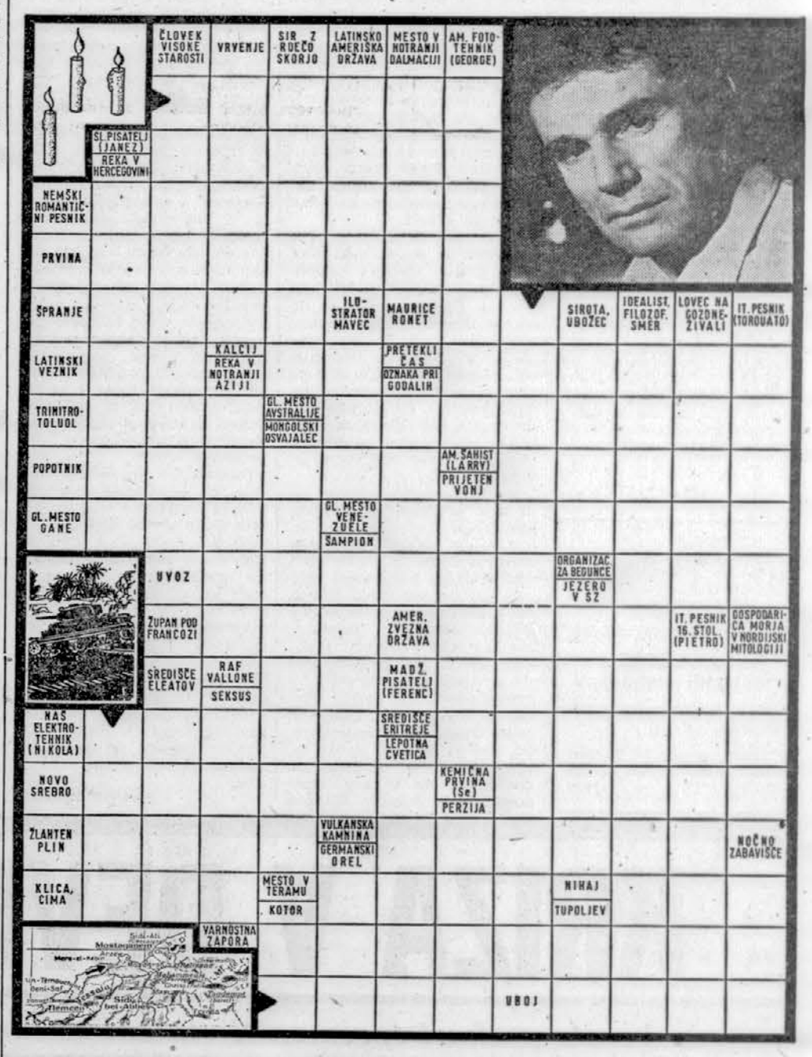

NAGRADNA KRIŽANKA

REŠITEV PREJŠNJE NEDELJSKE KRIŽANKE

VODORAVNO: knjiga, leader, kornist, aba, Ofa, Pan, trk, Oslo, Ist, rajh, Neretva, Ira, report, stvor, kvarte, klovn, sorta, Lasta, Rhône, akt, Vlah, sin, do, telo, Ane, ave, Ewa, A. J., Taipei, aki, Engels, rovar, Ljerka, drevo, jer, er, Drač.

RAZPIS

Med reševalce s pravilnimi rešitvami nedeljske križanke bo žreb razdelil za 300 dinarjev nagrad, in sicer:

PRVA NAGRADA: 100 DINARJEV
ŠTIRI NAGRADE PO 50 DINARJEV

Izrezek z vpisano rešitvijo pošljite na naslov: Uredništvo DELA, Tomšičeva 3 — 61001 Ljubljana, poštni predal 29. Na ovitek napišite NEDELJSKA KRIŽANKA. Pri žrebanju bomo upoštevali vse rešitve, ki bodo v uredništvu do petka, 28. decembra opoldne.

NAGRADE

Za prejšnjo nedeljsko križanko smo dobili 1550 rešitev. Žreb je razdelil nagrade takole:

1. nagrada (100 din): Franci Kuder, Cesta zmage 19, 61410 Zagorje ob Savi

2. do 5. nagrado (po 50 din) prejmejo:
Boris Ketiš, Rajšpova 1, 62250 Ptuj
Mira Hočevar, Vilharjeva 12, 62000 Maribor
Vinko Glažar, Njegoševa 7, 61000 Ljubljana
Simon Železnik, Dom upokojencev, Cesta 1. maja 59, 64000 Kranj

Danes na RTV

TV ob 15.00:

Kdo v finale?

Nedeljsko popoldne bo na malih zaslonih posvečeno v glavnem rokometu. Na sporedu bosta polfinalni srečanji za jugoslovanski pokal, ki sta za nas še toliko bolj pomembni, ker v obeh nastopata slovenska predstavnika. Ob 15.00 bo igral Slovan v gosteh z Rabotničkim. Oba kluba sta v II. ligi in kljub temu, da ima Slovan boljšo ekipo, je težko vnaprej napovedati zmagovalca. Takoj po tej tekmi pa bomo gledali prenos iz Tivolija; igrala bosta Celje in trikratni državni prvak Borac iz Banjaluke. Favoriti so gostje, ki se bodo skušali rehabilitirati zaradi poraza v četrtfinalu evropskega pokala. Ne glede na rezultata obeh tekem moramo reči, da je že uvrstitev v polfinale izreden uspeh — izreden, največji uspeh slovenskega rokometa doslej. Komentirala bosta Tugo Klasinc in Franjo Mavrič.

TV ob 18.15:

O klovnu in medvedih

Kdor ima rad filme in ima povrh še dober spomin, mu bo ob današnjem mladinskem televizijskem filmu »Šest medvedov in Cybulka« veliko povedal podatek, da je njegov scenarist in režiser Oldrich Lipsky. On je namreč avtor ene najbolj duhovitih, naravnost sijajnih parodij na western, ki so jo predvajali pri nas pod naslovom »Limonadni Joe«. In niti ni tako čudno, da se je režiser to pot preselil z Divjega Zahoda pod cirkuško kupolo, saj je bil v svoji pestri karieri nekaj let tudi cirkuški direktor oziroma režiser cirkuških predstav. Kajti ne gre za navaden cirkus, temveč za takšnega, kakršnega imajo v Sovjetski zvezi in dosega raven utečenih kabaretno-artističnih predstav. Zato bo zabavno videti, kako je oblikoval in izpeljal svojo komično zgodbo iz življenja cirkuških umetnikov, med katerimi ne sodijo na zadnje mesto tudi dobro zdresirane živali, v našem primeru medvedi.

TV ob 20.40:

Zmage in žrtve

Čeprav se nam čedalje bolj zdi, da je tudi beograjski »Filip na konju« eden naših televizijskih nesporazumov s humorjem, pa nemara še s čem, končne sodbe ne moremo izreči, dokler se o njej sami ne prepričamo. Priložnost za to nam bo dalo nocojšnje, predzadnje nadaljevanje »Filipa« z naslovom »Fronta«. Vsebinski oris: partizani se pripravljajo na velik, odločilen spopad na Donavski fronti. Priti morajo na drugi breg reke. Spopad zahteva veliko izgub, ranjena je tudi Ana. Filip slavi svojo osebno zmago, saj njegova domislica omogoči partizanom, da presenetijo Nemce pri železniški postaji. Toda ni zmage brez žrtev: v bojih pade Filipov prijatelj in bojni tovariš, glasbenik Satir.

R I ob 8.07:

Vietnamska pravljica

Vladar sveta, pripoveduje stara vietnamska pravljica, se je bolj zanimal za svojo igralsko strast kot pa za svet, ki bi ga moral voditi k obilju in blagostanju. Tako zaslepljen je bil, da je zapravil že skoraj vso vodo, kar se je pretaka po svetu. Toda brez vode ni življenja, je suša, smrt. Kratkovidni vladar tega ni vedel, vedele pa so živali in se vse, od najmočnejše do najmanjše in najbolj šibke, postavile v bran za vodo, ki jim omogoča življenje. Iz bogate zakladnice vietnamskega pravljičnega izročila je pripoved izbral in priredil za radijsko igro »O vodi, ki je nehala peti« češki dramaturg Jirži Kafka. Zasluge za to, da jo bomo tudi mi danes zjutraj prvič poslušali, pa imajo prevajalka Gitica Jakopin, skladatelj Tomaž Habe, režiser Jože Vozny in igralci Jurij Souček, Rudi Kosmač, Duša Počkajeva, Majda Potokarjeva in Stefka Drolčeva, seveda pa še igralci manjših vlog in tehniki, ki so pazili, da je posnetek dober in da gladko teče. S. G.

Program

RADIO

6.00—8.00 DOBRO JUTRO! 8.00 Poročila; 8.07 Radijska igra za otroke: Jiri Kafka: O vodi, ki je nehala peti (Prvi izvedba); 8.50 Skladbe za mladino; 9.00 Poročila; 9.05 Se pomnite, tovariši . . .; 10.00 Poročila; 10.05 Prvi aplavz; 11.00 Poročila — Turistični napotki za naše goste iz tujine; 11.15—14.00 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo — vmes ob 11.50—12.00 Pogovor s poslušalci; 12.00—12.10 Poročila — Na današnji dan; 13.00 Poročila — posebna obvestila; 13.15—13.30 Obvestila in zabavna glasba; 14.00 Poročila; 14.05 Humoreska tega tedna: Milo Dar: Konj na balkonu; 14.25 Melodije z velikimi zabavnimi orkestri; 15.00 Poročila; 15.05 Nedeljska reportaža; 15.25 Popularne operne melodije; 16.00—18.00 Nedeljsko športno popoldne; 18.00 Radijska igra: Jacques Audiberti: Stražnica; 18.55 Glasbena medigra; 19.00 Lahko noč, otroci! 19.10 Obvestila; 19.15 Glasbene razglednice; 19.30 Radijski dnevnik; 20.00 V nedeljo zvečer; 22.00 Novice, Športna nedelja; 22.20 Zaplešite z nami; 23.00 Vremenska napoved in poročila; 23.05 Literarni nokturno: R. Schar: Potože besede; 23.15 Jazz za vse: Viking jazz band — orkester Artie Shaw; 24.00 Poročila in konec oddaje

IZ DRUGEGA PROGRAMA

8.05 Zvoki za nedeljsko jutro; 8.40 Glasbeni mozaik; 9.30 Novice in kulturni koledar; 9.35—12.00 Nedeljski sprehodi; 12.00—13.15 Opoldanski cocktail; 13.20 Listi iz albuma lahke glasbe; 14.00 Pop integrali; 15.00—19.00 Nedelja na valu 202 — vmes. Kličemo letovišče; Kmetija — polja — gozd; Besedo imajo novinarji; Umetniška beseda; Novosti; Dve tri o tistem kar nas teži; Nedeljska prireditev; Politika in stvarnost; Z mrakom prihaja Ježek; Glasbeni redakto vam predstavlja; Novo iz radijske glasbene produkcije.

TELEVIZIJA

TV PROGRAM

8.35 J. Hašek: PRIGODE DOBREGA VOJAKA ŠVEJKA — nadaljevanje in konec oddaje (Lj)
9.35 PO DOMAČE Z ANSAMBLOM P. KOSCA in OKTETOM PIRNAT (Lj)
10.10 KMETIJSKA ODDAJA (Bgd)
11.00 MOZAIK (Lj)
11.15 OTROŠKA MATINEJA: Otroci naše šole (Lj)
11.35 POROČILA (Lj)
11.40 TV KAŽIPOT (do 12.00) (Lj)
13.20 PISANI SVET — mladinska oddaja (Lj)
14.05 PRVI APLAVZ — posnetek radijske oddaje (Lj)
15.00 ROKOMET RABOTNICKI : SLOVAN, prenos (Sk)
16.15 ROKOMET CELJE : BORAC prenos (JRT)
17.40 ZA KONEC TEDNA (Lj)
18.00 MODA ZA VAS — barvna oddaja (Lj)
18.10 POROČILA (Lj)
18.15 ŠEST MEDVEDOV IN CIBULKA — češki barvni film (Lj)
19.45 BARVNA RISANKA (Lj)
19.50 CIKCAK (Lj)
20.00 TV DNEVNIK (Lj)
20.30 3—2—1 in TV BAROMETER (Lj)
20.40 FILIP NA KONJU — serijska oddaja (Bgd)
21.25 JAZZ NA EKRANU (Lj)
21.40 SPORTNI PREGLED (JRT)
22.10 POROČILA (Lj)

Ocena

MLADA ZIMA

»Pisani svet« je še precej mlada televizijska oddaja, ki jo je oblikovalo povsem pravilno spoznanje, da mora biti ta medij tudi sredstvo obveščanja mladih o njihovi dejavnosti in ne le posredovalec pravljic, zgodbic in filmov. Očitno ji botruje težnja, da bi prerasla v oddajo, ki bi jo oblikovali mladi sami. Od želja do uresničitve pa je precej dolga pot, toda rečemo lahko, da je »Pisani svet« že stopil nanjo.

Od prvih osnutkov do konca leta je »Pisani svet« oblikovno in vsebinsko precej napredoval. Če smo ga ob njegovem startu označili za nekakšen pionirski obzornik, mu moramo priznati, da je to v dobršni meri tudi postal in še več: razvil je lasten stil vizualnega sporočanja, ki oblikuje posebno, nekoliko poetično — lirično razpoloženje. Vsaj v petek popoldne se je to dobro posrečilo snemalcu Vitanu Malu. Njegovo mehko sliko je lepo dopolnjeval posrečen izbor spremne glasbe.

Ena osnovnih dolžnosti informativnih oddaj je skrb za aktualnost. »Pisani svet« je usmeril svoj objektiv v zimski, prednovoletni čas in domiselno sestavil prispevke na skupno temo: pionir in zima. V njej so našli prostor šport, priprave na sprejem Dedka Mraza, ki so vedno obvezno nekoliko »sladke«, predvsem pa zelo posrečen zapis iz Žimaric, kjer tudi pionirji še poznajo staro, izumirajočo domačo leseno obrt. Nič manj dobrodošla ni bila informacija o delu mladih članov društva za varstvo živali na kočevski osemletki.

Kot spodrsljaj so se iz te celote luščili intervjuji s pionirji. Preveč aranžirani so bili, premalo sproščeni, otroško spontani — razen v Žimaricah, kjer je urednica Katarina Lavš zaposlila svoje intervjuvance in jih za spremembo ni razpostavila v vrsto ali krog pred kamero. Da bi »Pisani svet« lahko bolj zaupal v otroško sproščenost in spontanost, je zgovorno dokazal mali risar Luci ki je z odgovori prekosil celo svojega nastopov vajenega očeta, igralca Sandija Pavlina.

STANKA GODNIČ

ZDRAVNIKI V SPORU, BOLNIK UMRL

Ortopedi maltretirali ponesrečenca

KRAGUJEVAC, decembra. — Prejšnji mesec, sredi novembra, se je sredi Kragujevca zgodila hujša prometna nesreča, ko je zastavnik JLA Arandžel Radojević na prehodu za pešce s svojim avtom zbil 49-letnega kmeta Radosava Pejovića, ki je potem letel po zraku še kakih 20 metrov. Z rešilcem so ga takoj prepeljali v bolnišnico, kjer so mu slikali levo piščal in glavo. Nogo so mu dali v mavec, na glavo so mu prilepili obliž in mu dali injekcijo proti strjevanju krvi, nato pa so ga poslali domov.

Pejović je doma kar naprej tožil, da ga boli noga in da čuti tudi bolečine v prsnem košu, zato ga je hčerka Živadinka na vsak način hotela spraviti v bolnišnico. Toda na ortopedskem oddelku, kamor je Pejović tudi spadal, niso imeli prostora, na kirurški oddelek pa ga niso hoteli vzeti, čeprav sta bila oba oddelka povezana med seboj in so na kirurškem imeli še nekaj prostih postelj. Živadinka, ki je sicer laborant higiensko-epidemiološke šole, je izkoristila vsa svoja znanstva, toda prostora za očeta ni našla. Ortopedi so trdili, da si je Pejović v nesreči zlomil samo nogo in da je drugače zdrav, tako da lahko leži doma, kirurgi pa ga zaradi spora z ortopedi niso hoteli sprejeti na svoj oddelek.

Nekaj dni zatem pa je hči vseeno pripeljala očeta v bolnišnico. Nejevoljni so ga sprejel, ga površno pregledali in ga že v ponedeljek spet odpustili. Trdili so, da je Pejović takšen »materialist«, da hoče v bolnico samo zato, da bo potem lahko na sodišču dobil večjo odškodnino od povzročitelja nesreče. Pejović se je moral vrniti domov, vendar mu je tam šlo vedno slabše. Ko se je pričel dušiti, to je bilo že prve dni decembra, so Pejovića spet z rešilnim prepeljali v bolnišnico. Spet ga je pregledal isti zdravnik, in ugotovil isto — da mu ni nič. Takrat je hči vzela vso stvar nepreklicno v roke in prosila strica, ki dela kot rentgenski tehnik, naj slika očeta. Slike je zatem odnesla prijatelju-zdravniku, ki je ugotovil, da gre za hudo vnetje pljuč in da mu preti embolija.

Ko je Živadinka odnesla te izvide k ortopedu, ki je ves čas »zdravil« Pejovića, se je ta še vedno posmehoval. S pomočjo nekega drugega zdravnika je bil potem Pejović le sprejet na interni oddelek tudi brez napotnice, toda kljub najskrbnejši negi je 23 dni po nesreči umrl za pljučno embolijo.

NOVA TEHNIKA

LJUBLJANA, dec. — Tovarišica A. B. se je te dni mirno peljala iz Bežigrada proti mestu z mestnim avtobusom. Nenadoma je začutila za seboj neko sumljivo prerivanje, tiščanje in podobno. Opazila je, da je nemirnež nek moški. Ko je ta izstopil, je ženska hladnokrvno pregledala svojo opremo in opazila, da ji je izginila denarnica.

Mirno je izstopila, neznanca nekaj časa zasledovala, ga dohitela in zahtevala nazaj svojo denarnico z 1100 dinarji. Mož pa je slovensko bolj slabo razumel. Približal se je nek moški, ki je očitno ženski hotel pomagati, takrat pa je pristopil tudi neznan mladenič in povedal dami, da je obdolžila nedolžnega, tat naj bi tekel tamle čez cesto! Ampak, ona je vztrajala. Toliko časa, da je lump obupal, odvrgel je še polno denarnico in se spustil v beg, neznanokam. Po natančnem opisu pa organi UJV že sklepajo, kdo je tat!

Stvar je zanimiva tudi v toliko, ker je to neka nova oblika žeparstva. Trojke, vsak član s svojo funkcijo. Vsaka panika okradenega pravilen (za tatove pa slab) razplet dogodkov seveda samo onemogoči. Kriminalisti opozarjajo zlasti na bližajoče se praznične dni!

NA PRVI POGLED

LJUBLJANA, dec. — Te dni je prišlo do veselega srečanja dveh »rodžakov«. V nekem ljubljanskem hotelu. Zafet Z. in Kenda K. sta se na prvi pogled vzljubila, takoj sta si zaupala vse . . . Kenda je povedal, da je turistični delavec, da ima poslovalnico v Rotterdamu, da mora ravno sedaj na Nizozemsko, da pa je brez denarja. Rad bi si ga malo sposodil. No, in že je bil tu Zafet, z 2100 dinarji, dan dva kasneje pa še dvakrat s po 400 dinarji. Na Miklavža sta imela zmenek, na katerem naj bi Kenda sposojeni denar vrnil. Vendar se je, kot kaže, turistični delavec med diskusijo spomnil nekega poslovnega dogovora in hipno zapustil prostor. Nazaj ga še ni, čeprav ga željno pričakuje tudi UJV!

GOVORI REZILO

ZADAR — Med fizičnim obračunavanjem delavcev podjetja »Hodroelektra« ki delajo na gradbišču blizu Obrovca pod Velebitom, je umrl 27-letni delavec tega podjetja Ivo Vukšić. Vzrok tega prepira, ki se je tragično zaključil, še ni znan, preiskovalni sodnik pa je odredil pripor za Anta Ercega, ki je osumljen, da je z nožem smrtno ranil Vukšića.

TAST NAD ZETA

TUZLA — 33-letni invalidski upokojenc Andrija Jurkić, oče sedmih otrok, je te dni ubil svojega zeta, 28-letnega Mata Tomića. Jurkić je Tomića povabil k sebi, kjer pa sta se sprla, in Jurkić ga je napodil. Toda to še ni bilo dovolj, saj mu je sledil in ga 50 metrov od hiše zabodel. Preiskovalni sodnik je zanj odredil pripor.

RAZBOJNIKI NA VLAKU

DUGO SELO, 22. dec. — Včeraj dopoldne se je na posebnem vlaku, ki vozi naše zdomce domov zgodil hud zločin. Dva do sedaj neznana kvartopirca sta med postajama Dugo Selo in Prečec vrgla iz drvečega vlaka Iva Paradžika, ki se je vračal iz Nemčije. Kvartopirca sta ga z nožem hotela prisiliti, da bi jima dal denar, ko pa jima to ni uspelo, sta ga zabodla in vrgla iz vlaka, kjer so ga našli mrtvega.

TRUPLO V GREZNICI

RIBNICA, 22. dec. — Danes opoldne so v Novem kotu pri Prizidu v ribniški občini našli v greznici pri hiši št. 14 truplo stanovalke Antonije Janež. Ženska, ki je bila že v letih, je živela v hiši sama. Natančen vzrok smrti bo ugotovila komisija UJV. P. Ž.

ČRNI CESTNI KOLEDAR

667 MRTVIH?!

Minuli teden je, kot že dva tedna pred tem, umrlo na slovenskih cestah dvanajst ljudi. Vsega skupaj torej v letošnjem letu, po dosedaj znanih podatkih, 652 mrtvih! Če tej že tako visoki številki prištejemo še okroglo petnajst mrtvih, na katere lahko po logiki gibanja števila prometnih žrtev v decembru računamo v preostalih decembrskih dneh letošnjega leta, dobimo številko 667 mrtvih v letošnjem letu.

Kaj nam pomeni številka 667 mrtvih? Če bi številka 66 mrtvih ne pomenila števila mrtvih, ki so umrli v prometnih nesrečah, bi verjetno zagnali neznanski vik in krik. Tako pa se nam, ali bolje rečeno, se marsikomu ta številka niti ne zdi pretirana. Kljub temu, da bomo v letošnjem letu zabeležili na slovenskih cestah rekordno število cestnih žrtev v enem letu. Morda se še spominjate, da je bilo dosedaj »rekordno« leto 1971, ko je po dokončnih podatkih umrlo na cestah 644 ljudi. V lanskem letu smo nato zabeležili na slovenskih cestah »le« 625 mrtvih. No in v letošnjem letu do dvajsetega decembra 652.

Pri tem pa moramo, kot že nekajkrat doslej, omeniti, da v letošnji črni kroniki z naših cest ne najdemo bistvenega porasta števila laže in huje ranjenih v primerjavi z lanskim letom. Da, prav ste prebrali, z lanskim letom! Ne s predlanskim, ko smo na naših cestah našteli precej več mrtvih kot lansko leto. Nekaj deset ranjencev več ali manj je letos. To pa pri številu 3936 huje in 5994 laže ranjenih na naših cestah v letošnjem letu res ni velik razloček!

Druga bistvena ugotovitev je, da v letošnjem letu ni naraslo v primerjavi z lanskim, število hujših prometnih nesreč. In, če takorekoč seštejemo, koliko je ena in ena, lahko v tem primeru rečemo, da je rezultat enak ugotovitvi, da so nesreče na naših cestah čedalje hujše. Morda se še spominjate, da smo že zapisali, da pri nas iz leta v leto beležimo čedalje manj ranjenih na enega mrtvega v prometnih nesrečah. In prav tu je verjetno rešitev uganke, kako zmanjšati število mrtvih na naših cestah in s tem, ne le teoretično, ampak praktično, izboljšati prometno varnost na naših cestah. Ne bi ponovno ponavljali zahtev o zmanjšanju maksimalnih hitrosti na naših cestah in o treznosti za volanom. Omenili bi le, da bi uvedba varnostnih pasov in naslonjal za glavo bistveno vplivala na zmanjšanje števila mrtvih na naših cestah. Skromno rečeno, za kakih 20 odstotkov. To pa pomeni, glede na letošnjo bero mrtvih, približno 130 življenj.

Dejali boste, pas si lahko kupi vsak sam, če hoče. Mi pa vas vprašamo, čemu morajo, poudarjamo — morajo, recimo delavci na gradbiščih nositi zaščitne čelade? Čemu tako strogi predpisi o varnosti pri delu? Saj bi take in podobne ukrepe lahko storil vsak delavec sam, če bi se hotel zavarovati!

In za konec še nekaj podatkov o prometnih nesrečah v minulem tednu na naših cestah. Vsega skupaj smo našteli 128 hujših prometnih nesreč.

Posledice: 12 mrtvih, 64 huje in 86 laže ranjenih.

Povzročitelji: avtomobilisti 73, pešci 26 in kolesarji 13.

Vzroki: hitrost 36, VINJENOST 22, nenaden prihod pešca pred vozilo 9.

MINULI TEDEN 12

LETOS ŽE 652 MRTVIH

VINO, RUM, MOČ

V ekstazi ruvali prometne znake

KRANJ, 21. decembra. — Časovno je primer morda že malo odmaknjen, toda zapisali ga bomo za poduk, ki naj koristi morebitnim ponavljalcem.

Električne kitare, močni ojačevalci v nakelski dvorani so že zdavnaj utihnili, kratkokrile deklice in mladi fantiči so že odšli v mrzlo noč. Toda štirje so jo s plesa ubrali še v sosedno gostilno Marinšek. Toliko časa so si tešili žejo, da jim je odpeljal zadnji avtobus. Mladi korenjaki iz Kranja so se hudo razburili in odšli nazaj k Marinšku, kjer so nadaljevali s pitjem. Iztok Plementaš, Branko Pravhar, oba stara 18 let in mladoletni Dušan V. iz Kranja so nato odšli peš proti Kranju. Z njimi je pešačil tudi »Džon«, ki ni sodeloval v »akciji«. Ko so se rahlo nadelani z vinom in rumom po bližnjici klatili skozi Polico, so svojo jezo maščevali nad obcestnimi prometnimi znaki. Ob glavni cesti so se spravili še nad rumeno rdeče opozorilne palice za sneg, jih ruvali in lomili. Pri tem jih je zalotila patrulja prometnikov in jih odpeljala na milico. Pijani so celo pripovedovali, da bi že pokazali tudi ostalim znakom in zaključili akcijo na kranjski avtobusni postaji.

Streznjeni so se pokesali z obljubo, da bodo poravnali vso škodo. Mogoče bi zanje organizirali delovno terapijo, da bi namesto cestarjev posajali pozimi snežne oznake v zmrznjena tla. Tudi sodnik za prekrške jih čaka. KuM

DVE SMRTI

CELJE, 22. dec. — Včeraj popoldne je v celjski bolnišnici podlegel motorist Ivan Založnik, star 58 let, iz Vojnika 99, ki se je ponesrečil 10. decembra na Mariborski cesti. Tokrat se je huje ranil, ko je zaradi neprimerne hitrosti in poledenele ceste padel po cesti.

Umrl je tudi 42-letni Anton Klančnik iz Podvina štev. 28 (Žalec). Klančnik se je v sredo, 19 decembra ob 19.05 peljal z mopedom proti Parizljam in na železniškem prelazu v Polzeli spregledal utripajočo luč ter se zaletel v zapornico. A. M.

TOČA NAMESTO SNEGA

TOLMIN, 22. dec. — Minulo noč je bila na Tolminskem nevihta, saj je ponekod padlo tudi do 40 litrov vode na kvadratni meter. Med močnim deževjem je padala tudi toča, kar je za ta zimski čas tudi na Primorskem, in to v predalpskem svetu, poseben vremenski pojav. P. P.

V PEŠCA

MURSKA SOBOTA, 22. dec. — Sinoči ob 18.30. uri se je pripetila prometna nesreča v Ulici Lole Ribarja v Murski Soboti. Bela Maček, 42 let, iz Rakičana je hodil peš po desni strani ceste proti Lendavski ulici. Za njim se je pripeljal z osebnim avtomobilom avstrijski državljan Georg Horvath, 29 let, iz avstrijske Radgone. Pri prehitevanju je zadel pešca in ga hudo ranil. Ta se zdaj zdravi v bolnišnici v Murski Soboti.

V BIH NI REDUKCIJE

SARAJEVO, 22. dec. — Po vsej Bosni in Hercegovini dežuje. Ob sedmih zjutraj so namerili v posameznih krajih od 10 do 22 milimetrov dežja na kvadratni meter, gladina rek pa raste. Redukcija električne energije je, razen za tako imenovane specialne potrošnike (železarna Ilijas in Elektrobosna iz Jajca, kar pomeni, da so otoplitev in deževje ter topljenje snega v zadnjih dveh dneh dokaj obilno napolnila akumulacijska jezera elektrarn. Ponoči je v Sarajevu pihal veter s hitrostjo do 100 kilometrov na uro, na Bjelašnici pa so posamezni sunki dosegli tudi dve stotici. Škode, razen posameznih razbitih opek prevrnjenih posod za smeti, ni bilo, meteorologi pa pravijo, da je nenavaden veter posledica vremena, ki je prišlo k nam iz Biskajskega zaliva. M. B.

SKOČIL SKOZI OKNO

MARIBOR, 22. dec. — Sinoči okrog 20. ure je skočil iz tretjega nadstropja v Razlagovi ulici 7 v Mariboru neznan moški. Poškodbe, ki jih je dobil, so bile tako hude, da je na kraju nesreče podlegel. Doslej še niso uspeli identificirati neznanca; tudi nagib, ki ga je pripeljal do tega dejanja, še ni pojasnjen. D. P.

ZIMSKA STRELA

NOVA GORICA, 22. dec. — Med nevihto, ki je sinoči divjala na Goriškem, je ob 20. uri udarila strela v gospodarsko poslopje Ljudmile Jurman iz Pušnega pri Kanalu. Gospodarsko poslopje je pogorelo in v njem okoli 3000 kg sena ter nekaj kmetijskih strojev. Požar so gasili gasilci iz Kanala, ki so preprečili še večjo škodo. Le-ta je precejšnja, a še ni strokovno ocenjena. Strela na prvi dan zime je velika redkost tudi na Goriškem. J. PERAT

VLEČNICE STOJIJO

MARIBOR, 22. dec. — Včerajšnje deževje je na Pohorju odneslo še tisto malo snega, kar ga je bilo. Zdaj ga je tod le še pet centimetrov in vlečnice ne delajo. J. J.

NEVARNE CESTE

TRBOVLJE, 22. dec. — Dež in odjuga sta povzročila, da se je danes začelo vsipati kamenje in gramoz na nekaterih odsekih zasavskih cest. Tako so nevarne ceste za promet med Hrastnikom in Trbovljami za Savo, blizu Fletera na cesti Trbovlje—Zagorje čez Slačnik, kamenje pa pada tudi na zasavsko cesto, zaradi česar morajo vozniki voziti previdno in z manjšo hitrostjo. Kakor smo zvedeli, trenutno hrastnijški zemeljski plazovi niso nevarni. P. B.

10%
10%
10%
10%
novoletni popust za usnjeno obutev
Borovo
od 20. do 31. XII. 1973

KAZAN

PO J. OLIVERU CURWOODU — RIŠE M. MUSTER

322. Kazan v čolnu sploh ni poskušal več napasti svojega mučitelja. Vse moči so mu pošle. Želel si je samo še to, da bi lahko ležal v čolnu, varen pred vodo in izven dosega krepelca, ki je ležalo med njim in njegovim hudobnim gospodarjem. Pet dni in noči sta se tako vozila po reki in Sandy je vsak dan ponavljal postopke prvega dne.

323. Tako sta prišla v Red Gold City. Sandy si je ob rečnem bregu postavil šotor. Nekje je iztaknil verigo za Kazana in ga priklenil. Potem mu je snel nagobčnik in pripovedoval: »Če boš imel nagobčnik, ne boš mogel jesti mesa. Jaz pa hočem, da postaneš spet močan. Imam imeniten načrt, ki nama bo čez mesec dni krepko napolnil žepe.«

324. Odslej Kazan res ni več stradal. Sandy ga tudi pretepal ni več, čeprav ga je Kazan, ko so se mu povrnile moči, vselej sprejemal z divjim lajanjem. Nekoč ga je prišel krmit v družbi neznanega moža. Tujec se je preplašen umaknil Kazanovemu napadu. Potem je rekel: »Da, ta bo pravi! On in danski pes — to bo najboljša pasja borba!«

Auguste le Breton

Izsiljevalci

27. nadaljevanje

»Zares si prismuknjen,« je zagodrnjal Freddy. »Čez les si. Hudič neumni, kaj pa ti je naredila tista punca, da si čisto znorel?«

Jo ga je zgrabil za roko. Oči so se mu bliskale.

»Nič več kot druge. Toda pri drugih in še manj pri Germaine se mi to ni zgodilo. Kadar jo objemam, se mi zdi, da imam v rokah svilo. Svežo in lepo dišečo svilo. Ali lahko razumeš?«

Freddyjeve sive oči so preiskujoče gledale prijatelja.

»Hudiča, res si zatrapan! In vse to zaradi cipe... Cipice s Herbertstrasse...«

Jo je prebledel. Ustnice so se mu stisnile v tenko črto. Spustil je Freddyjevo roko in na pol dvignil pest. Bil je besen. Freddy se ni zganil. Toda poslej so se njegove sive oči jekleno svetile. Jo ni udaril. Godrnjaje se je premagal.

»Oprosti, stari,« je zamomljal. »Ne bi smel tako govoriti o njej. Všeč mi ja. Tako je pač.«

Freddy je potrepljal prijatelja po ramenu.

»Ti mi moraš oprostiti. Navsezadnje imaš lahko rad, kogar hočeš. Morebiti te bo minilo.«

Jo se ni zmenil za njegove zadnje besede. Ni ga več poslušal.

*

Čez čas je Jo rekel:

»Ali bi ti bilo zoprno, če bi šel z menoj k Hansu? Moram se pogovoriti z njim.«

Freddy se je komaj opazno zdrznil.

»Kaj pa bi mu rad povedal?«

»Da mu nameravam speljati Marlen in da bo morala opustiti sedanje početje. Vendar mu bom plačal odškodnino, kajti sicer ne bo hotela z menoj.«

Freddy se je našobil.

»Nemški zvodnik nikdar ne proda ženske in je tudi nikdar ne kupi. Dvomim, da se ti bo posrečilo.«

»Moram se dobiti z njim,« je trmoglavil Jo. »Če ti ni do tega, grem pa sam k njemu.«

Freddy je skomignil z rameni, potem pa vzdihnil.

»Kdaj naj bi šla tja? Jutri?«

»Drevi. Takoj...«

»Ampak...«

Freddy je umolknil. Prijateljev obraz je otrdel. Zamomljal je:

»Naj bo. Hitro se preobleci. Lačen sem.«

Ko je prijatelj odšel iz sobe, je pograbil knjigo, ki je ležala na preprogi, ter jo jezno zalučal po sobi.

Svetlobni napis nad lokalom je migotal: *Lily Marleen*. Bila sta na Silbersackstrasse.

V daljavi je zatulila sirena na vlačilcu. Odgovoril ji je rog. Bila je huda megla. Ljudje so hiteli po ulici. Ob pločevinasti pregradi sta stala policaja v modri uniformi in z enako čepico na glavi. Pokroviteljsko sta oštevala mladeniča v usnjenem jopiču, ki je hotel k prostitutkam. Fant se je morda širokoustil pred vrstniki, pred policajema pa je bil trd od strahu. Bržkone je bil vesel, da sta ga zalotila, še preden je prestopil prepovedano mejo. Ko mu je eden izmed policajev rekel, da lahko gre, jo je naglo ucvrl stran.

Freddy in Jo sta odprla vrata Lily Marleen.

Lokal je bil tako rekoč prazen. Pred točilno mizo so stale tri prostitutke, vrčki pred njimi so bili že prazni. Po njihovih oblekah, od mraza rdečih rokah in nosovih ter cenenem ličilu je bilo mogoče sklepati, da je njihovo lovišče na zapuščenem zemljišču med doki.

V kotu so poleg velike lončene peči štirje moški metali karte. Po njihovih zmerom pozornih pogledih, trdih obrazih in udobnih oblekah bi človek sklepal, da sodijo v hamburško podzemlje. Eden izmed njih je imel na sebi natakarski suknjič.

Za točilno mizo je stal Hans. Na bradi je imel obliž. Za blagajno je sedela njegova ženska, še dokaj mlada vendar utrujena. Ko je Hans zagledal Joja, so se mu oči zasvetile. Z roko je naglo segel pod točilno mizo. V trenutku je pogovor v lokalu zamrl. Zavladala je mučna tišina. Freddy je prvi spregovoril.

»Dve mali pivi, prosim. Bavaria.«

Hans se ni zganil. Še zmerom je bil na preži.

Freddy ni dal rok iz žepov, ko je mirno rekel:

»Kar miren bodi, nisva prišla, da bi se pretepala. Prinčev prijatelj sem Gotovo ga poznaš.«

Hans je prikimal, toda roke še zmerom ni dal izpod točilne mize. Dejal je:

»Kaj bi rad?«

Freddy je s kotičkom očesa nadzoroval kvartopirce. Z glavo je pokazal Joja in rekel:

»Rad bi se pogovoril o včerajšnjem pretepu. Morda bi te to zanimalo.«

Hans se je pomaknil proti Joju, pri čemer je ves čas držal roko pod pultom. Slišati je bilo šum revolverskega kopita, ki je podrsalo ob les.

»Kaj bi rad?« je rekel. Tokrat so bile njegove besede namenjene Joju

Dežurne službe Kinematografi Obvestila Predavanja

Kinematografi

KINO UNION:
ameriša barvna CS grozljivka KLUTE. Prod.: Warner Bross, 1971. Režiser: Alan J. Pakula. V glav. vlogah: Jane Fonda, Donald Sutherland, Ray Scheider in drugi. Brez tednika! Predstave ob 16., 18.15 in 20.30. Zvišane cene! Ni primerno za otroke. Predvidoma zadnjikrat!

KINO KOMUNA:
danes zadnjikrat angleška barvna drama DRUŽINSKO ŽIVLJENJE. Režiser: Kenneth Loach. Glavne vloge: Sandy Ratcliff, Bill Dean, Grace Cave in drugi. Brez tednika! Predstave ob 15., 17. in 19. uri. Zadnjikrat!
Ob 21.15 TEDEN (NOVEGA) SOVJETSKEGA FILMA: sovjetski barvni CS vojni — akcijski film SEDMI NABOJ (Sedmaja pulja). Prod.: Uzbekfilm, Taškent, 1972. Scenarij: Fridrich Gorenstejn & Andrej Mihalkov — Končalovski. Režiser: Ali Hamrajev. V glavnih vlogah: Sujmenkul Čokmorov, Dilorom Kambarova, Hamza Umarov in drugi. Prevod: Miha Brun. Sinhrono branje prevoda: Irena Struna. Zaključek »Tedna sovjetskega filma«.
Ob 10. uri MATINEJA dokumentarnih filmov Walta Disneya ČUDEŽ NARAVE z dvema barvnima risankama. Zadnjikrat!

KINO VIČ:
domači barvni WS film KAPIRAS STARI? (Kužiš, stari moj?) Jadran film, 1973. Režiser: Vanča Kljaković. V glavnih vlogah: Ivica Vidović, Relja Bašić, Eva Ras in drugi. Tednik št. 51. Predstave ob 16., 18. in 20. uri. Film ni primeren za otroke!

KINO SLOGA:
angleška barvna kriminalka MARIANINA SKRIVNOST. Režija: Pat Walker. Igrajo: Susan George, Barry Evans in drugi. Tednik št. 50 Hrvatski podnaslovi! Predstave ob 16., 18. in 20. uri.

KINO ŠIŠKA:
Rod Steiger in James Coburn v ameriškem barvnem CS vojno—pustolovskem filmu SKRIJ SE. Režiser Sergio Leone. Brez tednika! Predstave ob 16.30, 16. in 20.30. Zaradi dolžine filma zvišane cene! Ni primerno za otroke!

KINO SAVA:
italijansko-nemški barvni CS film OPERACIJA TEROR. Režija: Tulio de Michelli. Igrajo: Michael Renny, Karin Dor, Craig Hill in drugi. Tednik št. 49. Predstave ob 16., 18. in 20. uri. Ni primerno za otroke!
Prodaja vstopnic uro pred začetkom predstav.

KINO KRIŽANKE:
ob 18. uri ameriški CS barvni film MOŽ, KI GA JE TEŽKO UBITI. Režija: William Fraker. Igrajo: Lee Marvin, Jack Palance, Jeanne Moreau.
Ob 20. uri ameriški CS barvni film ZASEBNO ŽIVLJENJE SHERLOCKA HOLMESA. Režija: Billy Wilder. Igrajo: Robert Stephens, Colin Blakely, Irene Handl, Christopher Lee, Genevieve Page. Prodaja vstopnic uro pred začetkom.

KINO TRIGLAV:
ameriški barvni zgodovinski spektakel SAMSON IN DALILA. Režija Cecil Blount de Mille. Igrajo: Heddy Lamarr, Victora Mature, George Sanders. Ob 16., 18.15 in 20.30. Cene vstopnicam so zvišane! Prodaja vstopnic od 15. ure dalje.

KINO VEVČE:
francoski barvni zgodovinski film v CS KATARINA. Režija: Bernard Borderie. Igrajo: Olga Georges — Picot, Francine Berge in Roger Van Hool. Ob 18. uri!

KINO ZALOG:
ameriške burleske popularnih komikov STAN IN OLIVER, MOJSTRA SKAZE, ob 16. uri!
Angleška barvna vojna CS komedija VOHUNKA DARLING LILI. Režija: Blake Edwards. Igrajo: Julie Andrews, Rock Hudson, Jeremy Kemp. Ob 18. uri Cene vstopnicam so zvišane!

KINO SVOBODA, DOLGI MOST — LJUBLJANA:
amer. barv. krim. MESTO NASILJA, ob 18. uri. Igra Charles Bronson.

KINO SAVLJE — LJUBLJANA:
ital. barv. CS film AFERA NA AZURNI OBALI, ob 19. uri.

KINO VRHNIKA:
ital. barv. krim. film ČRNI MORILEC, ob 15. uri.
Amer.-špan. barv. CS gusarski film SVETILNIK NA KONCU SVETA, ob 17. uri.
Angl. barv. grozljivka ZADNJA DRACULA, ob 20. uri.

KINO BOROVNICA:
angl. barv. grozljivka ZADNJI DRACULA, ob 17. uri.

KINO BEVKE:
amer.-španski barv. CS gusarski film SVETILNIK NA KONCU SVETA, ob 20 uri.

KINO DOMŽALE:
amer. barv. film PLAMEN IN PUŠČICA, ob 15., 17. in 19. uri.

KINO RADOMLJE:
amer. barv. film BOTER, ob 15. in 19. uri.

KINO MENGEŠ:
amer. barv. CS film JAMES BOND 007 V SLUŽBI NJENEGA VELIČANSTVA, ob 15., 17. in 19. uri.

KINO CENTER — KRANJ:
jug. barv. risani film PROFESOR BALTAZAR, ob 10. uri.
Amer. barv. krim. film FRENZY (BLAZNOST), ob 15., 17. in 19. uri. Režija: Alfred Hitchcock. Igrajo: John Finch, Alec McCoven.
Premiera amer. barv. krim. filma LEV MED GANGSTERJI, ob 21. uri. V gl. vl. Lee Marvin.

KINO TRŽIČ:
amer.-ital. barv. vestern SESTANEK S SMRTJO, ob 17. in 19. uri.

KINO DOM — KAMNIK:
amer. barv. vojni film DOLGO UMIRANJE V ENEM DNEVU, ob 17. in 19. uri.

KINO RADIO — JESENICE:
amer. barv. film KJE JE POT NA FRONTO, ob 17. in 19. uri

KINO PLAVŽ — JESENICE:
jug. barv. CS vojni film SUTJESKA, ob 18. in 20.15.

KINO KRANJSKA GORA:
ital. barv. film ČRNI DAN ZA STRELCA.

KINO DELAVSKI DOM — JAVORNIK:
madž.-ital. barv. film KNEGINJA ČARDAŠA, ob 17. uri.
Angl.-španski barv. CS film SAM PROTI TOLPI, ob 19. uri.

KINO RADOVLJICA:
angl. barv. zabavni film ZBOGOM, GOSPOD CHIPS, ob 15.30.
Ital španski vestern NABOJ ZA SPOMIN, ob 18. uri.
Franc. barv. film SKUPNA POSTELJA IN MIZA, ob 20. uri.

KINO DELAVSKI DOM — TRBOVLJE:
ital. barv. VV film VALDEZ MAŠČEVALEC, ob 17. in 19. uri.

KINO SVOBODA — TRBOVLJE II:
angl.-ital. VV barv. film TUJEC IMENOVAN POKOPALIŠČE, ob 10., 17. in 19. uri.

KINO SORA — ŠKOFJA LOKA:
franc. barv. film DVORNE SPLETKE, ob 18. in 20. uri.

KINO ČRNOMELJ:
danski barv. film REKTOR V POSTELJI, ob 17. in 20. uri.

KINO DELAVSKI DOM — ZAGORJE OB SAVI:
KONCERT HARMONIKARJEV DPD SVOBODE CELJE, ob 15. uri.
domači barv. CS film — krim. MOJA NORA GLAVA, ob 17. uri.
franc. barv. widescrein pust. film VARUJ SE PRIJATELJEV ob 19. uri.

COLLOSAL — hitro in uspešno odstranjuje kurja očesa in debelo kožo. Prodajata »Nama« in »Supermarket« — Ljubljana.

KINO ROGAŠKA SLATINA:
amer. barv. CS vestern JEREMIAH JOHNSON, ob 17. in 19.30.

KINO VRANSKO:
amer. barv. CS film TORA, TORA, TORA, ob 17. uri.

KINO PARK — MURSKA SOBOTA:
amer. barv. CS film MOŽ ZAKONA, ob 16., 18. in 20. uri.

KINO LJUTOMER:
angl. zgod. barv. CS film POSLEDNJA DOLINA, ob 15., 17.15 in 19.30.

KINO SVOBODA — ŠEMPETER:
jug. barv. film SUTJESKA, ob 18. in 20.30.

KINO SOČA — NOVA GORICA:
amer. barv. film TEAM REVOLVERAŠEV, ob 16., 18. in 20. uri.

RADIO ŠTUDENT

11.00 SNEMAJTE, ČE HOČETE!; 12.00 GLASBA ZA BREZDELNEŽE.

Gledališče

DRAMA SNG
Nedelja, 23. decembra: ni predstav blagajna zaprta
Ponedeljek, 24. decembra, ob 15. uri: Bratko Kreft: VELIKA PUNTARIJA (Tahi — A. Valič). Abonma Dijaški 2 popoldanski.

OPERA IN BALET SNG
Nedelja, 23. decembra — ni predstave.
Torek, 25. decembra, ob 19. uri: M. Musorgski: BORIS GODUNOV. Abonma GH in izven. V naslovni vlogi gostuje basist STEFAN ELENKOV iz Sofije. V prodaji še stojišča.
V četrtek, 27. decembra bo v Operi četrta premiera letošnje sezone, opera Giacoma Puccinija LA BOHEME. V teh dneh mineva 15 let od zadnje premierske postavitve te Puccinijeve opere na našem odru, kjer se je nato obdržala dolgo vrsto sezon. Letošnjo novo premiero LA BOHEME so pripravili: dirigent Ciril Cvetko in asistent dirigenta Lovrenc Arnič, režiser Mladen Sabljić k.g., scenograf Miomir Denić k.g. in kostumograf Ljiljana Dragović k.g. Zbor Opere je naštudiral Jože Hanc, otroški zbor glasbene šole Franca Šturma pa Janez Kuhar. Domala vse solistične vloge so naštudirane v večkratni zasedbi, korepeticije je vodila Dana Hubad. — Za premiero, v četrtek, 27. decembra, bodo vstopnice v prodaji od jutri dalje.

MLADINSKO GLEDALIŠČE LJUBLJANA
Nedelja, 23. decembra, ob 10. in 14. uri: T. Braun in H. Fiohna: INDIJANCI V MALI VASI, gostovanje v Kozjem.

GLEDALIŠČE PEKARNA
Nedelja, 23. decembra, ob 21. uri: Peter Božič: KAKO SREČEN DAN.
Gledališče Pekarna, Tržaška 15 (dvorišče) nasproti Tobačne tovarne. Prodaja vstopnic uro pred začetkom predstave v gledališču. Študentje imajo 50 odstotni popust.

ŠENTJAKOBSKO GLEDALIŠČE
Mestni dom
Nedelja, 23. decembra, ob 15. uri in 17. uri. Prireditev dedka Mraza. Zaključeno.

MESTNO GLEDALIŠČE LJUBLJANSKO
Gledališka pasaža
Nedelja, 23. dec., ob 10.30: VAŠA MATINEJA — ZKPO — Nastopa študentski oktet iz Ljubljane.
Ponedeljek, 24. dec., ob 16. uri M. Bor: RAZTRGANCI. Zaključena predstava za Gradbeno tehnično šolo.
Torek, 25. dec., ob 15.30: G. B. Shaw: POSLI GOSPE WARRENOVE. Abonma TOREK POPOLDANSKI. (Vstopnice tudi v prodaji),
ob 19.30: G. B. Shaw: POSLI GOSPE WARRENOVE. Abonma RED T. (Vstopnice tudi v prodaji).
Blagajna je odprta od 10. do 12. ure in uro pred predstavo. Rezervacije po telefonu 24-313.

SLOVENSKO NARODNO GLEDALIŠČE MARIBOR
Nedelja, 23. decembra, ob 10. uri: E. Vos: PLESOČI OSLIČEK — za CP Mariborski tisk
ob 15. uri: T. Partljič: ŠČUKE PA NI — red U in IZVEN.

AMATERSKO GLEDALIŠČE »Tone Čufar« JESENICE
Nedelja, 23. decembra, ob 19.30: Agatha Christie: DESET ZAMORČKOV — kriminalka v treh dejanjih — PREMIERA. Režija in scena: Bojan Čebulj.

PREŠERNOVO GLEDALIŠČE KRANJ
Nedelja, 23. decembra: Žmavc: DOMAČA NALOGA NA POTEPU ob 10., 15. in 17. uri. Izven, za otroke Creina in za Gorenjska oblačila.
Predstave obišče tudi dedek Mraz.
Lutkovna predstava: TRIJE SNEŽAKI, ob 14. uri — na Golniku. Ob 15.30 in 17. uri — na Zg. Beli.
Predstavi obišče tudi dedek Mraz.

LUTKOVNO GLEDALIŠČE LJUBLJANA
ROČNE LUTKE, Resljeva c. 36
Nedelja, 23. decembra: Matija Milčinski — Jože Rode: VESELI LUTKARJEV VOZIČEK. Dve zgodbi po motivih japonske in litovske narodne pravljice združeni v eno predstavo z uprizoritvami:
ob 10. uri: zaključena predstava za sindikalno organizacijo PLINARNA LJUBLJANA s pozdravom DEDKA MRAZA in posamično obdaritvijo otrok.
Ob 14.30: zaključena predstava za sindikalno organizacijo CENTROMERKUR LJUBLJANA s pozdravom DEDKA MRAZA in posamično obdaritvijo otrok
Ob 17. uri: zaključena predstava za sindikalno organizacijo ŠUMI LJUBLJANA s pozdravom DEDKA MRAZA in posamično obdaritvijo otrok.
Ponedeljek, 24. decembra: Matija Milčinski — Jože Rode: VESELI LUTKARJEV VOZIČEK — dve zgodbi po motivih japonske in litovske narodne pravljice združeni v eno predstavo z uprizoritvami:
ob 9.30: zaključena predstava za VVZ STARI VODMAT LJUBLJANA s pozdravom DEDKA MRAZA.
Ob 15. uri: zaključena predstava za sindikalno organizacijo ELEKTRO LJUBLJANA — UPRAVA IN SERVISI s pozdravom DEDKA MRAZA in posamično obdaritvijo otrok.
Ob 17.30: zaključena predstava za sindikalne organizacije KUVERTA, SLOVENIJASADJE in RAZISKOVALNA SKUPNOST SRS LJUBLJANA s pozdravom DEDKA MRAZA in posamično obdaritvijo otrok.

MARIONETE, Levstikov trg 2
Nedelja, 23. decembra: Matija Milčinski — Jože Rode: IGRAJMO SE POROKO — dve zgodbi po motivih slovenske in finske narodne pravljice združeni v eno predstavo z uprizoritvami:
ob 10. uri: zaključena predstava za sindikalno organizacijo TISKARNA TONETA TOMŠIČA LJUBLJANA s pozdravom DEDKA MRAZA in posamično obdaritvijo otrok.
Ob 15. uri: zaključena predstava za sindikalni organizaciji KAVARNA EVROPA in DOPISNA DELAVSKA UNIVERZA LJUBLJANA s pozdravom DEDKA MRAZA in posamično obdaritvijo otrok.
Ob 17.30: zaključena predstava za sindikalno organizacijo KEMOFARMACIJA LJUBLJANA s pozdravom DEDKA MRAZA in posamično obdaritvijo otrok
Ponedeljek, 24. decembra: Matija Milčinski — Jože Rode: IGRAJMO SE POROKO — dve zgodbi po motivih slovenske in finske narodne pravljice združeni v eno predstavo z uprizoritvami:
Ob 10. uri: zaključena predstava za Osnovno šolo ZADOBROVA s pozdravom DEDKA MRAZA.
Ob 14. uri: zaključena predstava za sindikalno organizacijo SKUPŠČINA OBČINE LJUBLJANA CENTER s pozdravom DEDKA MRAZA in posamično obdaritvijo otrok.

LJUBLJANA, CELOVŠKA 317, TELEFON: 53 681
ZA DOM IN OPREMO
TAPO
OBLAZINJENO POHIŠTVO
LJUBLJANA, CELOVŠKA 317, TELEFON: 53 681

FESTIVAL LJUBLJANA

SILVESTROVANJE V FESTIVALNI DVORANI:
Prodaja vstopnic vsak dan razen sobote in nedelje od 10. do 13. ure in v sredo od 10. do 16. ure.

DISCO POLJANE

Nocoj je disco klub Poljane odprt od 19.30 do 23. ure. Vstopnina je 8 din, dekleta pa imajo vstop prost. VABLJENI!

Koncerti

V torek, 25. decembra ob 20.15 koncert ansambla »da camera« v Zlati dvorani Narodne galerije v Ljubljani. Na sporedu bosta godalna kvinteta L. Boccherinija in F. Schuberta. Sodelovali bodo violinista Nevenka Rovanova in Božo Mihelčič, violist Mile Kosi, violončelista Ciril Škerjanec in Edi Majaron.
41053-K

Mladinski center Zgornja Šiška

je odprt od 17. ure dalje. Do 20. ure lahko igrate namizni tenis, šah ali pa prebirate revije. Od 20. ure dalje je v centru odprt disco klub. Dekleta imajo prost vstop, fantje bodo morali odšteti 7 din. VABLJENI!

zavod ing. Stanka Bloudka Ljubljana Celovška cesta 25 telefon 315-522,
HALA TIVOLI

MINI CASINO poleg bifeja v hali Tivoli je odprt vsak dan (tudi ob nedeljah) od 9. do 21. ure. Na voljo so vam različni avtomati za zabavo (nogomet, flipperji, streljanje in specialni TV ping pong).
ZLATI KLUB je ob nedeljah zaprt, odprt pa je:
ženske: torek in petek od 8. do 20. ure,
moški: sreda 14 do 20., četrtek 8 do 14.
mešano: sobota 8. do 20.
POSKRBITE ZA SVOJE TELO, DA BO VITKO, ZAGORELO in VZDRŽLJIVO!, ter PRIPRAVLJENO ZA SNEG s pomočjo **simulatorja smučanja!**
DRSANJE v hali Tivoli je danes od 10. do 12., 14. do 16. in 20. do 22. ure, vsakič za 7 dinarjev!

stopoteka

vam omogoča prijeten konec tedna ob glasbi, plesu in vsemu, kar sodi poleg (bife, brezplačna garderoba, elektronski light show). Vstopnina je 15 din. Jutri je STOPOTEKA kot vedno ob ponedeljkih zaprta, zato pa lahko od 13.15 do 14. na Radiu Študent poslušate redno tedensko oddajo, ki jo za vas pripravlja STOPOTEKA!

Obvestila

Cvetličarna Slavica Zajec Androtič

Ljubljana, Miklošičeva c. 34 (danes dežurstvo), vam nudi sveže cvetje, šopke, vence, aranžmaje, dostavlja na dom in se priporoča.
26468-O

V KORIST DRUŠTVA SRS ZA BOJ PROTI RAKU IN SKLADA ZA GRADNJO

V POČASTITEV SPOMINA UMRLIH SO DAROVALI:

stanovalci Rimske 9, Ljubljana, darujejo gospe Mimi Mernatović v spomin, 200 din; namesto cvetja na grob pok. Frančiške Mihelčič, darujejo Nemčevi, 300 din; v počastitev spomina prof. Jele Jenčič ob obletnici smrti, daruje Mila Uršič, Ljubljana, Koroška 22, 250 din; republiški odbor Društva dramskih umetnikov, namesto venca v počastitev spomina pok. igralca in režiserja Cirila Debevca, 500 din; družina Bohinjec, Ljubljana, Lepodvorska 23, v počastitev spomina pok. Janeza Skraba, 300 din; družina Poldrugovac, Ljubljana, Osterčeva 2, namesto venca na grob Pirša Karla, 200 din; Mala Drčar, Kamnik, Medvedova 5, v spomin pok. Vide Svečak, moža in sinka iz Celja, 100 din; kolegice iz računovodstva RTV Ljubljana, namesto venca za pok. Frančiško Mihelčič, 450 din; družina Renčelj, Ljubljana, Linhartova 82, namesto venca na grob pok. Eme Renčelj, 450 din; Jež Anton, Ljubljana, Staretova 31, namesto venca na grob strokovnemu sodelavcu tov. Ahčin Robertu, 200 din; delavci in uslužbenci Slaščičarne Bežigrad, Ljubljana, namesto venca na grob za pok. Velkavrh Ivana, 1.000 din; sorodnica Oblak, namesto cvetja na grob za umrlega Velkavrh Ivana, 300 din; družina Debevec, Lesjak in Petračnik, Ljubljana, namesto venca na grob pok. Branka Manfreda, 300 din; Keše Lojzka, Mica in Milka dr. Kambič, drag. sestri in svakinji namesto cvetja na grob 500 din; Geri Stane, Ljubljana, Črtomirova 17, namesto cvetja na grob pok. Sandra Lavriča, 100 din; Marija Lipičić, Piran, Grudnova 1, namesto venca na grob nepozabnega brata Vlada Kogoja, 300 din; stanovalci Ilirska 4 preostanek od venca za Branka Manfreda, 316 din; Jožica in Ivan Vidov, Ljubljana, Ilirska 8/III, namesto cvetja na grob pok. Mariji Danev, roj. Sosič, 300 din; prof. Alfonz Lispan, Ljubljana, Groharjeva 2 C, v počastitev spomina pok. prijatelja Cirila Debevca, 250 din; družina Jenko, Ljubljana, namesto cvetja za pok. Kapus Ivanko, 250 din; ZP Cankarjeva založba Ljubljana, Sklad skupne porabe, namesto cvetja na grob pok. Boštjana Žagarja — sklep DS z dne 23. 11. 1973, 1.700 din; šola za oblikovanje Ljubljana — Sklad skupne porabe, namesto venca za pok Miro Poljanšek — sklep UO z dne 17. 12. 1973, 300 din; društvo upokojencev — podružnica Ljubljana — Tabor, namesto venca na grob Manfreda Branka, 300 din; Jože in Matilda Žargi, Dolenjska c 54/I, Ljubljana, namesto venca na grob Justu Miklavcu, 300 din; Menart Janez, Ljubljana, Hudovernikova 2, namesto cvetja na grob za pok. Majdo Majaron, 300 din; Jurjec Marija, Ljubljana, Tesarska 18, namesto cvetja na grob pok. Justu Miklavcu, 100 din.

DRUGI PRISPEVKI ZA SKLAD:
Franc Zarnik ml., Kamnik, Nošisi št. 7, 200 din; Vida Udovič — Brecelj, Rakek, Stara cesta 8, 200 din; Sklad skupne porabe Gostinskega podjetja »Šestica«, Ljubljana, prispevek po sklepu z dne 21. 11. 1973, 2.000 din; maturanti, 200 din; Vodopivec Draguška, Dornberg, Prešernova 27, 200 din.

DRUGI PRISPEVKI ZA DRUŠTVO:
Ivanka Gunstek, Vrhnika, 100 din; Klarič Marija, Mestni log 15, Kočevje, 10 din; Paller Anica, Lendava, Partizanska 108, 10 din

VSEM DAROVALCEM ISKRENA HVALA!

DRUŠTVO SRS ZA BOJ PROTI RAKU, 61001 LJUBLJANA, pp. 591 Komenskega 4, tel.: 322-862
Žiro račun: 50101-678-49189.
SKLAD ZA GRADNJO ONKOLOŠKEGA INSTITUTA, 61105 LJUBLJANA, pp. 17, Vrazov trg 4, tel.: 316-194.
Žiro račun: 50101-740-45793

Dežurni zdravnik

LJUBLJANA

Nočna dežurna zdravniška služba je za nujne obiske na domu od 19. do 7. ure, ob nedeljah in praznikih ves dan in to v naslednjih enotah Zdravstvenega doma Ljubljana:
Bežigrad: Križičeva c. 10, telefon: 310-533
Center: Miklošičeva c. 24, telefon 313-063
Vič—Rudnik: Postojnska 24, tel.: 61-121
Moste—Polje: Prvomajska 5, tel.: 316-155
Šiška—Šentvid: Derčeva ulica 5 za občinsko stavbo, tel.: 55-221
Medvode: Medvode, tel.: 71-215
Grosuplje—Ivančna gorica: začasno v stavbi bivšega ZD Ivančna gorica, telefon 783-039, telefon LM štev.: 783-002
Služba stalne pripravljenosti je na območju Črnuč, telefon štev.: 314-317, Dobrova — Polhov gradec, Vnanje gorice, Horjul in Velike Lašče.
Nočna nedeljska in praznična dežurna zobna ambulanta je v zobni ambulanti v nebotičniku, Kidričeva 1/II, soba št. 5. Ambulanta nudi prvo pomoč v nujnih primerih in to vsak dan od 19. do 7. ure naslednjega dne, ob nedeljah in praznikih — ves dan.

Dežurna lekarna

LJUBLJANA

Lekarna Miklošič.

MARIBOR

KINO GLEDALIŠČE:
ob 15.45, 18. in 20.15 ital. barv. VV drama OBTOŽBA ZA UMOR NEKEGA ŠTUDENTA. Režiser: Mauro Bologni. V glav. vl.: Martin Balsam, Massimo Ranieri, Turri Ferro.

KINO UNION:
ob 13.30, 15.30, 17.45 in 20. uri amer. barv. vestern LEGENDA O ČRNEM CHARLEYEU. Režiser: Martin Goldman. V glav. vl.: Fred Williamson, Durvill Martin, Don Pedro Coley. Kratki film: KRSTE MISIRKOV.

KINO PARTIZAN:
ob 10. in 15.30 nem.-šved. barv. otroški film PIKA NOGAVIČKA Režiser: Olle Hellbom. V glav. vl.: Inger Nilsson, Par Sundberg, Maria Person.
Ob 17.45 in 20. uri amer. barv. vestern CHATOOVA DEŽELA Režiser: Michael Winner. V glav vl.: Charles Bronson, Jack Palance. Tednik.

KINO UDARNIK:
ob 15.30 amer. barv. CS krim. film ŠKORPIJON UBIJA. Zadnjič! Režiser: Don Siegel. V glav. vl.: Clint Eastwood, Harry Guardino, Reni Santoni. Kratki film: TUP — TUP.
Ob 17.45 in 20. uri angl. barv. vojni film RDEČI BARON. Režiser: Roger Corman. V glav. vl.: John Phillip Law, Don Stroud, Barry Primus. Kratki film: SOLANJE.

KINO POBREŽJE:
ob 16.30 in 19. uri jugosl. barv. CS vojni film SUTJESKA. Režiser: Stipe Delić. V glav. vl.: Richard Burton, Ljuba Tadić, Bata Živojinović, Boris Dvornik in drugi.

LUTKOVNO GLEDALIŠČE MARIBOR
Rotovški trg 2/I
Nedelja, 23. dec., ob 10. uri — Andersen-Jezovšek: GRDI RAČEK — za izven.

RADIO MARIBOR
6.00 Prenos sporeda RTV Ljubljana; 11.00 Ljudje ob meji; 11.30 Obvestila, zabavna glasba in reklame; 11.45 Novčič v Jugotonovem glasbenem avtomatu; 12.00 Mariborski feljton; 13.10 Želeli ste — poslušajte! 15.00 Prenos sporeda RTV Ljubljana.

V kiosku za prodajo časopisov, tobačnih izdelkov in grafične galanterije
NA BLEDU
zaposlimo s 1. januarjem 1974
PRODAJALKO
ki ima trgovsko kvalifikacijo ali primerno prakso
Zaposlitev je stalna. Ugodni pogoji. Prednost imajo interesenti z Bleda ali bližnje okolice.
ČGP »DELO«
podružnica Kranj, Koroška 16
telefon 21-280.

MARY HOWARD

DEKLETA

19 nadaljevanje

Bilo je tako, kot bi človek opazoval ribo, o kateri že misli, da jo ima na trnku, potem pa se nenadoma pogrezne v globino. Bliskoma sem se spomnila Dava in fižolovih konserv Spika, Marie in njunega otročička, pa Rona in Jima in njunega trdega dela in zvestobe.

»Oh, tako zelo si želim, da bi prišli,« je planilo iz mene. »Programa še nisem videla na odru, toda vsa dekleta, s katerimi stanujem, pravijo, da je Dave noro privlačen — celo Inge, ki sploh nima posluha. Dave svoj talent šele preizkuša Še le eno leto dela s svojo skupino Kar je naredil do zdaj, je šele začetek toda če bo tako napredoval, potem kdo ve, kaj bo nekega dne... Če razumete, kaj hočem reči.«

Potrepljal me je po ramenu.

»Natančno razumem Tony, telefoniraj moji tajnici in ji povej kraj in uro, kdaj nastopajo in kako se pride tja. Poskusil bom in v enem prihodnjih tednov prišel.«

»Kako čudovito! Zares sem ti hvaležen, Ben,« je začel Tony, toda gospod Borage se je že vračal na svoj sedež. Oglasil se je zvonec za začetek dejanja. Tony me je objel in stisnil k sebi. Moji živci so popolnoma v redu poskočili. Malo preden sva prišla do svojih sedežev so luči ugasnile in na laseh sem začutila njegove ustnice. Oh, tromboza! Tromboza!

Po predstavi sva se s taksijem odpeljala v Nite Out, ki je velik in razkošen lokal. Šla sva v jedilnico in strinjala sem se z vsem, kar je naročil. Malo zato, ker sem plavala v blaženem zadovoljstvu, malo zato, ker brez očal tako ne morem prebrati niti črke na jedilniku, malo pa zato, ker sem odkrila, da nekaterim fantom ni všeč, če dekleta toliko vedo o jedi in pijači, kot vem jaz Mislim, fantom take vrste, kot je Tony, ki so polni samoljubja. Z Davom me niti za las ne bi skrbelo in kar takoj bi si potisnila očala na nos.

Tony me je gledal tako žareče, da se je moja notranjost kar topila od hrepenenja. Skrivaj sem se pogledala v zrcalo za njim in zazdelo se mi je, da sem zelo čedna Tedaj je rekel: »Daisy čudovito je bilo, kako si mi pomagala pri Borageu. Rekla si prav tisto, kar je bilo treba.«

»Hotela sem pomagati Davu.«

»Seveda, saj to vsi poskušamo. Toda ali se zavedaš, kako velika stvar lahko to postane? Iz zvezde pop glasbe se da narediti veliko denarja. Če mu bo Borage pomagal kvišku bi jaz lahko prevzel reklamo in bili bi na konju. Pravzaprav bi lahko pustil podjetje in sam prevzel Dava. Ne gre samo za denar, ki ga bo dobil za popevke in plošče, razumeš. To je seveda glavno, vendar so še različne druge stvari: reklamiranje izdelkov skrb za modo, reklama za televizijo, odpiranje novih barov, restavracij in trgovin... Železo je treba kovati, dokler je vroče, kajti te vrste popularnost ne traja večno.« Umolknil je in se zastrmel vame. »Daisy, kaj pa je?« Čutila sem, kako kar izžarevam osuplost.

»O Davu govoriš tako, kot da je zavitek pralnega praška.«

Nastopila je dolga tišina in za neskončno minuto sem mislila da sem spet enkrat preveč odprla svoja velika usta. Čelo mojega lepega Antinousa se je nagubalo, bil je videti zelo ogorčen. Moja stara pesem se mi je oglasila z vso močjo: »Če me nihče ne poroči...«

Mislila sem na očka in mamo, ki sta si bila v laseh v vsem razen glasbe in ljubezni in ki sta si zjutraj čez zajtrkovalno mizo kričala žalitve, toda zavedala sem se da so se njuni stiki kalili dolga leta. To pa je bil moj čisto prvi sestanek z Tonyjem.

»Oprosti,« sem rekla tako obupano, da je planil v smeh, me prijel za roko, jo poljubil in jo obdržal v svoji kot v zibki nežno nežno, kot je znal z ženskami samo on. Deklet se je vedno dotikal tako, kot bi kar čutil, kako se mu bodo najbolje odzvale. Popolnoma nemogoče si je bilo predstavljati Tonyja, kako poljublja dekle, ki si poljuba ne želi. Kaj takega se sploh ne bi moglo zgoditi.

»Daisy,« je rekel. »Najdražja Daisy. Moja služba je peklenska. Z njo živim in spim. Če ne bi spoznal nekaj pristnih srčkov, kot si ti, bi postal pošast. Zdaj pa pustiva drugo in govoriva samo o naju.«

To je bilo rečeno s tako milostno očarljivostjo, da sem imela občutek, da je pravkar nekje odložil svojo krono. Toda ta ovira je bila že za menoj. Jedla sva

Po večerji sva šla v prvo nadstropje v diskoteko. Plesala sva in bilo je tako, kot sem si zamišljala: premikala sva se počasi in zasanjano, bila sem v njegovem objemu, glava mi je slonela na njegovem ramenu in sem in tja sva izmenjala nežen, vprašujoč poljub

Saj ne vem, kaj sva jedla, mogoče ambrozijo, pila pa sva šampanjec.

V Nite Out ni bilo močnih luči, vse je bilo zavito v romantičen, rožnat polmrak Bilo je, kot da bi počasi padala v narkozo. Spominjam se, da sem razmišljala, da se mu bom presneto slabotno upirala, če me bo na številki dvanajst hotel imeti, potem pa sem se odločila, da se zdaj ne morem ukvarjati s takimi skrbmi, in spet sem zaplavala v rožnato, čustveno, sladko morje ljubezni.

Ko sva prišla iz lokala, je moralo biti okrog pol dveh. Objeta s prepletenimi rokami sva zakorakala v poletno noč in blizu Grosvenor Squara našla avto. Ugibala sem, kaj naj storim, če me bo doma povabil v svojo sobo na kavo. Ali mi bo moja prirojena previdnost kot vedno priskočila na pomoč?

IZDAJA IN TISKA ČASOPISNO GRAFIČNO PODJETJE DELO LJUBLJANA TOMŠIČEVA 1 — TELEFONI 23-522 DO 23-526 — OGLASNA AGENCIJA LJUBLJANA ŠUBIČEVA 1 — TELEFON 21-896 MALI OGLASI 22-657 — ODDELEK ZA LJUBLJANSKE NAROČNIKE 20-463 ZA ZUNANJE NAROČNIKE 23-522 POŠTNI PREDAL 29 — EKSPEDIT TELEFON 321-489 — BRZOJAVNI NASLOV DELO LJUBLJANA — ŽIRO RAČUN PRI SLUŽBI DRUŽBENEGA KNJIGOVODSTVA LJUBLJANA 501-02-601-20012 — MESEČNA NAROČNINA 32 DIN — ZA ZASEBNIKE NAROČNINA 30 DIN — POSEBNE NAROČNINE: — PETEK 4 DIN SOBOTA 4 DIN PONEDELJEK 3 DIN PETEK IN SOBOTA 7 DIN — ROKOPISOV NE VRAČAMO — OPROŠČENO PROMETNEGA DAVKA PO PRISTOJNEM SKLEPU 421 — 2/72
telefon dežurnega urednika 20-646

Mesec keramike in sanitarne keramike
prodaja s popustom od 5—15% pri Slovenijalesu —
Vižmarje, Plemljeva ulica
telefon: 51-566, 51-881
Domžale, Antona Skoka 20 a
telefon: 72-397
od 10. 12. 1973 do 10. 1. 1974
vsak dan v Vižmarjah od 7. do 18. ure
ob sobotah od 7. do 13. ure
v Domžalah od 8. do 17. ure
ob sobotah od 8. do 12. ure

DECEMBER 1973 50. teden
Nedelja 9 VALERIJA
Ponedeljek 10 SMILJAN
Torek 11 DANIEL
Sreda 12

MESEC KERAMIKE IN SANITARNE KERAMIKE

SLOVENIJALES

STANOVANJSKO PODJETJE NOVI SAD — TOZD Inženiring in nadzor

v imenu NOVOSADSKE BANKE in v sodelovanju z DRUŠTVOM ARHITEKTOV NOVI SAD

razpisuje
splošni jugoslovanski anonimni

NATEČAJ
za izdelavo idejno urbanistične in arhitektonske rešitve Novosadske banke.

Natečaj je:
— glede udeležencev — splošno jugoslovanski
— po nalogi — projektivni
— po načinu oddaje del — anonimen

Pravico do sodelovanja na splošnem natečaju imajo vse fizične osebe, ki so državljani SFRJ s stalnim bivališčem na območju SFRJ, kvalificirane za izdelavo urbanistično-arhitektonskega elaborata, vse pravne osebe s sedežem na območju SFRJ, registrirane za izdelavo investicijsko-tehnične dokumentacije.

Natečaj je razpisan po določbah »Pravilnika o natečajih« s področja arhitekture in urbanizma, Zveze arhitektov Jugoslavije.

Roki:

Natečaj traja 4 mesece.
Začetek natečaja je 23. XII. 1973, oddaja projektov dne 23. IV. 1974. leta do 14. ure. Vprašanja ocenjevalni komisiji lahko postavljate v 30 dneh od dneva objave natečaja.

Nagrade:

za izdelavo natečajnih rešitev je razpisovalec določil naslednje nagrade v neto zneskih:

prva nagrada v znesku	120.000 dinarjev
druga nagrada v znesku	80.000 dinarjev
tretja nagrada v znesku	60.000 dinarjev
četrta nagrada v znesku	40.000 dinarjev
pet odkupov po 20.000	100.000 dinarjev

OCENJEVALNA KOMISIJA

za oceno del so imenovali naslednjo ocenjevalno komisijo:
— predsednik — Stanojev Jovan, dipl. oec., direktor delovne skupnosti Novosadske banke
— člani:
1. Andrija Sečujski, dipl. ing. arh., glavni inženir za rekonstrukcijo starega središča Novega Sada, kot predstavnik Stanovanjskega podjetja Novi Sad
2. Vojislav Midić, dipl. ing. arh., direktor Urbanističnega zavoda Vojvodina, kot predstavnik Društva arhitektov Novi Sad
3. Jožef Tot, dipl. ing. arh., samostojni projektant, kot predstavnik urbanističnega zavoda Novi Sad
4. Olga Žak, dipl. ing. arh., tehnična svetovalka Novosadske banke, kot predstavnica banke
5. Petar Vuković, dipl. ing. arh., projektant Narodne banke Srbije, kot predstavnik Novosadske banke
6. Jovan Stanić, dipl. ing. gradb., pomočnik direktorja instituta za gradbeništvo in promet zavoda za gradnjo mesta, kot predstavnik Zavoda za gradnjo mesta Novi Sad
7. Rade Perišić, ekonomist, direktor sektorja za organizacijo in razvoj Novosadske banke, kot predstavnik Novosadske banke
8. Slobodan Jovanović, dipl. ing. arh., direktor Zavoda za zaščito kulture, kot predstavnik Društva arhitektov Vojvodine
9. Petar Kušan, dipl. ing. arh., projektant Projektivnega zavoda »Plan« Zagreb, kot predstavnik Skupnosti zveze arhitektov Jugoslavije
10. Klimen Zarov, dipl. ing. arh., zaposlen v Zavodu za urbanizem in arhitekturo Ohrid, kot predstavnik Skupnosti zveze arhitektov Jugoslavije.
11. Edo Ravnikar, dipl ing. arh., profesor na Fakulteti za arhitekturo Ljubljana, kot predstavnik Skupnosti arhitektov Jugoslavije
12. Sreten Simić, dipl. ing gradb., glavni inženir TOZD inženiring in nadzor stanovanjskega podjetja, kot predstavnik Stanovanjskega podjetja Novi Sad.

Referenta:

— Radovan Jokić, dipl. ing. gradb., tehnični direktor Stanovanjskega podjetja Novi Sad.
— Bogoljub Radosavljević, dipl. ing. arh., šef projektivnega urbanističnega oddelka v Urbanističnem zavodu Novi Sad.

Podloge za natečaj lahko dobite v Stanovanjskem podjetju TOZD inženiring in nadzor Novi Sad, Železniška 3/II z vplačilom kavcije 400 dinarjev na žiro račun številka 65700-601-2281.

Udeležencem natečaja, ki bodo oddali natečajni elaborat in ki bodo izpolnjevali pogoje, bodo vplačani znesek vrnili.

OCENJEVALNA KOMISIJA
11557

emona ljubljana

razglaša naslednja prosta delovna mesta

I. ZA TOZD ZUNANJA TRGOVINA

višjega zunanjetrgovinskega referenta
Pogoj: višja izobrazba ekonomske ali lesne smeri, vsaj 3 leta delovnih izkušenj v lesni industriji ali trgovini

administratorko
Pogoj: dvo ali enoletna administrativna šola

debatnega stenografa
Pogoj: ESS ali administrativna šola, vsaj 3 leta delovnih izkušenj

zunanjetrgovinskega referenta za uvoz južnega sadja
Pogoj: visoka ali višja izobrazba biotehniške smeri, terensko delo

II. ZA TOZD POLJEDELSTVO — GOVEDOREJA

vodjo splošne službe
Pogoj: visoka izobrazba pravne ali upravne smeri, odslužen vojaški rok

III. ZA TOZD MALOPRODAJA, Ljubljana
za markete in klasične poslovalnice na področju Ljubljane

več blagajničark
Pogoj: KV prodajalka, zaželeno z delovnimi izkušnjami na enakem delovnem mestu

več točajk
Pogoj: KV točajka

več snažilk
Pogoj: NK delavka

vratarja
za Market Cigaletova ulica
Pogoj: NK delavec z delovnimi izkušnjami na enakem delovnem mestu (v poštev pride tudi upokojenec s polno pokojninsko dobo)

IV. ZA TOZD SKUPNE SLUŽBE — BIRO ZA MALOPRODAJO

pravnika
Pogoj: diplomiran pravnik z delovnimi izkušnjami v gosp. podjetju
Za vsa delovna mesta je poseben pogoj poskusno delo, ki traja za delovna mesta, na katerih se zahteva

visoka izobrazba	3 mesece
srednja izobrazba oz. KV	2 meseca
NK	1 mesec.

Rok za pošiljanje ponudb je 15 dni po objavi.
Ponudbe pošljite na naslov Emona, Ljubljana — kadrovsko socialni sektor — Kidričeva 13.
11563

KoteksTobus

import-export,
LJUBLJANA, Miklošičeva 5

razpisuje prosta delovna mesta in vabi k sodelovanju:

1. **VODJO TOVARNE**
za proizvodnjo beljakovinskih koncentratov in tehničnih maščob
Pogoji: ustrezna višja šola, 9-letna praksa in aktivno znanje tujega jezika

2. **VODJO tehnične službe**
v sektorju inozemskih zastopstev
Pogoji: II. ali I. stopnja strojne fakultete, 5 let delovne dobe, aktivno znanje nemškega jezika, lastno prevozno sredstvo

3. **KNJIGOVODJE**
Pogoji: srednješolska izobrazba, 3-letna praksa in pasivno znanje tujega jezika.
11512

Splošna vodna skupnost Gorenjske
KRANJ, C. St. Žagarja 30

Odbor za delovna razmerja
objavlja
naslednja prosta delovna mesta:

1. a) **GRADBENEGA INŽENIRJA I. st. v operativi** ali
   b) **GRADBENEGA TEHNIKA v operativi za vodenje del na gradbiščih**
2. **2 GRADBENA DELOVODJA**
3. **2 KV ZIDARJA**
4. **2 KV TESARJA**
5. **KV MEHANIKA**

Kandidati morajo poleg splošnih pogojev za vstop na delo v delovno organizacijo za nedoločen čas, izpolnjevati še naslednje pogoje:
1/a imeti morajo I. st. FAGG, strokovni izpit ter 3 leta delovnih izkušenj (po možnosti za dela na nizkih gradnjah);
1/b imeti morajo gradbeno tehniško šolo, strokovni izpit in 3 leta prakse (po možnosti za dela na nizkih gradnjah);
2. imeti morajo gradbeno delovodsko šolo s prakso;
Pod tč. 3., 4. in 5. imeti morajo poklicno šolo želene stroke s prakso; pod tč. 5 je želena praksa za popravila gradbenih strojev in šoferski izpit.
Poseben pogoj za sprejem na delo je tudi poskusno delo.

Stanovanje — družinsko ali samsko, zaenkrat ni zagotovljeno.

Prijave s priloženim življenjepisom in dokazilom o strokovnosti se pošlje na naslov, najkasneje 20 dni po objavi.
11554

FERRALIT ŽALEC

Razpisna komisija
za razpis vodilnih delovnih mest
razpisuje
prosto delovno mesto:

VODJE delovne enote livarne (ni reelekcija)

Poleg splošnih pogojev za zasedbo delovnega mesta mora kandidat izpolnjevati še naslednje pogoje:
a) diplomirani inženir metalurgije in 4 leta delovnih izkušenj ali inženir metalurgije oz. višje šole za organizacijo dela in 6 let delovnih izkušenj ali srednja strokovna izobrazba metalurške smeri in 8 let delovnih izkušenj

b) moralno-politične kvalitete in organizatorske sposobnosti, smisel za komuniciranje z ljudmi ter znanje enega od svetovnih jezikov

Osebni dohodek za to delovno mesto je določen s Pravilnikom o delitvi osebnih dohodkov.
Obstaja tudi možnost rešitve stanovanjskega vprašanja.

Rok za prijave je 20 dni po objavi razpisa. Pismene prijave pošljite na naslov »Ferralit« Žalec z oznako »Razpisna komisija«.
11556

KMETIJSKI ZAVOD
LJUBLJANA, Miklošičeva 4

razpisuje
naslednja prosta delovna mesta:

1. **PROJEKTANTA za kmetijske gradnje**
2. **STROKOVNEGA SODELAVCA za živinorejo**
3. **DREVESNIČARJA**

Poleg splošnih pogojev morajo kandidati izpolnjevati še:
pod 1.: visoka ali višja izobrazba gradbene stroke;
pod 2.: diplomirani inženir agronomije;
pod 3.: končana poklicna šola kmetijske stroke.

Kandidati naj pošljejo ponudbe v 15 dneh na Kmetijski zavod — Ljubljana, Miklošičeva 4.
11500

Srečno novo leto vam želi Državna založba Slovenije, ki je pravkar izdala

— David Ewen: ENCIKLOPEDIJA GLASBENIH UMETNIN — I. (A — K)
nepogrešljiv priročnik radijskih poslušalcev, obiskovalcev koncertov in zbiralcev plošč — 361 strani — cena: pl. 170 din

— Pavle Zidar: ROMEO IN JULIJA
roman — 138 strani, cena: broš. 40 din

— HAIKU
dvojezična japonsko-slovenska antologijska izdaja lirike
153 strani, cena: pl. 48 din

— Alojz Gradnik: LUCIPETER
Gradnikovo zadnje obsežnejše pesniško delo — 105 strani — cena: pl. 50 din

— Peter Handke: KRATKO PISMO, DOLGO SLOVO
roman, ki predstavlja eno pomembnejših del v naši prevodni literaturi
136 strani, cena: broš. 40 din

Preobsežen je izbor naših knjižnih izdaj, da bi vam ga lahko posredovali na tem mestu. Zagotavljamo vam: **v naših knjigarnah boste našli najprimernejše, najrazličnejšim interesom in željam ustrezna knjižna darila.**

DRŽAVNA ZALOŽBA SLOVENIJE
Mestni trg 26, Ljubljana

STARŠI, RAZVESELITE SVOJE OTROKE IN SEBE!

PISANI ŽIVALSKI SVET

Najlepša, popolna zbirka živali sveta!

Šest knjig sijajnega videza, z umetniško izdelanimi podobami v barvah, v velikosti 24 x 31 cm.
Opisi živali so natančni. Čudovito branje o živalskih navadah in razvadah. »Ali veste?« je posebnost, ki je zbirko proslavila po vsem svetu.

Cena posamezne knjige je 60 din, zbirka vseh šestih knjig stane 360 din.

Naslovi posameznih knjig so:
Živali prerij in rek
Živali pampe in tropskega gozda
Živali stepe in džungle
Živali pragozda in puščave
Živali pustinje in goščave
Živali davne preteklosti

NAROČILNICA

Nepreklicno naročam zbirko PISANI ŽIVALSKI SVET.

Priimek in ime _____

Ulica _____

Kraj s poštno številko _____

Podpis _____

Pošljite mi položnico za nakazilo prvega zneska 120 din za prvi dve knjigi zbirke Pisani živalski svet. Ostale štiri bom prejel za 240 din po povzetju.

Naročilnico pošljite na naslov: ČGP »DELO« — Prodajna služba Tomšičeva 1/III — 61000 Ljubljana.

NAŠI RAZGLEDI

Ivan Potrč: Tesnoba

Peter Kolšek, Denis Poniž, Slavko Pezdir: Begunec
Mnenje o filmu, ki govori o odločitvah in smrti, potrjuje pa tudi krizo slovenskega filma

Pogovor Naših razgledov
Govori akademik prof dr. Janez Milčinski, rektor univerze v Ljubljani

Mitja Ribičič: Načela Avnoja v jugoslovanski zunanji politiki
Ob obletnicah drugega zasedanja poudarjamo odločilne sklepe za notranjepolitične temelje, vendar niso zunanjepolitični nič manj izvirni in nič manj pomembni.

RAZGLEDI PO SVETU

Der Spiegel: »Načelno zahtevamo orožje od Evrope
Govori »strah petrolejskih družb« libijski premier Abdel—Salam Džalud

Far Eastern Economic Review: Lin Piao je umrl v Pekingu
Kaj razkriva dosje o »zarotniku fevdalnega tipa« — nadaljevanje podlistka.

ITI IVANJICA

INDUSTRIJA TEPIHA IVANJICA

izdeluje:

KLASIČNE PREPROGE: bukle, tweed frise, velvet, perzijske in super perzijske, »ITISON« — preproga od zida do zida.

11553

Vsem svojim kupcem, dobaviteljem, potrošnikom in drugim poslovnim prijateljem čestita za

NOVO LETO 1974

Ljubljanski regionalni zavod za spomeniško varstvo

razpisuje
v smislu določil splošnih aktov zavoda naslednja vodilna delovna mesta:

1. DIREKTORJA
2. POMOČNIKA DIREKTORJA
3. RAČUNOVODJE
4. VODJA oddelka za spomeniško varstvo
5. VODJA oddelka za programiranje in projektiranje
6. VODJA oddelka za operativo
7. VODJA oddelka za dokumentacijo
8. VODJA skupine za obnovo ljubljanskega gradu

Kandidati morajo poleg splošnih pogojev izpolnjevati še naslednje:
pod 1.: visoka izobrazba fakultete za arhitekturo, gradbeništvo in geodezijo, filozofska fakulteta ali iz drugih strok usmerjenih v dejavnost. Izkazano uspešno delo na strokovnem področju dejavnosti zavoda.
pod 2.: visoka strokovna izobrazba ustrezne smeri z izkazanim uspešnim delom na strokovnem področju spomeniške dejavnosti
pod 3.: višja ali srednja strokovna izobrazba z ustreznim pisarniškim stažem
pod 4. do 8.: visoka strokovna izobrazba s pridobljenim nazivom 6 do 8 izobrazbene skupine po samoupravnem sporazumu.

Veljavnost razpisa do zasedbe delovnega mesta. Pismene ponudbe pošljite na naslov: Ljubljanski regionalni zavod za spomeniško varstvo, Ljubljana, Karlovška c. 1 11586

GS

GORENJSKI SEJEM KRANJ

želi vsem poslovnim sodelavcem in vsem obiskovalcem srečno novo leto 1974 ter jih vabi na ogled

XIV. NOVOLETNEGA SEJMA V KRANJU, ki bo še do 26. 12. 1973.

REPUBLIŠKA SKUPNOST OTROŠKEGA VARSTVA

objavlja
prosti delovni mesti:

1. INŠTRUKTORJA za otroški dodatek

POGOJI: višja upravna izobrazba z najmanj 10 let prakse pri opravljanju zadev v zvezi z ugotavljanjem upravičenosti do otroškega dodatka na prvi in drugi stopnji.

2. STROJEPISKE

POGOJI: dokončana administrativna šola z enoletno prakso.

Nastop dela takoj oziroma po dogovoru.

Pismene ponudbe s kratkim življenjepisom in dokazi o izpolnjevanju pogojev pošljite v 8 dneh od objave Republiški skupnosti otroškega varstva Ljubljana, Erjavčeva 6/I. Republiška skupnost otroškega varstva bo kandidate obvestila v 15 dneh po odločitvi pristojnega organa. 11561

ZDRAVILIŠČE ROGAŠKA SLATINA

prireja silvestrovanje v hotelih: Zdraviliški dom, Slovenski dom, Park in restavraciji Pošta.
Cene: vstopnina s silvestrsko večerjo od 150—200 din
Za prijetno razpoloženje bodo poskrbeli priznani plesni ansambli s pevci. Žrebanje vstopnic, silvestrski spominki. Rezervacije sprejemajo šefi strežb v posameznih obratih.

10322

ZŽTP Podjetje za popravljanje voz in strojev Ljubljana

objavlja
naslednja prosta delovna mesta:
za matično podjetje:

več KV ali priučenih KOTLARJEV
več KV ali priučenih KOVAČEV
več KV ali priučenih MIZARJEV
več KV ali priučenih KLJUČAVNIČARJEV
več KV KONSTRUKCIJSKIH KLJUČAVNIČARJEV
KV ali priučenega PLESKARJA
KV TAPETNIKA
več nepriučenih DELAVCEV
Za delovišče v Zalogu:
več KV ali priučenih KLJUČAVNIČARJEV
več nepriučenih DELAVCEV za čiščenje voz.

POGOJ: odslužen vojaški rok.
Ponudbe sprejema kadrovska služba. Nastop dela takoj. 11533

metalka

blagovnica Ljubljana, Dalmatinova 2

NOVOST V PRODAJI

- ŠVICARSKE URE (OMEGA, TISSOT, LANCO) lasten uvoz, konkurenčne cene
- DAMSKE VEČERNE TORBICE za gledališče in novoletno praznovanje; priznani izdelki domačih in tujih proizvajalcev
- SMUČI — SPALDING PERSENICO iz uvoza; velika izbira — reklamne cene

ODPRTO NON-STOP TUDI OB SOBOTAH

IZREDNA PRILOŽNOST

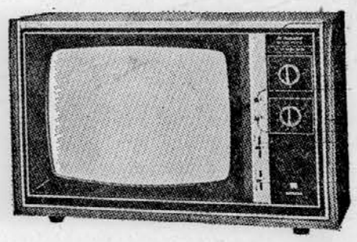

Po zelo ugodni ceni vam nudimo za devizna vplačila barvne televizorje svetovno znane znamke HITACHI, velikost ekrana 43 cm in 39 cm. Vzorčni kosi so vam na vpogled v PASAZI MAXIMARKETA, Ljubljana, Trg revolucije 18., pri trgovskem podjetju EMONA TOZD TRGOVINA NA VELIKO, sektor VII, kot generalni zastopnik »CENTROCOOP« BEOGRAD, Terazije 29., kjer so vam na voljo tudi prospekti ter ostale informacije o vplačilu in dobavi.
11567

PZ »VEKTOR« LJUBLJANA
TOZD — TOVORNI PROMET
LJUBLJANA, Šmartinska 104

objavlja prosta delovna mesta za:

stroškovnega knjigovodjo
2 saldakontista
ekonoma

Od kandidatov pričakujemo, da bodo izpolnjevali naslednje pogoje:
— srednješolska izobrazba ekonomske smeri
— zaželena večletna praksa

Sprejetim kandidatom nudimo možnost strokovnega uveljavljanja in udeležbo pri delitvi OD, odvisno od osebnih uspehov pri delu.

Za začetek dela za kandidata predvidevamo 3 oz. 2-mesečno preizkusno delo.

Če ste se odločili, da boste kandidirali na navedeno prosto delovno mesto, pošljite svojo ponudbo z dokazili o izpolnjevanju zahtevanih pogojev na naslov: PZ »VEKTOR« Ljubljana, Šmartinska 104. Rok za prijavo je do zasedbe delovnih mest, najpozneje pa 10 dni po objavi. 11522

ORVISI IGRAČE

TRST, Via Ponchielli 3

novoletni dreveščki in okraski
velika izbira čudovitih punčk
puške in pištole
električni vlaki
živalice iz pliša in mnogo drugih igrač!

PAPIROGRAFIKA
LJUBLJANA

proda
rabljena osnovna sredstva:

1. **železno omaro**
2. **ročne vozičke** hidravlične za dviganje bremen
3. **razni pisarniški inventar**

Prodaja bo v ponedeljek, 24. decembra 1973, od 12. do 13. ure na Resljevi cesti 30. 11513

Dom tehniške srednje usnjarske galanterijske šole Domžale

razpisuje
naslednje delovno mesto

RAČUNOVODJE — ekonomski tehnik

Delovno mesto je razpisano s polnim delovnim časom. Stanovanja ni. Ponudbo z dokumentacijo vložite po razpisu pri upravi doma. Razpis velja do zasedbe delovnega mesta. Nastop službe takoj. 11538

Dom srednješolk ANICE ČERNEJEVE
LJUBLJANA
Poljanska c. 22

razpisuje
prosta delovna mesta

1. **DVEH VZGOJITELJIC** za določen čas
pogoj: visoka ali višja izobrazba pedagoške smeri
2. **RAČUNOVODJE** za nedoločen čas
pogoj: višja ali srednja izobrazba

in

objavlja
prosti delovni mesti

3. **VRATARJA** za nedoločen čas
4. **VRATARJA** za nepopoln delovni čas

Pismene ponudbe pošljite na gornji naslov v 15 dneh po objavi v časopisu. Osebni dohodki po pravilniku. 11539

VELETRGOVINA

Mercator

TOZD EMONA
LJUBLJANA
Privoz 12

objavlja
prosto delovno mesto

NATAKARICE
za bife Brdo, Cesta na Bokalce 9.

POGOJI:
kvalifikacija v gostinski stroki, enomesečna poskusna doba.

Kandidat bo sprejet na delo za nedoločen čas s polnim delovnim časom. Nastop je mogoč takoj. Prijave sprejema kadrovska služba pismeno ali osebno. 11555

Ni življenja brez krvi, ni jedila brez soli

SODA-SO TUZLA

Sol v novih zavitkih po 100, 480 in 750 gramov, praktični za gospodinjstvo, vikend in potovanja

Komisija za delovna razmerja sveta delovne skupnosti republiškega sveta

ZVEZE SINDIKATOV SLOVENIJE
Ljubljana, Dalmatinova 4

razpisuje
za nedoločen čas prosta delovna mesta:

a) v centru za samoupravno sporazumevanje o delitvi dohodka in osebnih dohodkov:

1. SEKRETARJA
komisije za presojo skladnosti samoupravnih sporazumov
POGOJ: diplomant višje ali visoke šole družbenih ved ter triletna praksa s smislom za organizacijo dela in sodelovanje

2. TEHNIČNEGA SEKRETARJA
komisije za presojo skladnosti samoupravnih sporazumov
POGOJ: srednja izobrazba; eno leto prakse

3. PISARNIŠKEGA DELAVCA — EKSPEDITORJA
POGOJ: osemletka; polletna praksa

b) v administrativni službi

STROJEPISKO
POGOJ: dvoletna administrativna šola; preizkus znanja

Pismene ponudbe sprejema personalna služba 10 din po objavi razpisa. 11515

Smučarski klub SNEŽINKA

vabi vse ljubitelje smučanja na začetne in nadaljevalne

SMUČARSKE TEČAJE

za predšolske otroke od 7. do 13. januarja in od 27. januarja do 2. februarja na Rakitni

za šolarje v času šolskih počitnic na Veliki Planini, v Kranjski gori in na Zatrniku z vsakodnevnim avtobusnim prevozom,

za odrasle 6-dnevne GLM in klasične tečaje vso sezono od 9. januarja dalje na Črnem vrhu in v Kranjski gori.

7-dnevni tečaj v KRIMMLU — Avstrija za otroke in odrasle.

Organizacija šolskih športnih dnevov po izredno ugodni ceni na Veliki planini.

Prijave v veleblagovnici METALKA, oddelek za informacije ali pri smučarskem klubu SNEŽINKA, Koblarjeva 34, tel. 322-144.

Razpisna komisija pri

ZAVODU ZA VODNO GOSPODARSTVO SR SLOVENIJE

razpisuje
prosta delovna mesta za nedoločen čas in sicer:

1. za **4 gradbene inženirje,**
2. za **2 gradbena tehnika.**

POGOJI:
pod 1.: gradbena fakulteta,
pod 2.: srednja gradbena šola.

Za razpisana delovna mesta imajo prednost gradbeni inženirji, hidrotehniki.

Nudimo možnost strokovnega izpopolnjevanja doma in v inozemstvu.

Osebni dohodki so po Pravilniku o delitvi osebnih dohodkov.

Rešitev eventualnega stanovanjskega problema je možna po dogovoru.

Kandidati naj vložе pismene ponudbe na Zavod za vodno gospodarstvo SRS v 15 dneh po objavi, oziroma do zasedbe delovnih mest.

Nastop dela je mogoč takoj, ali po dogovoru.
11475

ZAHVALA

Ob bridki izgubi naše drage sestre in tete

MARE LUKANC

se iskreno zahvaljujemo vsem, ki ste jo v tako velikem številu spremili v prerani grob. Posebno se zahvaljujemo Občinski skupščini Kamnik, družbeno političnim organizacijam občine Kamnik, Komunalnemu zavodu za socialno zavarovanje Ljubljana, sošolcem višje upravne šole, vsem sorodnikom in njenim prijateljem ter znancem. Posebna zahvala govornikom in organizatorjem pogrebnih svečanosti.

Žalujoči:
družini Lukanc in Pestotnik

Komenda, Kamnik, 20. decembra 1973

ZAHVALA

Ob preranem slovesu našega dragega

IVANA VELKAVRHA

izrekamo iskreno zahvalo zdravstvenemu osebju Onkološkega inštituta, posebno še zdravnikom prof. dr. Plesničarju, dr. Naglasu, dr. Debevcu, dr Kavčičevi in drugim, ki so skrbeli zanj med težko boleznijo. Hvala vsem vam, ki ste nam izrekli ustno ali pismeno sožalje in ga tako številno pospremili na njegovi poslednji poti. Posebno zahvalo smo dolžni za podarjeno bogato cvetje Slaščičarne Bežigrad, številnim sindikalnim podružnicam, sorodnikom, prijateljem in znancem, kakor tudi za prispevke za humane namene. Za vso pomoč in sočutje vsem srčna hvala!

Družina Velkavrh

Vsem znancem in prijateljem sporočamo žalostno vest, da nas je mnogo prezgodaj zapustil dragi mož, ata, stari ata, brat, svak in stric

VINKO KOS

gostilničar iz Ivančne gorice

Pogreb dragega pokojnika bo v ponedeljek, 24. 12. 1973, ob 15. uri izpred hiše žalosti na pokopališče v Stično.

Žalujoči:
žena Anica, sin Vasjo z ženo ter sinčkom Vaskotom, sin Vini, brat Lado, sestra Josipina in Justi z družinama.

Ivančna gorica, Straža, Bečej, Hudo, Leoben, Cleveland, 22. decembra 1973

Sporočamo žalostno vest, da je umrl naš dolgoletni sodelavec

AVGUST STELE

upokojenec

Na zadnjo pot ga bomo spremili dne 23. XII. 1973 ob 14.30 uri iz hiše žalosti Križ 30, na pokopališče v Komendi.

Ohranili ga bomo v trajnem spominu!

Delovni kolektiv tovarne TITAN Kamnik.

Kamnik, dne 22. decembra 1973

Po hudem trpljenju je odšla od nas naša ljuba, draga mama

ŠTEFKA KRAŠOVEC

rojena ZBAŠNIK

Na njeno željo smo se poslovili on nje v družinskem krogu. Iskreno se zahvaljujemo osebju endokrinološkega oddelka kliničnih bolnišnic za vso nego, prof. dr. Fran Novaku za trud in skrb, posebno pa dr. Andreji Kocijančič za ljubečo in požrtvovalno pomoč, ki jo je nudila mami ves čas njene bolezni. Zahvaljujemo se vsem prijateljem in znancem za izraze sožalja, vence in cvetje ter članom zbora RTV za poslovilno petje.

Žalujoči:
mož Stane, hčerka Metka, sestra Marjanca Karlin in drugo sorodstvo.

Ljubljana, 19. decembra 1973

ZAHVALA

Ob smrti našega dragega moža, očeta, sina, brata, starega očeta in strica

JANKA CRNOBRNJA

nosilca partizanske spomenice 1941

se iskreno zahvaljujemo sorodnikom, prijateljem, znancem, ZZB NOV, kolektivu Tovarne kolektorjev, ki so nam ustno ali pismeno izrazili sožalje, nam darovali cvetje in vence, ter ga pospremili na njegovi zadnji poti. Prisrčno se zahvaljujemo zdravstvenemu osebju Onkološkega inštituta v Ljubljani za požrtvovalno nego in skrb. Zahvala tudi obema govornikoma za poslovilna govora ob odprtem grobu in pa rudniški godbi mesta Idrije.

Žalujoči:
žena Anica, sinova Vojo in Viktor, mati Stoja, sestra Zora in drugo sorodstvo

Idrija, 20. decembra 1973

ZAHVALA

Kruta usoda je posegla v moje življenje in mi vzela najdražje, kar sem imela — mojega dragega moža

ROBERTA AHČINA

Ob tem težkem udarcu čutim dolžnost zahvaliti se zdravnikom, zdravstvenemu in strežnemu osebju Nezgodnega oddelka kliničnega centra, Zavodu SRS za rehabilitacijo invalidov in Interni kliniki, soba za intenzivno nego. Zahvaljujem se govornikom: pokojnikovemu sodelavcu tov. Ilerju, dalje zastopniku Zveze prostovoljcev-borcev za severno mejo, mestni odbor Ljubljana in predsedniku ZB Stari Vodmat za v srce segajoče besede. Hvala pevcem za ganljive žalostinke. Prisrčno se zahvaljujem Zavodu SRS za rehabilitacijo invalidov »Soča«, družbenopolitičnim organizacijam Stari Vodmat, sorodnikom, Okretičevim trem fantom, stanovalcem hiše Njegoševa 6 in vsem, ki so mojemu Robiju poklonili krasne vence in cvetje. Iskrena hvala Zvezi prostovoljcev-borcev za severno mejo, občinskemu odboru Radovljica, pokojnikovim sodelavcem, soborcem, prijateljem in znancem, ki so ga v tolikšnem številu spremili na poti v njegov zadnji tihi dom. Moja najtoplejša zahvala tudi vsem, ki so mi ustno ali pismeno izrazili sožalje, počastili pokojnikov spomin in meni skušali ublažiti bolečino.

Žalujoči žena Emica in sorodniki.

ZAHVALA

Ob prezgodnji smrti naše mamice in sestre

TEJE KOREN

roj. PETRIČ

se najprisrčneje zahvaljujemo vsem, ki so darovali cvetje in jo spremili na njeni zadnji poti, zlasti učencem, učiteljem in sodelavcem osnovne šole Janeza Mraka na Vrhniki, družbenim in delovnim organizacijam in vaščanom Drenovega griča in Lesnega brda. Še posebej se želimo zahvaliti za poslovilne besede učenki Marjetki, stanovskemu tovarišu Vinku Podobniku, predstavnici Krajevne skupnosti tovarišici Mariji Petkovšek in šolskemu pevskemu zboru ter pevcem ZB Vrhnika za ganljivo petje. Prav tako se zahvaljujemo zdravnikom in sodelavcem Onkološkega inštituta za vztrajno prizadevanje pri zdravljenju in negi. Hvala tudi vsem drugim, ki so bili naši Tejci v oporo med usodno boleznijo.

Njeni: Dunja, Marko, sestre in bratje

Preminila je naša teta

Alojzija Cimermančič

rojena GODEC

Pokopali jo bomo v torek, 25. decembra 1973 ob 15. uri iz Krištofove vežice na Žalah

Žalujoči:
nečakinja Fani z družino in nečakinja Marija z družino in prijateljica Tilka

Ljubljana, Veliko Globoko, 22. decembra 1973

Po težki bolezni je preminila naša ljuba žena, mama, sestra

Alojzija Cimermančič

rojena GODEC

Od nje se bomo poslovili v torek, 25. dec. 1973 ob 15 .uri iz Krištofove vežice na Žalah

Žalujoči:
mož Jože, sin Zvone z družino, sestra Mila z družino ter drugo sorodstvo

Ljubljana, 22. decembra 1973

Dotrpela je naša draga sestra in teta

Roza Koder

rojena NOVAK

Pogreb bo v torek, 25. decembra 1973 ob 15.45 iz Marijine vežice na Žalah

Žalujoči:
brat Leo, nečak Jože z družino in drugo sorodstvo

Ljubljana, Dunaj, 22. decembra 1973

Sporočamo žalostno vest, da je umrl član naše delovne skupnosti

Andrej Knific

ključavničar v TOZD elektrostojna delavnica

Pogreb pokojnega sodelavca bo v ponedeljek, 24. decembra 1973, ob 15.30 na novem pokopališču v Trbovljah

Pokojnega sodelavca bomo ohranili v lepem in dobrem spominu

ZASAVSKI PREMOGOVNIKI TRBOVLJE
TOZD elektstrojna delavnica in sindikalna organizacija

Trbovlje, 22. decembra 1973

SPOMIN

Pred letom je usahnil studenec in ugasnila luč našega doma

Helena Skale

SKALETOVA MAMA
roj. ČREPINSEK

Vsem, z lepim spominom na mojo mamo, iskrena hvala!

Ivica z Dado in Anci

Celje, Ljubljana, Piran, 23. decembra 1973

ZAHVALA

Ob težki izgubi našega ljubega očeta

JUSTINA DEMŠARJA

se iskreno zahvaljujemo vsem, ki so ga spremili na njegovi zadnji poti, darovali cvetje, nam ustno in pismeno izrekli sožalje ter nam stali ob strani v najtežjih trenutkih.

Otroci: Franci, Ela, Metka, Ivica in Jože

Ljubljana, 21. decembra 1973

ZAHVALA

Ob smrti našega očeta in brata

RUDOLFA ZAJCA

se zahvaljujemo sorodnikom, znancem, prijateljem in vsem, ki so nam izrazili sožalje, ga spremili na njegovi zadnji poti in darovali številne vence in cvetje. Iskrena hvala kolektivu in učencem osn. šole V. Vodnika in šolskemu pevskemu zboru za ganljivo petje. Enako se zahvaljujemo tov. Spacapanu za tople poslovilne besede in g. duhovniku za obred in zadnje spremstvo. Posebno zahvalo smo dolžni družini Grošelj za nesebično pomoč v najtežjih trenutkih. Vsem, ki ste kakorkoli počastili njegov spomin, še enkrat najlepša hvala.

Hčerka Božena v imenu vsega sorodstva

ZAHVALA

Ob odhodu naše drage in nadvse ljubljene mame v lepše življenje

Frančiške Šega

ki je umrla dne 7. decembra 1973 v Šmartnem pri Litiji in bila pokopana 9. decembra v Grahovem pri Cerknici se prav lepo zahvaljujemo vsem gg. duhovnikom za pomoč med boleznijo in pri pogrebu naše mame, čč. sestram za vsestransko pomoč mami, zdravnikom iz Litije, Stanovanjskemu komunalnemu podjetju iz Litije, zahvala za ustne in pismene izraze sožalja, za darove v dobre namene namesto vencev, hvala za vence in šopke na grob naši mami, posebej zahvala g. kaplanu iz Šmartna za organizacijo pogreba, zahvala vsem, ki ste se v nedeljo udeležili pogreba v Šmartnem in v Grahovem v tako velikem številu, posebej udeležencem iz Šmartna, ki so prišli na pogreb tudi v Grahovo, vsem, ki ste kakorkoli sodelovali pri pogrebu naše nepozabne in zlate mame.

Družini Šega in Kosidar

ZAHVALA

Ob izgubi naše mame

Ane Brelih

ki nas je po dolgi in mučni bolezni zapustila. Zahvaljujemo se vsem ljudem, ki so ji med dolgo boleznijo kakorkoli pomagali. Še posebno hvala bolniškemu osebju v Polju, kjer je izdihnila. Hvala vsem, ki so jo v tako lepem številu spremili na predzadnji poti in njen grob zasuli s cvetjem. Hvala tudi pogrebnemu zavodu za pomoč pri prekopu in prevozu v Podbrdo, kjer zdaj počiva.

Hčerka Rafaela in drugo sorodstvo

Nova Gorica, 20. decembra 1973

ZAHVALA

Ob boleči izgubi dragega brata in strica

Franca Klemenčiča

se najiskreneje zahvaljujemo zdravstvenemu in strežnemu osebju internega oddelka bolnišnice Jesenice za prizadevanje, da bi ga ohranili pri življenju, kakor tudi sindikatu Železniške postaje Jesenice za venec, za poslovilne besede ob odprtem grobu, pevcem, sosedom za usluge in venec ter za prevoz z osebnimi vozili. Hvala lepa Prometni sekciji Ljubljana in postaji Jesenice za objavo osmrtnice v časopisu »Delo«. Vsem znancem in prijateljem ter njegovim delovnim tovarišem, ki so ga spremili na njegovi zadnji poti, še enkrat najlepša hvala.

Žalujoča sestra Karolina Zakrajšek in brat Alojz Klemenčič z družinama ter drugo sorodstvo

Jesenice, dne 18. decembra 1973

ZAHVALA

Ob smrti naše drage mame in stare mame

Karoline Gostinčar-Lini

se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, sostanovalcem in sodelavcem, ki ste jo spremili k zadnjemu počitku, ji darovali cvetje in vence, nam ustno ali pismeno izrazili sožalje in v najtežjem trenutku stali ob strani. Posebna zahvala tov. dr. Antonu Koširju za prizadevanje pri zdravljenju, tov. Francu Vidmarju za poslovilne besede, Mirku Tolarju za vso pomoč in godbi tovarne Alpina. Vsem prisrčna hvala.

Sin Jože z družino

Skofja Loka, 7. decembra 1973

ZAHVALA

Ob mnogo prerani in boleči izgubi našega dragega

MILANA GREGORNA

se toplo zahvaljujemo vsem, ki so mu nudili pomoč in nam bili blizu v teh težkih dneh. Hvala za cvetje, tolažilne besede in za topla čustva. Hvala njegovim poslovnim prijateljem »Metalke«, trgovskim zastopnikom Slovenije, Lovski družini Šentjur in vsem znancem in prijateljem, ki so ga pospremili na njegovi zadnji poti.

Gregornovi

Celje, 20. decembra 1973

ZAHVALA

Ob prerani izgubi mojega dragega moža, strica in bratranca

JAKOBA PETELINA

se od srca zahvaljujem vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, ki ste nam pismeno in ustno izrekli sožalje, darovali vence in šopke ter pokojnega moža pospremili v tako velikem številu. Posebno se zahvaljujemo Maistrovim borcem in tov. Keku za lep govor na grobu. Enako se zahvalim litostrojski godbi in tov. pevcem.

Globoko žalujoča žena Hilda Petelin

ZAHVALA

Ob smrti našega dragega brata, strica in svaka

Lada Virensa

se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, ki ste ga spremili na njegovi zadnji poti, mu poklonili cvetje in ki ste sočustvovali z nami in nam pismeno ali ustno izrazili sožalje. Za spremstvo in počastitev se iskreno zahvaljujemo ZB 24. talcev Poljane. Posebno se zahvaljujemo osebju in njegovim tovarišem iz Doma počitka Poljane, ki ste ga negovali in mu kakorkoli pomagali med njegovo mučno in dolgo boleznijo.

Žalujoči:
Meri, Olga, Gizela, sestre; Vili in Franc brata, nečaki in nečakinje ter družina Virens, Oset, Jurančič, Bočko

Ljubljana, Izola, dne 20. decembra 1973

ZAHVALA

Ob boleči izgubi naše nepozabne mame, stare mame in prababice

Marije Oblak

se iskreno zahvaljujemo vsem, ki so jo spremili na njeni zadnji poti, ji darovali lepe vence in cvetje. Hvala pevcem za žalostinke in p. č. duhovniku za spremstvo.

Žalujoči:
njeni otroci Danica, Milena, Marta, Rafi in Franci z družinami

---

ZAHVALA

Ob težki izgubi mojega moža, očeta, brata, tasta, strica, svaka, starega očeta in praočeta

Franca Berliča

izrekamo iskreno zahvalo vsem sorodnikom, znancem, sosedom, ki so mu poklonili cvetje in vence ter ga v tako velikem številu spremili na njegovi zadnji poti in nam izrazili sožalje. Posebna zahvala častiti duhovščini in župniku gospodu Strublju za poslovilne besede. Prisrčna hvala pevskemu zboru in kolektivom TIKI, POHIŠTVO in MIZARSTVO IG.

ZAHVALA

Ob boleči izgubi mojega ljubljenega moža

Pongraca Račka

iz Latkove vasi št. 138 se iskreno zahvaljujem vsem, ki ste ga v tako velikem številu pospremili na njegovi zadnji poti. Posebej se zahvaljujem sosedom, ki so mi v težkih trenutkih pomagali. Zahvaljujem se tudi sosedom, prijateljem in znancem, ki so sočustvovali z nami, nam ustno ali pismeno izrazili sožalje in darovali vence in cvetje. Lepa hvala tudi vsem organizacijam, godbi na pihala in pevcem.

Vsem še enkrat iskrena hvala.

Žalujoči:
žena Fanika, sestre Štefka, Justi in Marija

Latkova vas, 18. 12. 1973.

NALOGE ZAČRTANE

S seje republiške konference ZMS v Ljubljani

LJUBLJANA, 22. dec. — »Nihče ne more živeti le od kongresa do kongresa. Zveza mladine ne more sprejeti skokovitih sprememb na enem samem kongresu. Osnovna naloga kongresa je le, da ugotovi družbeni in ekonomski položaj mlade generacije v naši družbi, s čim in kako ga spremeniti in koliko naj k temu prispeva nova mladinska organizacija,« je v uvodu h kritični analizi dela ZMS v zadnjem obdobju na današnji seji republiške konference ZMS, med drugim dejal predsednik Ljubo Jasnič.

Čeprav je kongres ZMJ in ZMS ponovno prestavljen, ZMS nadaljuje s pripravami, ki so jih začeli julija, ko so v javno razpravo dali osnutke dokumentov o novi organiziranosti, nova programska načela in osnutek novega statuta ZMS. Še več. Z današnjim dnem so stopili v drugo fazo priprav, saj so z elementi kritične ocene, ki je v zadnjem mesecu potekala od osnovnih celic — aktivov ZM do republiške ravni, dodali predkongresni razpravi nove elemente. Predvsem pa so objektivno pregledali opravljeno delo in opredelili slabosti organizacije.

Ugotovitvam, da je akcija ZMS po pismu predsednika Tita in izvršnega biroja in po 3. konferenci ZKJ, neprimerno učinkovitejša in širša, so z današnjo sejo postavili nasproti predvsem tiste šibke točke, ki bi jih morali odpraviti pred kongresom.

Ko spregovorijo v oceni o samih aktivih ZM, predvsem o tistih delovnih organizacijah, ugotavljajo, da mladi še premalokrat zastavljajo vprašanja, ki neposredno zadevajo izboljšanje njihovega družbeno ekonomskega, samoupravnega in političnega položaja. Mladi v krajevnih skupnostih se morajo največkrat boriti z osnovnimi materialnimi vprašanji, ki pogojujejo njihovo delo in je zato njihova dejavnost predvsem športna, kulturna, vse premalo pa družbeno politična. Občinske konference bi morale z načrtno kadrovsko politiko pričeti v osnovni šoli, saj se prav tam mlade pritegne ali odvrne od nadaljnjega aktivnega delovanja v Zvezi mladine in tudi v drugih družbenopolitičnih organizacijah.

Za občinske organizacije nadalje velja, da se vse prevečkrat izgubljajo v pripravljanju raznih akcij, premalo načrtno pa so zaznavale pojave v družbi in sprejemale stališča do teh pojavov, kar bi brez dvoma omogočalo večjo kontinuiteto v delu in bi odpravilo usihanje dejavnosti na posameznih področjih. Tudi povezovanje med občinskimi organizacijami na nivoju regije in republike je bilo premalo učinkovito.

Predsednik republiške konference Zveze mladine Slovenije Ljubo Jasnič je orisal predvsem trenutni družbeni položaj in jasno začrtal naloge, ki jih mladim narekuje nova ustava in kongresi ZK. Predvsem je poudaril, da je v obdobju po 3. konferenci ZKJ zaživelo delo mladih proizvajalcev, ki so se že aktivno vključili v vrste ZM. To predstavlja, po mnenju Ljuba Jasniča, jamstvo za idejno, programsko in akcijsko razredno usmeritev ZM v prelomnem obdobju nastajanja nove mladinske družbenopolitične organizacije.

Za uresničitev vseh zastavljenih nalog, predvsem pa za nadaljevanje priprav na kongres ZM pa je v prvi vrsti potrebno še izpopolniti družbenopolitično usposabljanje in izobraževanje v ZM in v družbi nasploh. Čeprav je v osmih mesecih leta 1973 izobraževanje zajelo kar 30 tisoč mladih ljudi, je prevladalo mnenje, da so programi premalo enotni, prevečkrat vključujejo predvsem izobraževanje vodstev mladinskih aktivov in občinskih konferenc ZMS, premalo pa segajo v samo članstvo ZMS.

Z današnjo sejo RK ZMS so mladi začrtali širok program priprav na kongres, v njem so našli mesto programi političnega dela, družbenopolitična usposabljanja in program reorganizacije, predvsem pa so pokazali pripravljenost, da najprej odpravijo napake v organizaciji ter na teh spoznanjih gradijo nadaljnjo akcijo.

V. PŠENIČNY

MINISTRI SO KONČALI DELO

Nadaljevanje s prve strani

V Ženevi so takoj začeli napovedovati možnost obnovitve diplomatskih stikov med Izraelom in SZ, prekinjenih po vojni 1967, kar naj bi bil logičen sovjetski odgovor na ponovno vzpostavitev ameriško-egiptovskih stikov (omenjajo možnost, da bi ZDA utegnile kmalu navezati stike tudi z Alžirijo in Sirijo).

Uradni predstavnik izraelske delegacije je po končanem srečanju med Ebanom in Gromikom (bilo je precej dolgo, dve uri in 40 minut, medtem ko je bilo srečanje Kissinger-Fahmi, v istem času pol krajše) na vprašanje glede obnovitve stikov SZ-Izrael izjavil: »No comment«, brez komentarja. Kljub temu ta možnost ni povsem izključena (tudi če se spomnimo, kako prisrčno sta se Eban in Gromiko rokovala med včerajšnjim popoldanskim srečanjem). Za stike med Izraelom in Egiptom pa je še prezgodaj. Ko je Waldheim hotel sinoči prirediti sprejem za vse navzoče delegacije, so Egipčani rekli, da ne pridejo, če bodo na njem Izraelci. Egipčani menijo, da mora Izrael najprej pokazati več pripravljenosti za umik z zasedenih ozemelj, preden bi bil možen tak bistven premik.

V toku današnjega dne sestavljajo posebne delovne komisije, ki naj bi se lotile posameznih vprašanj v zvezi z bližnjevzhodno konferenco kmalu po končani otvoritveni fazi, verjetno sredi prihodnjega tedna. Enkrat sredi januarja, morda 7., pa naj bi se začela prva delovna faza konference, katere naloga bo doseči dezangažiranje in ločitev sil ob Sueškem prekopu (torej nadaljevanje pogajanj s 101. km). V tej fazi zunanji ministri, ki danes in jutri odidejo iz Ženeve, ne bo do sodelovali, ampak njihovi namestniki na ravni veleposlanikov, Waldheima pa bo zamenjal njegov posebni zastopnik, ki bo o konferenci stalno obveščal varnostni svet OZN).

Vse bolj torej kaže, da so v ženevsko konferenco položena velika pričakovanja. Tudi s sirske strani (sirska miza v sedmerokotniku miz sredi dvorane zasedanj je sicer prazna, vendar skrbno pripravljena s svežo vodo in ošiljenimi svinčniki), kar dokazuje včerajšnja izjava Damaska, naj bi bil cilj konference »uresničitev resolucij Združenih narodov, ki terjajo umik Izraela z vseh zasedenih arabskih ozemelj in povrnitev nacionalnih pravic palestinskemu ljudstvu.«

TIT DOBERSEK

KOMANDOSA PRED SODIŠČEM

ATENE, 22. dec. (Reuter) — Arabska komandosa, ki sta v grškem zaporu, bodo postavili pred sodišče 24. januarja. Aretirali so ju avgusta letos, potem ko sta z bombami in brzostrelkami napadla potnike na atenskem letališču. Ubila sta 4 ljudi, 46 pa ranila. Ugrabitelji letala zahodnonemške družbe Lufthanse, ki so v ponedeljek zagrešili pokol na mednarodnem letališču v Rimu, so od grških oblasti zahtevali, naj ta dva komandosa izpustijo.

KONČANI POGOVORI V KUVAJTU

KUVAJT, 22. dec. (AFP) — Podpredsednik japonske vlade Takeo Miki je končal štiridnevni obisk v Kuvajtu, kjer se je pogovarjal o novem stališču japonske vlade do spopada med Arabci in Izraelom. Minister Miki bo obiskal še Saudsko Arabijo, Egipt, Abu Dabi in Irak.

V ŠPANIJI MIR?

MADRID, 22. dec. (AP) — Španski minister za informacije in turizem Fernando Linan je izjavil, da se zaradi umora premiera Blanca v Španiji ne bo nič spremenilo in da se ta država ne bo oddaljila od poti, ki jo je začrtal predsednik Francisco Franco. Po sestanku kabineta, ki mu je tokrat predsedoval Franco, je minister Linan dejal, da »v vsej državi vlada red«.

Zadnje vesti

ŠE BREZ NOVIH CEN

Nafta se še ni podražila

TEHERAN, 22. dec. (AP) — Današnji sestanek naftnih ministrov držav-izvoznic nafte iz Perzijskega zaliva se je končal po triurni razpravi, vendar pa pričakovane odločitve o novih cenah črnega zlata še niso sprejeli.

Saudski minister Jamani je po sestanku izjavil: »Razpravljali smo o cenah nafte, to pa je tudi vse, kar vam lahko povem.« Prihodnji sestanek je predviden za jutri. Gotovo je, da se bodo cene nafte povečale, sporočili pa so, da morajo naftni ministri teh držav še pred odločitvijo proučiti kakšne bodo posledice zvišanih cen na svetovnem tržišču.

UGODNA PRVA ETAPA

Ameriški minister poln upanja

ŽENEVA, 22. dec. (Reuter, UPI) — Ameriški zunanji minister Henry Kissinger je danes odpotoval iz Ženeve v Washington. Pred odhodom je izjavil, da so v prvi etapi ženevske konference v glavnem dosegli tisto, kar so načrtovali in da odhaja od tukaj poln upanja.

Kissinger je rekel: »Rešili smo proceduralna in organizacijska vprašanja in pričakujemo, da se bodo prihodnji teden začela egiptovsko-izraelska pogajanja o ločitvi čet obeh strani. Dodal je, da bo pot »do miru na Bližnjem vzhodu dolga in težka«, vendar pa je ženevska konferenca pokazala rezultate, na katere so lahko ponosni.

MADRID ODKRIL SLED?

Odkrili naj bi atentatorje Blanca

MADRID, 22. dec. (AP) — Iz tukajšnjih zanesljivih virov se je zvedelo, da je policija identificirala ljudi, ki so pred dvema dnevoma izvršili atentat na španskega premiera Carrera Blanca. Trdijo, da gre za pripadnike ilegalne gverilske baskovske organizacije ETA in pričakujejo, da bodo njihova imena kmalu objavili.

Po teh virih naj bi se atentatorji začeli pripravljati že od letošnjega marca, od takrat pa da so skrbno spremljali in proučevali gibanje premiera Blanca.

Na kratko

ŽENEVA — Ameriški zunanji minister Kissinger se je že tretjič sestal s sovjetskim zunanjim ministrom Gromikom odkar se je začela konferenca o miru na Bližnjem vzhodu. Pred tem se je Kissinger sestal z egiptovskim ministrom Fahmijem, pred odhodom v ZDA pa se namerava srečati še z voditeljem drugih delegacij v Ženevi.

ŽENEVA — Uradna predstavnika egiptovske in izraelske delegacije sta izjavila, da sta zadovoljna z odločitvijo o ustanovitvi delovne vojaške skupine, ki bo proučevala vprašanje ločitve vojaških sil na Bližnjem vzhodu. Oba predstavnika sta poudarila, da je tretje zasedanje ministrov v Ženevi potekalo v »prisrčnem in delovnem ozračju«. Pomočnik ameriškega zunanjega ministra Joseph Sisco pa je povedal, da so vsi udeleženci zadovoljni z rezultati konference in da je potekala po zastavljenem načrtu.

RIM — V sporočilu po pogovorih papeža Pavla VI. s sudanskim predsednikom Nimeirijem in etiopskim cesarjem Selassijem je rečeno, da Jeruzalem »ne more biti pod nadzorstvom samo ene vere«, kar pomeni, da bi se naj Izrael odrekel nadzorstvu nad svetim mestom.

UBOJI V ČILU

SANTIAGO, 22. dec. (AFP) — Patrulje čilske vojaške hunte so preteklo noč v Santiagu ubile pet pripadnikov neke ilegalne odporniške organizacije. Po poročilih čilskega radia so patrulje presenetile te ljudi, ko so se pripravljali, da bodo razstrelili daljnovod.

SILASVUO V JERUZALEMU

JERUZALEM, 22. dec. (Reuter) — Poveljnik mirovnih sil OZN na Bližnjem vzhodu general Silasvuo je danes dopotoval v Jeruzalem, kjer se bo pogovarjal z izraelskimi funkcionarji o preprečevanju vsakodnevnih prask ob črti prekinitve ognja. Pričakujejo, da se bo sestal tudi z obrambnim ministrom Moše Dajanom.

OBLETNICA ZM MAKEDONIJE

SKOPJE, 22. dec. (Tanjug) — V veliki dvorani Doma JLA je bila danes slavnostna seja republiške konference zveze mladine Makedonije, ki jo je vodil predsednik Blagoje Stanoevski. Seja je bila ob 30-letnici prvega kongresa narodnoosvobodilne zveze mladine Makedonije, ki je bil 1943. leta v vasi Fuštani v egejskem delu Makedonije. Na seji so bili udeleženci prvega kongresa, delegacije ZM iz drugih republik in pokrajin, predsednik CK ZKM Angel Čemerski, predsednik republiške konference SZDL Boško Stankovski, komandant skopske armadne oblasti generalpolkovnik Vasko Karangelski in drugi.

DELO NEDELJSKA IZDAJA

Izdaja in tiska ČGP Delo, Ljubljana, Tomšičeva 1—3 Urednik nedeljske izdaje JAKA ŠTULAR — Telefon 23-522 do 23-528 Oglasna služba Ljubljana, Šubičeva 1, telefon 21-896 Oddelek za ljubljanske naročnike 20-463 za zunanje naročnike 23-522, poštni predal 29 — Ekspedit. telefon 321-489 — brzojavni naslov DELO Ljubljana Žiro račun pri službi družbenega knjigovodstva Ljubljana 50102-601-20012 — Mesečna naročnina 32 dinarjev za zasebnike 30 dinarjev — Rokopisov ne vračamo.

križanKe In Humor

V GRADEC po igrače k trdki KOCH in nič drugače!
V zalogi celoten sortiment LEGO in vse novosti
KOCH na Glavnem trgu

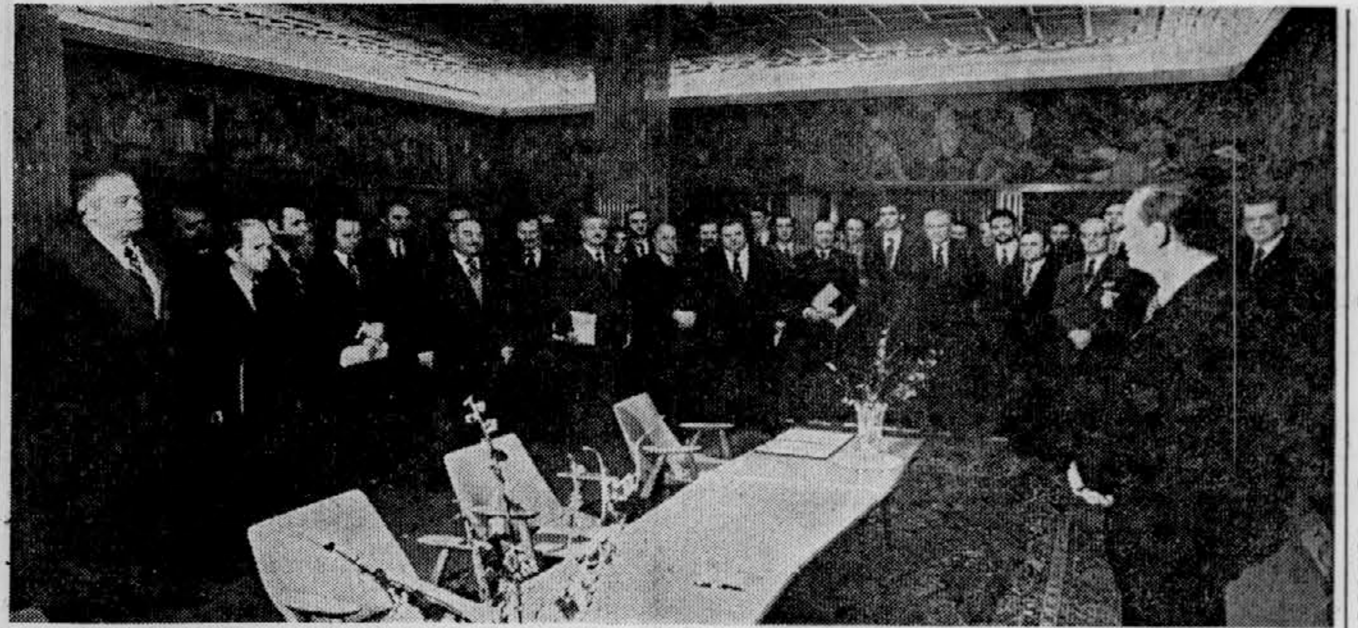

SLOVESEN PODPIS SAMOUPRAVNEGA SPORAZUMA O USTANOVITVI RTKS. Slovesnost je začel podpredsednik IO za ustanovitev telesnokulturne skupnosti SRS Vlado Beznik, med gosti pa je bil tudi predsednik RK SZDL Mitja Ribičič. Foto: Zrnec

USTANOVILI RTKS

Temeljne telesnokulturne skupnosti podpisale samoupravni sporazum

LJUBLJANA, 22. decembra. — Danes so pooblaščeni delegati temeljnih telesnokulturnih skupnosti iz Slovenije podpisali samoupravni sporazum o ustanovitvi telesnokulturne skupnosti SR Slovenije in tako tudi uradno končali akcijo samoupravnega vključevanja tega področja delovanja v naš družbeni mehanizem.

Slovesni akt podpisovanja je začel podpredsednik iniciativnega odbora za ustanovitev republiške telesnokulturne skupnosti in podpredsednik RK SZDL Vlado Beznik, ki je poudaril da gre za izjemno pomemben dogodek. »Lahko bi ob njem izrekli velike besede«, je dejal, »vendar pa sodim, da naj bodo velike besede dejanja, ki bodo sledila.« Tako je tudi v tem slovesnem trenutku prevladala delovna usmeritev, tako značilna za vse zadnje obdobje prizadevanj, da bi telesna kultura — ob pomoči vseh dejavnikov, in še zlasti družbenopolitičnih organizacij — pri nas naposled tudi v praksi dobila mesto, ki ji gre. Vlado Beznik je še poudaril čas, v katerem so v Sloveniji nastajale samoupravne interesne skupnosti v telesni kulturi. Poudaril je, da so telesnokulturni delavci lahko ponosni, ker so s tem tudi oni prispevali delež k izgrajevanju novih družbenih odnosov pri nas, hkrati pa je izrekel še posebno priznanje vsem tistim, ki so v okviru iniciativnih odborov za ustanovitev TTKS v občinah pa v iniciativnem odboru za ustanovitev RTKS v zadnjem obdobju opravili zares veliko delo.

Slovesnosti podpisovanja samoupravnega sporazuma je med drugimi gosti prisostvoval tudi predsednik RK SZDL Mitja Ribičič.

VELIKE NALOGE

Zasedala skupščina TKS SRS

LJUBLJANA, 22. dec. — Takoj po podpisu samoupravnega sporazuma o ustanovitvi telesnokulturne skupnosti SR Slovenije se je v veliki sejni dvorani skupščine SRS skupščina RTKS že sešla na prvem zasedanju. Po uvodnem referatu predsednika iniciativnega odbora za ustanovitev RTKS Dagmarja Šusterja so bili na dnevnem redu sprejem statuta in poslovnika, razprava o delu IO ter volitve organov telesnokulturne skupnosti SRS.

Dagmar Šuster je v svojem referatu opozoril na prizadevanja za vključitev telesne kulture v naš samoupravni mehanizem, ki so naposled pripeljala do ustanovitve temeljnih, mestne in zdaj še republiške telesnokulturne skupnosti. Poudaril je velik pomen dejstva, da je telesna kultura pri tej novi usmeritvi dobila najširšo družbeno podporo, kar je tudi pomembno izhodišče za nadaljnje delo, pri katerem bo treba skupno sprejeta stališča uresničiti. V razpravi so delegati predlagali nekaj dopolnitev statuta in poslovnika, nakar so oba dokumenta sprejeli. V diskusijskih prispevkih, ki so dopolnjevali referat, pa so razpravljalci govorili o dosedanjih izkušnjah ter problematiki TTKS, kakor tudi o nalogah, ki so tako pred TTKS kot RTKS in seveda vsemi nosilci telesnokulturne dejavnosti.

Za predsednika skupščine TTKS Slovenije so izvolili Bojana Polaka-Stjenko, za predsednika 23-članskega izvršnega odbora pa Dagmarja Šusterja, medtem ko so za sekretarja skupnosti imenovali Rajka Šugmana.

(O skupščini bomo obširneje poročali v naši jutrišnji številki.)

I. ZKL — MOŠKI
Industromontaža : Olimpija 71:81 (35:41)

ZAGREB — Sportna dvorana na Trešnjevki, gledalcev 500, sodnika Beloševič in Žutić (oba Bg), tekma I. ZLK — moški.

INDUSTROMONTAŽA: Bassin 12, Kovačić 10, Kauzlarić 7, Vanjak 2, Valek 13, Kavedžija 16, Marelja 11.

OLIMPIJA: Marter 4, Polanec 9, Macura 2, Jelovac 19, Ivanović 20, Gvardjančič 10, Nuhanović 1, Žorga 16.

Navzlic temu, da je Olimpija zaigrala le povprečno, je zanesljivo osvojila točki. Le do 7. minute je bila igra izenačena, za tem pa je Olimpija ves čas vodila. Zagrebčani so sicer izenačili v 16. minuti na 29:29, sicer pa so imeli Ljubljančani v tem delu največ osem točk prednosti.

V nadaljevanju so se domačini približali Olimpiji za štiri točke (41:45), kaj več pa niso mogli, kajti njihova igra je bila tako zmedena, da zmage povprečne Olimpije niso mogli ogroziti.

F. BOŽIČ

JELEN PREKINIL

VRSAR — V 12., predzadnjem, kolu kvalifikacijskega šahovskega turnirja za vstop na državno prvenstvo so slovenski zastopniki igrali takole: Rajčević — Jelen prekinjeno v nejasni poziciji; Šahović — Karnar 1:0; Karnar je v povsem dobljenem položaju v časovni stiski spregledal mat v potezi; Vlahović — Kržišnik remi in Klemenčič — Georgijevski remi.

Drugi pomembnejši rezultati: Mašić — Cvetković remi, Ničevski — Vukić remi, Kelečević — Bukal remi, Mesing — Janošević prekinjeno v boljšem položaju za Mesinga, Košanski — Milutinović remi, Bašagić — Gliksman remi itd.

Vrstni red pred zadnjim kolom: Cvetković 8,5, Vukić 8, Jelen 7,5 (1), Rajković, Ničevski, Sahović, Kelečević 7,5, Mašić, Bukal 7, . . . Karnar 6, . . . Kržišnik 5, . . . Klemenčič 4 itd.

V nedeljo je zadnje kolo.

M. S.

KAZNI ZA GRŠKE NOGOMETAŠE

ATENE, 22. dec. — Grška nogometna zveza je kaznovala vse igralce reprezentance in dva rezervna igralca zaradi slabe igre in poraza na kvalifikacijski tekmi z Jugoslavijo z denarno kaznijo po 25.000 drahem (900 dolarjev), poleg tega pa skoraj nihče od reprezentantov ne bo mogel več nastopiti v izbranem moštvu. V Grčiji namreč utemeljeno sumijo, da so bili igralci »obremenjeni s španskimi denarnimi ponudbami«

Grška vlada je od nogometne zveze zahtevala pojasnilo o vzrokih poraza z Jugoslovani, čeprav so le-ti večji del tekme igrali z igralcem manj. Vladno zahtevo je grškemu sekretarju za šport Georgiosu Vladimirosu posredoval minister brez listnice Konstantin Ralis. Vlada je ustanovila tričlansko komisijo, ki jo vodi predsednik nogometne zveze George Dedes, preučiti pa mora obtožbe, da so bili grški nogometaši podkupljeni. Pred to odločitvijo je moral minister za šport Vladimiros v kabinetu grškega premiera pojasniti razloge za slabo igro grških nogometašev in namigovanja o podkupovanju.

Agencija UPI pa poroča iz Aten, da je predsednik grške nogometne zveze Dedes izjavil, da bodo v grškem nogometu »sekali glave«. Hkrati je dodal, da se grški nogometaši niso borili za barve in čast svoje države. Po rezultatu 2:2 so se namreč pomaknili v obrambo in tako očitno igrali za Španijo.

REKORDNI SMUK

V Schladmingu zmagal Klammer (A)

SCHLADMING, 22. dec. (po telefonu) — Štajerska smučarska metropola Schladming je imela danes kaj slaviti: Avstrija je z zmago Franza Klammerja dodala letošnjim velikim uspehom še enega; prvič odkar tekmujejo za svetovni pokal, je avstrijska Štajerska priredila tekmo te najvišje ravni, na kar je čakala vrsto let; nad 3145 m dolgi progi je drvel zmagovalec s povprečno hitrostjo 111,22 km na uro, s čimer si je proga pridobila naslov najhitrejšega smuka na svetu. Po mnenju mnogih je bila današnja prireditev ena največjih smučarskih predstav na svetu.

Osrednja smučarska osebnost Schladminga, sloviti avstrijski trener Karl Kahr, je najbolj pravično ocenil današnji smuk: »Klammer je zmagovalec, temu izvrstnemu tekmovalcu je treba čestitati, toda tudi Francoz Antoli, ki je zasedel zadnje mesto, zasluži, da bi mu stisnili roko. To je zares proga za izbrane med izbranimi.«

Tudi v očeh občinstva, je vsak tekmovalec, ki je danes štartal na progi z 915 m višinske razlike in 24 kontrolnimi vrati, veljal za junaka. Kot da bi se bila polovica Štajerske zgrnila v ta prijetni kraj pod Dachsteinom. Na tekmi je bilo najmanj 30.000 gledalcev ali pa še več, kdo bi lahko to na hitro ocenil, saj je bila takorekoč vsa proga — od štarta do cilja obdana z množico gledalcev. Vsi so znali ceniti in nagraditi pogum slehernega udeleženca tekme. Da je schladmingski smuk rezerviran samo za cvet svetovnega alpskega smučanja, samo za najbolj pogumne, kaže tudi udeležb — vsega 68 tekmovalcev Selekcije pa niso delali prireditelji. Proga s svojimi ekstremnimi hitrostmi je izločala že pred tekmo. Mnogi sploh niso prišli v Schladming, nekateri pa so med treningom popustili in jih ni bilo na štart.

Posebno spektakularni so bili skoki čez ceste, ki prečkajo progo. Tekmovalci so leteli visoko po zraku, da je gledalcem zastajal dih. Tu je hitrost dosegala 130 km na uro. Vsekakor zgornja težavnostna stopnja. Toda vseeno je odločal tehnični del smuka, dva ovinka v spodnjem delu proge. Tu je Klammer dobil tekmo, kajti v zgornjem delu je imel Švicar Collombin prednost.

V eliti, ki se je predstavila v zadnji tekmi prvega obdobja tekmovanja za svetovni pokal, so štartali tudi trije Jugoslovani, med katerimi je bil najboljši eden izmed najmlajših udeležencev tekme, 18-letni Slovenjgradčan Andrej Kozelj, dijak ravenske gimnazije, ki je zaostal za zmagovalcem vsega nekaj čez 6 sekund in se uvrstil na 46. mesto, kar je za mladega tekmovalca vsekakor lep uspeh. Še zlasti, če upoštevamo, da je bil to zanj prvi težak smuk in drugi v življenju sploh. Dušan Gorišek je v zadnjem delu proge padel, potem ko je dobro opravil s težkimi deli in dosegel razmeroma dober vmesni čas. Izkušeni Gazvoda očitno ta čas ni v najboljši formi, saj kaže, da na progi ni mogel dati vsega od sebe. Med tekmo je bilo tudi nekaj padcev. Italijan Roland Thöni si je zlomil levo nogo.

Rezultati: 1. Klammer (A) 1:41,77, 2. Collombin (Šv) 1:42,12, 3. Russi (Šv) 1:42,13, 4. Hunter (Kan) 1:42,43, 5. Zwilling (A) 1:42,77, 6. Tritscher (A) 1:43,00, 7. Cochran (ZDA) 1:43,02, 8. Anzi (I) 1:43,05, 9. Grissmann (A) 1:43,24, 10 Feyersinger (A) 1:43,26, 11. Cordin (A) 1:43,32, 12. Dorner (A) 1:43,45 in Pellat-Finet (Fr) 1:43,45, 14. Grabler (Avstralija) in Irwin (Kanada) 1:43,49, 16. Frommelt (Lich) 1:43,99, 17. Roux (Švica) 1:44,02, 18. Fischer (ZRN) 1:44,43, 19. Bruce (ZDA) in Jones (ZDA) oba 1:44,49, . . . 46. Kozelj (Jug) 1:47,99, 48. Gazvoda (Jug) 1:48,51

J. DEKLEVA

BORAC FAVORIT

LJUBLJANA — Rokometaši Borca iz Banjaluke, današnji nasprotniki Celjanov v polfinalu jugoslovanskega pokala, so včeraj dopotovali v Ljubljano. So optimistično razpoloženi, saj upajo, da bodo proti dobrim, a mladim Celjanom zanesljivo zmagali.

ZMAGA? — Jure Koren

V hotelu Bellevue, kjer so se Banjalučani nastanili, smo se pogovarjali z igralcem Mojmirom Golićem, ki je povedal:

»Zmaga za nas sploh ni vprašanje. Smo mnogo bolj izkušena ekipa kot Celjani. Celjanom tudi temeljite priprave in velika želja po zmagi ne bosta pomagali. Nas je poraz v srečanju za pokal evropskih prvakov precej strl. Ravno zaradi tega moramo izdatno zmagati.«

Zvedeli smo tudi, da Karalić ne bo nastopil.

Tekma bo v dvorani Tivoli ob 16.15.

D. KRIŽNIK

VEČ KO 200 NASTOPAJOČIH

LJUBLJANA, 22. dec. — V dvorani Tivoli se je danes dopoldne začelo 26. prvenstvo SRS za posameznike in dvojice v članskih in mladinskih disciplinah. Na prvenstvu nastopa več ko 200 igralcev in igralk iz 18 klubov, največ je seveda igralcev in igralk iz Ljubljane, saj ima samo Olimpija 53 nastopajočih na prvenstvu.

Tekmovanje se je začelo s partijami mladincev in mladink po samezno. Do šestnajstine finala pri mladincih in osmine finala pri mladinkah ni bilo nobenega presenečenja. Pri mladincih se je med najboljših šestnajst uvrstilo kar šest igralcev iz Sobote, štirje od Olimpije ter po dva od Triglava in Ljubljane in po en zastopnik Semedele in Ilirije. Šestnajst najboljših v SRS je: Rak B. Kramžar, Šerak, Mainarič, Škerget, Klinar, Regvart, Čadež Ramovš, Kodrič, Zver, Novak Kerec, Šircelj, Šarlah in Vinčec. Pri mladinkah je med osmerico najboljših Olimpija s tremi zastopnicami (Kalan, Jeler, Čadež), Fužinar z dvema (Štruc, Režonja), Triglav dvema (Zakojč, Novak) in Ilirija z eno (Langerholc).

Tekmovanje se nadaljuje, jutri pa bodo na sporedu finalne igre med 11. in 13. uro.

D. N.

MILJANIĆ OSTANE DO JUNIJA PRI C. ZVEZDI

BEOGRAD, 22. dec. — Miljan Miljanić bo še naprej ostal trener Crvene zvezde. Tak je bil sklep včerajšnjega sestanka upravnega odbora rdeče-belih.

Miljanić bo ostal v Beogradu vsaj do konca te prvenstvene sezone. Tako ne bo odpotoval v Lizbono na pogovore s Benficо. Še naprej bo tudi delal z reprezentanco v njenih pripravah za tekmo s Španijo.

NOVA REKORDA SRS

V Trbovljah z zračnim orožjem

TRBOVLJE, 22. dec. — V dvorani osnovne šole se je začelo tretje republiško prvenstvo v streljanju z zračnim standardnim orožjem. Prvi dan so nastopili člani v streljanju z zračno standardno pištolo, mladinci v streljanju s standardno pištolo in puško, mladinke pa so se pomerile v streljanju z zračno puško.

V članski konkurenci so bili doseženi zelo dobri rezultati, saj je med posamezniki Tržan (Olimpija) dosegel nov republiški rekord. V drugih kategorijah so bili doseženi povprečni rezultati. Boljša sta bila le mladinca Mrkun (Krim), ki je zmagal v streljanju z zračno standardno puško, in Peternel ml. (Kranj), ki je bil prvi pri mladincih v streljanju z zračno standardno pištolo.

Rezultati — zračna standardna pištola člani — posamezniki: 1. Tržan 378 (rekord SRS), 2. Gaber 376, 3. Selan 374, 4. Planinc 372 (vsi Olimpija), 5. Peternel (Kr) 369; ekipno 1. Olimpija I. 1494 (rekord SRS), 2. Olimpija II. 1449, 3. Kranj 1445, 4. Rudar RSC Velenje 1396; zračna standardna pištola mladinci — posamezno: 1. Peternel ml. (Kr) 352, 2. Detelbah (RSC Vel) 337, 3. Kersnik (R. Skapin) 328, 4. Košutnik (Ol) 308; zračna standardna puška — mladinci: 1. Mrkun 358, 2. Kraljič (oba Krim) 346, 3. Satler (RSC Vel) 343, 4. Hauptman (Ol) 341, 5. Matvoz (Fecro Sl. Gradec) 339; ekipno: 1. Krim 1009, 2. Rudar RSC Velenje 990, 3. Fecro Sl. Gradec 981, 4. Kranj 961, 5. Kamnik 947; zračna standardna puška — mladinke: 1. Kozjek (Kamnik) 332, 2. Reifner (Kamn) 283.

Jutri se prvenstvo nadaljuje v kategoriji članov in članic v streljanju s standardno puško.

L. MIKOLIČ

MLADI OBETAJO

MARIBOR — Republiško prvenstvo za najmlajše judoiste, ki je bilo v dvorani B mariborskega sejmišča, je bilo doslej najmnožičnejše v zadnjem desetletju. V prvem delu prvenstva, ko so tekmovali pionirji in starejši mladinci, je nastopil kar 201 tekmovalec iz 19 klubov. Navdušili so tudi finalni boji, opozorili pa so na izredno izenačenost, tako da lahko pričakujemo ugodne rezultate tudi na državnem prvenstvu.

Rezultati, pionirji (142) — do 42 kg: Očko : Leščar (oba Imp) 3:0; do 46 kg: Mecilošek (MS) : Romih (Imp) 10:0, do 52 kg: Nerat (Mb) : Vuzem (Ol) 0:5, do 58 kg: Sodat (Rač) : Leskovar (Br) 0:10, do 64 kg: Kunčič (Ol) : Miljanič (Br) 0:7, do 70 kg: Srd (G. Rad) : Vrdoljak (Jes) 7:0, nad 70 kg: Venceljberger (Ol) : Planinc (Br) 7:0; st. mladinci (59) — lahka: F. Sega : A. Sega (oba Imp) 0:3, polsrednja: Levičar : Kunčič (oba Ol) 0:3, srednja: Simnic (Šiš) : Leskovar (Imp) 0:7, težka: Ekart (Rač) : Polajnar (Ol) 0:10.

F. DEZMAN

Na kratko

Košarkarska sobota

ZKL — moški: Jugoplastika — Beograd 106:73 (44:25), Bosna — Metalac 94:77 (41:40), Rabotnički — Crvena zvezda 109:119 101:101, 92:92, 83:83, 40:47), Borac — Lokomotiva 97:81 (40:34), Partizan — Železničar 81:62 (37:37).

ZKL — ženske: Bosna — Partizan 84:47 (48:23), Jugoplastika — Industromontaža 57:61 (30:22).

II. ZKL — zahod: Kovinotehna — Železničar 105:94 (45:52), Ilirija : Rudar 89:83 (46:40), Istragradjevno — Kvarner 75:79 (38:38).

Hokejski izidi

I. ZHL: Celje : Olimpija 0:15 (0:6, 0:4, 0:5), Spartak : Jesenice 1:24 (0:9, 0:7, 1:8), Slavija : C. zvezda 8:5 (2:1, 1:2, 5:2).

NOGOMET — Nogometaši splitskega Hajduka so že pričeli s pripravami za spomladanski del prvenstva. Po desetdnevnem odmoru so se na prvem treningu zbrali Katalinić, Šimunić, Džoni, Rožić, Boljat, Peruzović, Mijač, Mužinić, Matković, Jurišić, Jovanić, Šalov, Čapin in Gluić. Manjkali so reprezentanti Mešković, Buljan, Holzer, Oblak, Jerković in Surjak, ki imajo odmor do konca leta.

NOGOMET — Na naslov nogometne zveze Jugoslavije je prispelo nekaj sto brzojavk s čestitkami za veliko zmago nad Grčijo, ki so jih poslali tako posamezniki kot tudi delovne organizacije iz vse države. Med čestitkami je bila tudi brzojavka, ki so jo poslali mornarji z ladje Ulcinj, ki pluje nekje po Atlantiku.

BOKS — Bivši svetovni prvak v težki kategoriji Cassius Clay je napravil v Pennsylvaniji prometni prekršek. Na avtocesti, kjer je največja dovoljena hitrost 85 km na uro, je vozil s 125 km na uro. Ker ni hotel plačati 15 dolarjev globe, bo prišel pred sodišče, ki ga bo najbrž kaznovalo z zaporom.

NALOGE ZAČRTANE

S seje republiške konference ZMS v Ljubljani

LJUBLJANA, 22. dec. — »Nihče ne more živeti le od kongresa do kongresa. Zveza mladine ne more sprejeti skokovitih sprememb na enem samem kongresu. Osnovna naloga kongresa je le, da ugotovi družbeni in ekonomski položaj mlade generacije v naši družbi, s čim in kako ga spremeniti in koliko naj k temu prispeva nova mladinska organizacija.« je v uvodu h kritični analizi dela ZMS v zadnjem obdobju na današnji seji republiške konference ZMS, med drugim dejal predsednik Ljubo Jasnič.

Čeprav je kongres ZMJ in ZMS ponovno prestavljen, ZMS nadaljuje s pripravami, ki so jih začeli julija, ko so v javno razpravo dali osnutke dokumentov o novi organiziranosti, nova programska načela in osnutek novega statuta ZMS. Še več. Z današnjim dnem so stopili v drugo fazo priprav, saj so z elementi kritične ocene, ki je v zadnjem mesecu potekala od osnovnih celic — aktivov ZM do republiške ravni, dodali predkongresni razpravi nove elemente. Predvsem pa so objektivno pregledali opravljeno delo in opredelili slabosti organizacije.

Ugotovitvam, da je akcija ZMS po pismu predsednika Tita in izvršnega biroja in po 3. konferenci ZKJ, neprimerno učinkovitejša in širša, so z današnjo sejo postavili nasproti predvsem tiste šibke točke, ki bi jih morali odpraviti pred kongresom.

Ko spregovorijo v oceni o samih aktivih ZM, predvsem o tistih delovnih organizacijah, ugotavljajo, da mladi še premalokrat zastavljajo vprašanja, ki neposredno zadevajo izboljšanje njihovega družbeno ekonomskega, samoupravnega in političnega položaja. Mladi v krajevnih skupnostih se morajo največkrat boriti z osnovnimi materialnimi vprašanji, ki pogojujejo njihovo delo in je zato njihova dejavnost predvsem športna, kulturna, vse premalo pa družbeno politična. Občinske konference bi morale z načrtno kadrovsko politiko pričeti v osnovni šoli, saj se prav tam mlade pritegne ali odvrne od nadaljnjega aktivnega delovanja v Zvezi mladine in tudi v drugih družbenopolitičnih organizacijah.

Za občinske organizacije nadalje velja, da se vse prevečkrat izgubljajo v pripravljanju raznih akcij, premalo načrtno pa so zaznavale pojave v družbi in sprejemale stališča do teh pojavov, kar bi brez dvoma omogočalo večjo kontinuiteto v delu in bi odpravilo usihanje dejavnosti na posameznih področjih. Tudi povezovanje med občinskimi organizacijami na nivoju regije in republike je bilo premalo učinkovito.

Predsednik republiške konference Zveze mladine Slovenije Ljubo Jasnič je orisal predvsem trenutni družbeni položaj in jasno začrtal naloge, ki jih mladim narekuje nova ustava in kongresi ZK. Predvsem je poudaril, da je v obdobju po 3. konferenci ZKJ zaživelo delo mladih proizvajalcev, ki so se že aktivno vključili v vrste ZM. To predstavlja, po mnenju Ljuba Jasniča, jamstvo za idejno, programsko in akcijsko razredno usmeritev ZM v prelomnem obdobju nastajanja nove mladinske družbenopolitične organizacije.

Za uresničitev vseh zastavljenih nalog, predvsem pa za nadaljevanje priprav na kongres ZM pa je v prvi vrsti potrebno še izpopolniti družbenopolitično usposabljanje in izobraževanje v ZM in v družbi nasploh. Čeprav je v osmih mesecih leta 1973 izobraževanje zajelo kar 30 tisoč mladih ljudi, je prevladalo mnenje, da so programi premalo enotni, prevečkrat vključujejo predvsem izobraževanje vodstev mladinskih aktivov in občinskih konferenc ZMS, premalo pa segajo v samo članstvo ZMS.

Z današnjo sejo RK ZMS so mladi začrtali širok program priprav na kongres, v njem so našli mesto programi političnega dela, družbenopolitična usposabljanja in program reorganizacije, predvsem pa so pokazali pripravljenost, da najprej odpravijo napake v organizaciji ter na teh spoznanjih gradijo nadaljnjo akcijo.

V. PŠENIČNY

MINISTRI SO KONČALI DELO

Nadaljevanje s prve strani

V Ženevi so takoj začeli napovedovati možnost obnovitve diplomatskih stikov med Izraelom in SZ, prekinjenih po vojni 1967, kar naj bi bil logičen sovjetski odgovor na ponovno vzpostavitev ameriško-egiptovskih stikov (omenjajo možnost, da bi ZDA utegnile kmalu navezati stike tudi z Alžirijo in Sirijo).

Uradni predstavnik izraelske delegacije je po končanem srečanju med Ebanom in Gromikom (bilo je precej dolgo, dve uri in 40 minut, medtem ko je bilo srečanje Kissinger-Fahmi, v istem času pol krajše) na vprašanje glede obnovitve stikov SZ-Izrael izjavil: »No comment«, brez komentarja. Kljub temu ta možnost ni povsem izključena (tudi če se spomnimo, kako prisrčno sta se Eban in Gromiko rokovala med včerajšnjim popoldanskim srečanjem). Za stike med Izraelom in Egiptom pa je še prezgodaj. Ko je Waldheim hotel sinoči prirediti sprejem za vse navzoče delegacije, so Egipčani rekli, da ne pridejo, če bodo na njem Izraelci. Egipčani menijo, da mora Izrael najprej pokazati več pripravljenosti za umik z zasedenih ozemelj, preden bi bil možen tak bistven premik.

V toku današnjega dne sestavljajo posebne delovne komisije, ki naj bi se lotile posameznih vprašanj v zvezi z bližnjevzhodno konferenco kmalu po končani otvoritveni fazi, verjetno sredi prihodnjega tedna. Enkrat sredi januarja, morda 7., pa naj bi se začela prva delovna faza konference, katere naloga bo doseči dezangažiranje in ločitev sil ob Sueškem prekopu (torej nadaljevanje pogajanj s 101. km). V tej fazi zunanji ministri, ki danes in jutri odidejo iz Ženeve, ne bo do sodelovali, ampak njihovi namestniki na ravni veleposlanikov, Waldheima pa bo zamenjal njegov posebni zastopnik, ki bo o konferenci stalno obveščal varnostni svet OZN).

Vse bolj torej kaže, da so v ženevsko konferenco položena velika pričakovanja. Tudi s sirske strani (sirska miza v sedmerokotniku miz sredi dvorane zasedanj je sicer prazna, vendar skrbno pripravljena s svežo vodo in ošiljenimi svinčniki), kar dokazuje včerajšnja izjava Damaska, naj bi bil cilj konference »uresničitev resolucij Združenih narodov, ki terjajo umik Izraela z vseh zasedenih arabskih ozemelj in povrnitev nacionalnih pravic palestinskemu ljudstvu.«

TIT DOBERŠEK

Na kratko

ŽENEVA — Ameriški zunanji minister Kissinger se je že tretjič sestal s sovjetskim zunanjim ministrom Gromikom odkar se je začela konferenca o miru na Bližnjem vzhodu. Pred tem se je Kissinger sestal z egiptovskim ministrom Fahmijem, pred odhodom v ZDA pa se namerava srečati še z vodiloma drugih delegacij v Ženevi.

ŽENEVA — Uradna predstavnika egiptovske in izraelske delegacije sta izjavila, da sta zadovoljna z odločitvijo o ustanovitvi delovne vojaške skupine, ki bo proučevala vprašanje ločitve vojaških sil na Bližnjem vzhodu. Oba predstavnika sta poudarila, da je tretje zasedanje ministrov v Ženevi potekalo v »prisrčnem in delovnem ozračju«. Pomočnik ameriškega zunanjega ministra Joseph Sisco pa je povedal, da so vsi udeleženci zadovoljni z rezultati konference in da je potekala po zastavljenem načrtu.

RIM — V sporočilu po pogovorih papeža Pavla VI. s sudanskim predsednikom Nimeirijem in etiopskim cesarjem Selassijem je rečeno, da Jeruzalem »ne more biti pod nadzorstvom samo ene vere«, kar pomeni, da bi se naj Izrael odrekel nadzorstvu nad svetim mestom.

NEDELJSKA IZDAJA DELO

Izdaja in tiska ČGP Delo, Ljubljana, Tomšičeva 1—3. Urednik nedeljske izdaje JAKA STULAR — Telefon 23-522 do 23-528. Oglasna služba Ljubljana, Šubičeva 1, telefon 21-896. Oddelek za ljubljanske naročnike 20-463, za zunanje naročnike 23-522, poštni predal 29 — Ekspedit. telefon 421-489 — brzojavni naslov DELO Ljubljana. Žiro račun pri službi družbenega knjigovodstva Ljubljana 50102-601-20012 — Mesečna naročnina 32 dinarjev za zasebnike 30 dinarjev — Rokopisov ne vračamo

Iz včerajšnje zadnje izdaje

BESEDNI DVOBOJ

Popoldne je v Ženevi najprej govoril Eban

ŽENEVA, 21. dec. — Današnje popoldansko, drugo zasedanje ženevske konference o miru na Bližnjem vzhodu, se je začelo z dvajsetminutno zamudo ob 15,10, v bolj sproščenem in optimističnem ozračju, kot dopoldansko. Ob koncu tega zasedanja je prišlo do prvega besednega dvoboja, ki daje slutiti, da bodo ženevska srečanja dejansko besedno bojišče.

Tudi popoldansko zasedanje je vodil generalni sekretar OZN Kurt Waldheim, ki je predal besedo izraelskemu zunanjemu ministru Ebanu.

Aba Eban je dejal, da ženevska konferenca predstavlja priložnost za ustvaritev miru. »Ne vemo, ali bo mir dosežen ali ne, toda Izrael je odločen, da zgrabi za to priložnost. Naš cilj je mir, o katerem naj bi se pogajali. Z njim naj bi se končalo nasilje, s katerim je bila ogrožena eksistenca Izraela.«

Izraelski zunanji minister je nato večino svojega govora posvetil temu, kar je imenoval »pravica Izraela do obstoja, do življenja, do suverenosti, do svobodne plovbe.« Omenil je že znano izraelsko trditev o ogroženosti Izraela in zavrnil arabske trditve, da je Izrael tuj element na tem področju.

Eban je poudaril, da je Izrael realnost na Bližnjem vzhodu, ki jo morajo arabske sosede priznati. Pri tem se je skliceval na resolucijo o razdelitvi Palestine z dne 20. aprila 1947. Ohranitev premirja je prvi in nujen pogoj za vsakršno pogajanje. »Cilj Izraela je mirovni sporazum, ki bo vseboval pogoje našega obstoja v prihodnosti,« je rekel, »ta mir mora biti obveznost vseh držav. Mirovni sporazum mora predvideti konec vseh oblik sovražnosti, bojkota, blokade, pritiskov in zastraševanja od zunaj. Vsebovati mora odpoved sili v medsebojnih odnosih, neodvisnost in suverenost vseh držav. Prenehati mora z vsemi nasilnimi akcijami, tako da bo ta sporazum predstavljal konec bližnjevzhodnega konflikta. Hkrati bi moralo biti zagotovljeno, da bi sporazum spoštovali tudi drugi, ki ne sodelujejo na tej konferenci.«

Pri tem je Eban zelo grobo napadel Sirijo v zvezi z njenim odnosom do izraelskih vojnih ujetnikov. Glede prihodnjih meja z arabskimi državami je Eban menil, da bi bilo treba o njih sprejeti sporazum, se o njih pogajati, in da naj bi bile te meje takšne, da bi se Izrael lahko branil pred napadi od zunaj: »Ni se mogoče vrniti na stare meje iz leta 1949, pripravljeni pa smo na ozemeljski kompromis, kar zahteva od druge strani določene koncesije.« Glede arabskih beguncev je menil, da njihov problem ni nerešljiv in Izrael je pripravljen sodelovati v njegovem razreševanju na regionalni in mednarodni ravni. Niti besedice torej o možnosti vrnitve nazaj, predvsem pa ostro nasprotovanje temu, da bi na tem območju nastala nova, palestinska država.

Eban je nato obljubil, da Izrael ne bo izvajal pravne oblasti nad tistimi deli Jeruzalema, ki so sveti za krščansko ali islamsko vero in da bo dopuščal svoboden pristop do teh svetih mest.

Egiptovski zunanji minister Ismail Fahmi je nemudoma zaprosil Waldheima za besedo in nato obtožil Ebana, da ne govori o dejstvih, ampak da drži svoj predvolilni govor.

Fahmi je opozoril na dejstvo, da je Izrael v OZN povsem izoliran, kar je posledica izraelskega obnašanja. Egiptovski zunanji minister je hkrati opomnil navzoče, da Izrael noče govoriti o Palestincih, ki so jim leta 1947 odvzeli ozemlje. Nato je našteval izraelske agresivne akcije proti sosedom in zlasti proti palestinskemu narodu. Terjal je, naj se Eban ne poslužuje te govorniške tribune za propagando.

Waldheim je nato ob 16,45 končal popoldansko zasedanje in sklical za jutri dopoldne ob 11. uri zaprto sejo, na kateri bi proučili naravo prihodnjih srečanj, hkrati pa bi, kot je predlagal sovjetski zunanji minister Andrej Gromiko, omogočili govoriti o osnovnih vprašanjih tudi tistim, ki bi to želeli.

Po popoldanskem zasedanju je egiptovski zunanji minister Fahmi sklical tiskovno konferenco, na kateri je ostro obsojal Izrael zaradi agresivne politike in njegove politične nepopustljivosti.

TIT DOBERŠEK

V GRADEC po igrače
k tvrdki KOCH in nič drugače!
V zalogi celoten sortiment LEGO in vse novosti
KOCH na Glavnem trgu

KOMANDOSA PRED SODIŠČEM

ATENE, 22. dec. (Reuter) — Arabska komandosa, ki sta v grškem zaporu, bodo postavili pred sodišče 24. januarja. Aretirali so ju avgusta letos, potem ko sta z bombami in brzostrelkami napadla potnike na atenskem letališču. Ubila sta 4 ljudi, 46 pa ranila. Ugrabitelji letala zahodnonemške družbe Lufthanse, ki so v ponedeljek zagrešili pokol na mednarodnem letališču v Rimu, so od grških oblasti zahtevali, naj ta dva komandosa izpustijo.

KONČANI POGOVORI V KUVAJTU

KUVAJT, 22. dec. (AFP) — Podpredsednik japonske vlade Takeo Miki je končal štiridnevni obisk v Kuvajtu, kjer se je pogovarjal o novem stališču japonske vlade do spopada med Arabci in Izraelom. Minister Miki bo obiskal še Saudsko Arabijo, Egipt, Abu Dabi in Irak.

V ŠPANIJI MIR?

MADRID, 22. dec. (AP) — Španski minister za informacije in turizem Fernando Liman je izjavil, da se zaradi umora premiera Blanca v Španiji ne bo nič spremenilo in da se ta država ne bo oddaljila od poti, ki jo je začrtal predsednik Francisco Franco. Po sestanku kabineta, ki mu je tokrat predsedoval Franco, je minister Liman dejal, da »v vsej državi vlada red«.

SIMULTANKA VELEMOJSTRA PARME ZA DAN JLA

SLOVENSKA BISTRICA — V počastitev dneva JLA je šahovski velemojster Bruno Parma v domu JLA odigral simultanko z vojaki, njihovimi starešinami in člani klubov iz Sl. Bistrice in S. Konjic.

Velemojster se je pomeril s kar 35 nasprotniki in končal z njimi boj po več kot 5.30 ure. Zmagal je kajpak Parma z 29:6. Z velemojstrom so remizirali: Marguč, Sagadin, Katinić, Pilberšek, Zilič, Detiček, Vreš, Dolinšek, Stoilov in Perunčić. Edino zmago je dosegel kapetan I. razreda Živko Petrović, ki je tudi najdlje vzdržal za šahovnico. Zelo zanimivo prireditev si je ogledalo več ko 100 gledalcev.

B. K.

JELEN PREKINIL

VRSAR — V 12., predzadnjem, kolu kvalifikacijskega šahovskega turnirja za vstop na državno prvenstvo so slovenski zastopniki igrali takole: Rajčević — Jelen prekinjeno v nejasni poziciji; Šahović — Karnar 1:0; Karnar je v povsem dobljenem položaju v časovni stiski spregledal mat v potezi; Vlahović — Križišnik remi in Klemenčič — Georgijevski remi.

Drugi pomembnejši rezultati: Mašić — Cvetković remi, Ničevski — Vukić remi, Kelečević — Bukal remi, Mesing — Janošević prekinjeno v boljšem položaju za Mesinga, Košanski — Miljušinović remi, Bašagić — Glicksman remi itd.

Vrstni red pred zadnjim kolom: Cvetković 8,5, Vukić 8, Jelen 7,5 (1), Rajković, Ničevski, Šahović, Kelečević 7,5, Mašić, Bukal 7, . . . Karnar 6, . . . Križišnik 5, . . . Klemenčič 4 itd.

V nedeljo je zadnje kolo.

M. S.

KAZNI ZA GRŠKE NOGOMETAŠE

ATENE, 22. dec. — Grška nogometna zveza je kaznovala vse igralce reprezentance in dva rezervna igralca zaradi slabe igre in poraza na kvalifikacijski tekmi z Jugoslavijo z denarno kaznijo po 25.000 drahem (900 dolarjev), poleg tega pa skoraj nihče od reprezentantov ne bo mogel več nastopiti v izbranem moštvu. V Grčiji namreč utemeljeno sumijo, da so bili igralci »obremenjeni s španskimi denarnimi ponudbami«.

Grška vlada je od nogometne zveze zahtevala pojasnilo o vzroku poraza z Jugoslovani, čeprav so le-ti večji del tekme igrali z igralcem manj. Vladno zahtevo je grškemu sekretarju za šport Georgiosu Vladimirosu posredoval minister brez listnice Konstantin Ralis. Vlada je ustanovila tričlansko komisijo, ki jo vodi predsednik nogometne zveze George Dedes, preučiti pa mora obtožbe, da so bili grški nogometaši podkupljeni. Pred to odločitvijo je moral minister za šport Vladimiros v kabinetu grškega premiera pojasniti razloge za slabo igro grških nogometašev in namigovanja o podkupovanju.

Agencija UPI pa poroča iz Aten, da je predsednik grške nogometne zveze Dedes izjavil, da bodo v grškem nogometu »sekali glave«. Hkrati je dodal, da se grški nogometaši niso borili za barve in čast svoje države. Po rezultatu 2:2 so se namreč pomaknili v obrambo in tako očitno igrali za Španijo.

MILJANIĆ OSTANE DO JUNIJA PRI C. ZVEZDI

BEOGRAD, 22. dec. — Miljan Miljanić bo še naprej ostal trener Crvene zvezde. Tak je bil sklep včerajšnjega sestanka upravnega odbora rdeče-belih.

ŠPORT - ŠPORT - ŠPORT - ŠPORT - ŠPORT - ŠPORT - ŠPORT - ŠPORT - ŠPORT -

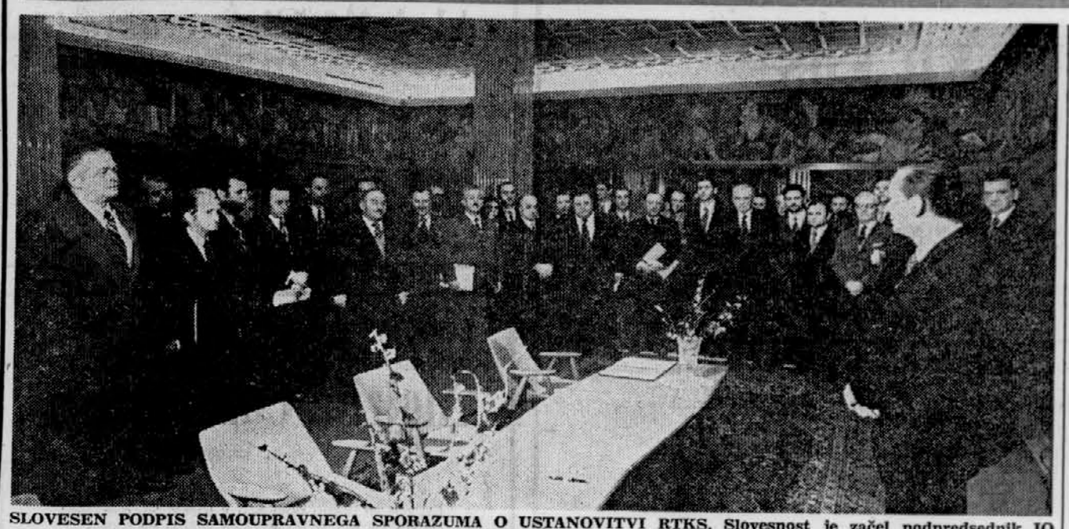

SLOVESEN PODPIS SAMOUPRAVNEGA SPORAZUMA O USTANOVITVI RTKS. Slovesnost je začel podpredsednik IO za ustanovitev telesnokulturne skupnosti SRS Vlado Beznik, med gosti pa je bil tudi predsednik RK SZDL Mitja Ribičič. Foto: Zrnec

USTANOVILI RTKS

Temeljne telesnokulturne skupnosti podpisale samoupravni sporazum

LJUBLJANA, 22. decembra. — Danes so pooblaščeni delegati temeljnih telesnokulturnih skupnosti iz Slovenije podpisali samoupravni sporazum o ustanovitvi telesnokulturne skupnosti SR Slovenije in tako tudi uradno končali akcijo samoupravnega vključevanja tega področja delovanja v naš družbeni mehanizem.

Slovesni akt podpisovanja je začel podpredsednik iniciativnega odbora za ustanovitev republiške telesnokulturne skupnosti in podpredsednik RK SZDL Vlado Beznik, ki je poudaril da gre za izjemno pomemben dogodek. »Lahko bi ob njem izrekli velike besede«, je dejal, »vendar pa sodim, da naj bodo velike besede dejanja, ki bodo sledila.« Tako je tudi v tem slovesnem trenutku prevladala delovna usmeritev, tako značilna za vse zadnje obdobje prizadevanj, da bi telesna kultura — ob pomoči vseh dejavnikov, in še zlasti družbenopolitičnih organizacij — pri nas naposled tudi v praksi dobila mesto, ki ji gre. Vlado Beznik je še poudaril na čas, v katerem so v Sloveniji nastajale samoupravne interesne skupnosti v telesni kulturi. Poudaril je, da so telesnokulturni delavci lahko ponosni, ker so s tem tudi oni prispevali delež k izgrajevanju novih družbenih odnosov pri nas, hkrati pa je izrekel še posebno priznanje vsem tistim, ki so v okviru iniciativnih odborov za ustanovitev TTKS v občinah pa v iniciativnem odboru za ustanovitev RTKS v zadnjem obdobju opravili zares veliko delo.

Slovesnosti podpisovanja samoupravnega sporazuma je med drugimi gosti prisostvoval tudi predsednik RK SZDL Mitja Ribičič.

VELIKE NALOGE

Zasedala skupščina TKS SRS

LJUBLJANA, 22. dec. — Takoj po podpisu samoupravnega sporazuma o ustanovitvi telesnokulturne skupnosti SR Slovenije se je v veliki sejni dvorani skupščine SRS skupščina RTKS že sešla na prvem zasedanju. Po uvodnem referatu predsednika iniciativnega odbora za ustanovitev RTKS Dagmarja Šusterja so bili na dnevnem redu sprejem statuta in poslovnika, razprava o delu IO ter volitve organov telesnokulturne skupnosti SRS.

Dagmar Šuster je v svojem referatu opozoril na prizadevanja za vključitev telesne kulture v naš samoupravni mehanizem, ki so naposled pripeljala do ustanovitve temeljnih, mestne in zdaj še republiške telesnokulturne skupnosti. Poudaril je velik pomen dejstva, da je telesna kultura pri tej novi usmeritvi dobila najširšo družbeno podporo, kar je tudi pomembno izhodišče za nadaljnje delo, pri katerem bo treba skupno sprejeta stališča uresničiti. V razpravi so delegati predlagali nekaj dopolnitev statuta in poslovnika, nakar so oba dokumenta sprejeli. V diskusijskih prispevkih, ki so dopolnjevali referat, pa so razpravljalci govorili o dosedanjih izkušnjah ter problematiki TTKS, kakor tudi o nalogah, ki so tako pred TTKS kot RTKS in seveda vsemi nosilci telesnokulturne dejavnosti.

Za predsednika skupščine TTKS Slovenije so izvolili Bojana Polaka-Stjenko, za predsednika 23-članskega izvršnega odbora pa Dagmarja Šusterja, medtem ko so za sekretarja skupnosti imenovali Rajka Sugnana.

(O skupščinj bomo obširneje poročali v naši jutrišnji številki.)

REKORDNI SMUK

V Schladmingu zmagal Klammer (A)

SCHLADMING, 22. dec. (po telefonu) — Štajerska smučarska metropola Schladming je imela danes kaj slaviti: Avstrija je z zmago Franza Klammerja dodala letošnjim velikim uspehom še enega; prvič odkar tekmujejo za svetovni pokal, je avstrijska Štajerska priredila tekmo te najvišje ravni, na kar je čakala vrsto let; nad 3145 m dolgi progi je drvel zmagovalec s povprečno hitrostjo 111,22 km na uro, s čimer si je poroga pridobila naslov najhitrejšega smuka na svetu. Po mnenju mnogih je bila današnja prireditev ena največjih smučarskih predstav na svetu.

Osrednja smučarska osebnost Schladminga, sloviti avstrijski trener Karl Kahr, je najbolj pravično ocenil današnji smuk: »Klammer je zmagovalec, temu izvrstnemu tekmovalcu je treba čestitati, toda tudi Francoz Antoli, ki je zasedel zadnje mesto, zasluži, da bi mu stisnili roko. To je zares proga za izbrane med izbranimi.«

Tudi v očeh občinstva je vsak tekmovalec, ki je danes startal na progi z 915 m višinske razlike in 24 kontrolnimi vrati, veljal za junaka. Kot da bi se bila polovica Štajerske zgrnila v ta prijetni kraj pod Dachsteinom. Na tekmi je bilo najmanj 30.000 gledalcev ali pa še več, kdo bi lahko to na hitro ocenil, saj je bila takorekoč vsa proga — od štarta do cilja obdana z množico gledalcev. Vsi so znali ceniti in nagraditi pogum slehernega udeleženca tekme. Da je schladmingski smuk rezerviran samo za cvet svetovnega alpskega smučanja, samo za najbolj pogumne, kaže tudi udeležba — vsega 68 tekmovalcev. Selekcije pa niso delali prireditelji. Proga s svojimi ekstremnimi hitrostmi je izločala že pred tekmo. Mnogi sploh niso prišli v Schladming, nekateri pa so med treningom popustili in jih ni bilo na štart.

Posebno spektakularni so bili skoki čez ceste, ki prečkajo progo. Tekmovalci so leteli visoko po zraku, da je gledalcem zastajal dih. Tu je hitrost dosegala 130 km na uro. Vsekakor zgornja težavnostna stopnja. Toda vseeno je odločal tehnični del smuka, dva ovinka v spodnjem delu proge. Tu je Klammer dobil tekmo, kajti v zgornjem delu je imel Švicar Collombin prednost.

V eliti, ki se je predstavila v zadnji tekmi prvega obdobja tekmovanja za svetovni pokal, so štartali tudi trije Jugoslovani, med katerimi je bil najboljši eden izmed najmlajših udeležencev tekme, 18-letni Slovenjgračan Andrej Kozelj, dijak ravenske gimnazije, ki je zaostal za zmagovalcem vsega nekaj čez 6 sekund in se uvrstil na 46. mesto, kar je za mladega tekmovalca vsekakor lep uspeh. Se zlasti, če upoštevamo, da je bil to zanj prvi težak smuk in drugi v življenju sploh. Dušan Goriček je v zadnjem delu proge padel, potem ko je dobro opravil s težkimi deli in dosegel razmeroma dober vmesni čas. Izkušeni Gazvoda očitno ta čas ni v najboljši formi, saj kaže, da na progi ni mogel dati vsega od sebe. Med tekmo je bilo tudi nekaj padcev. Italijan Roland Thöni si je zlomil levo nogo.

Rezultati: 1. Klammer (A) 1:41,77, 2. Collombin (Sv) 1:42,12, 3. Russi (Sv) 1:42,13, 4. Hunter (Kan) 1:42,43, 5. Zwilling (A) 1:42,77, 6. Tritscher (A) 1:43,00, 7. Cochran (ZDA) 1:43,02, 8. Anzi (I) 1:43,05, 9. Grissmann (A) 1:43,24, 10 Feyersinger (A) 1:43,26, 11. Cordin (A) 1:43,32, 12. Dorner (A) 1:43,45 in Pellat-Finet (Fr) 1:43,45, 14. Grabler (Avstralija) in Irwin (Kanada) 1:43,49, 16. Prommelt (Lich) 1:43,99, 17. Roux (Švica) 1:44,02, 18. Fischer (ZRN) 1:44,43, 19. Bruce (ZDA) in Jones (ZDA) oba 1:44,49, . . . 46. Kozelj (Jug) 1:47,99, 48. Gazvoda (Jug) 1:48,51

J. DEKLEVA

BORAC FAVORIT

LJUBLJANA — Rokometaši banjaluškega Borca so sinoči dopotovali v Ljubljano, kjer se bodo danes v okviru polfinala za jugoslovanski rokometni pokal pomerili s pokalnim prvakom SRS Celjem. Navzlic spodrsljaju v srečanju s Crveno zvezdo v tekmovanju za pokal evropskih prvakov Banjalučani upajo v uspeh v srečanju s Celjani kot tudi v finalu pokala, saj so se kot edini prvoligaši uvrstili v finale.

Tudi v taboru Celjanov so vsi optimisti, čeprav menijo, da srečanje ne bo lahko. Zanimivo, da so Celjani pred leti, ko so še igrali v zvezni ligi, najvišjo zmago

ZMAGA? — Jure Koren

(32:20) dosegli prav proti Borcu. Največ pozornosti bodo Celjani posvetili reprezentantom Popoviću, Radjenoviću in Selecu. V taboru Celjanov so nadalje prepričani, da bo zanje pot do uspeha možna le, če vratar Arslanagić ne bo branil kot v svojih najboljših dneh — na olimpijskem turnirju in na SP v Franciji leta 1970.

F. B.

NOVA REKORDA SRS

V Trbovljah z zračnim orožjem

TRBOVLJE, 22. dec. — V dvorani osnovne šole se je začelo tretje republiško prvenstvo v streljanju z zračnim standardnim orožjem. Prvi dan so nastopili člani v streljanju z zračno standardno pištolo, mladinci v streljanju s standardno pištolo in puško, mladinke pa so se pomerile v streljanju z zračno puško.

V članski konkurenci so bili doseženi zelo dobri rezultati, saj je med posamezniki Tržan (Olimpija) dosegel nov republiški rekord. V drugih kategorijah so bili doseženi povprečni rezultati. Boljša sta bila le mladinca Mrkun (Krim), ki je zmagal v streljanju z zračno standardno puško, in Peternel ml. (Kranj), ki je bil prvi pri mladincih v streljanju z zračno standardno pištolo.

Rezultati — zračna standardna pištola člani — posamezniki: 1. Tržan 378 (rekord SRS), 2. Gaber 376, 3. Selan 374, 4. Planinc 372 (vsi Olimpija), 5. Peternel (Kr) 369; ekipno 1. Olimpija I. 1494 (rekord SRS), 2. Olimpija II. 1449, 3. Kranj 1445, 4. Rudar RSC Velenje 1396; zračna standardna pištola mladinci — posamezno: 1. Peternel ml. (Kr) 352, 2. Detelbah (RSC Vel) 337, 3. Kersnik (R. Škapin) 328, 4. Košutnik (Ol) 308; zračna standardna puška — mladinci: 1. Mrkun 359, 2. Kraljič (oba Krim) 346, 3. Satler (RSC Vel) 343, 4. Hauptman (Ol) 341, 5. Matvoz (Fecro Sl. Gradec) 339; ekipno: 1. Krim 1009, 2. Rudar RSC Velenje 990, 3. Fecro Sl. Gradec 981, 4. Kranj 961, 5. Kamnik 947; zračna standardna puška — mladinke: 1. Kosjek (Kamnik) 332, 2. Reifner (Kamn) 283.

Jutri se prvenstvo nadaljuje v kategoriji članov in članic v streljanju s standardno puško.

L. MIKOLIČ

MLADI OBETAJO

MARIBOR — Republiško prvenstvo za najmlajše judoiste, ki je bilo v dvorani B mariborskega sejmišča, je bilo doslej najmnožičnejše v zadnjem desetletju. V prvem delu prvenstva, ko so tekmovali pionirji in starejši mladinci, je nastopil kar 201 tekmovalec iz 19 klubov. Navdušili so tudi finalni boji, opozorili pa so na izredno izenačenost, tako da lahko pričakujemo ugodne rezultate tudi na državnem prvenstvu.

Rezultati, pionirji (142) — do 42 kg: Očko : Leščar (oba Imp) 3:0, do 46 kg: Mecilošek (MS) : Romih (Imp) 10:0, do 52 kg: Nerat (Mb) : Vusem (Ol) 0:5, do 58 kg: Sodat (Rad) : Leskovar (Br) 0:10, do 64 kg: Kunčič (Ol) : Miljanič (Br) 0:7, do 70 kg: Srd (G. Rad) : Vrdoljak (Jes) 7:0, nad 70 kg: Venceljberger (Ol) : Planinc (Br) 7:0; st. mladinci (59) — lahka: F. Šega : A. Šega (oba Imp) 0:3, polsrednja: Levičar : Kunčič (oba Ol) 0:3, srednja: Šimnic (Šiš) : Leskovar (Imp) 0:7, težka: Ekart (Rad) : Polajnar (Ol) 0:10.

F. DEŽMAN

Na kratko

KOŠARKA — Na košarkarskem festivalu žalske občine sodelujejo vsa SSD in letos prvič tudi učenke in učenci posebne OŠ. Rezultati: pionirji I. skupina: 1. Žalec, 2. Griže, 3. Braslovče; II. skupina: 1. Prebold, 2. Petrovče, 3. Polzela; pionirke I. skupina: 1. Braslovče, 2. Žalec, 3. Polzela; II. skupina: 1. Prebold, 2. Griže, 3. Petrovče.

V finalni tekmah se bodo najboljše ekipe borile za uvrstitev od 1. do 4. mesta, druge pa za uvrstitev od 5. do 8. mesta.

NOGOMET — Nogometaši splitskega Hajduka so že pričeli s pripravami za spomladanski del prvenstva. Po desetdnevnem odmoru so se na prvem treningu zbrali Katalinić, Simunić, Džoni, Rožić, Boljat, Peruzović, Mijač, Mužinić, Matković, Jurišić, Jovanić, Šalov, Capin in Glušić. Manjkali so reprezentanti Mešković, Buljan, Holzer, Oblak, Jerković in Surjak, ki imajo odmor do konca leta. Priprave so se pričele tako rano zaradi turneje po Ameriki in Mehiki, na kateri bodo Splitčani odigrali osem tekem, na pot pa pojdejo že 4. januarja.

J. S.

NOGOMET — Na naslov nogometne zveze Jugoslavije je prispelo nekaj što brzojavk s čestitkami za veliko zmago nad Grčijo, ki so jih poslali tako posamezniki kot tudi delovne organizacije iz vse države. Med čestitkami je bila tudi brzojavka, ki so jo poslali mornarji z ladje Ulcinj, ki pluje nekje po Atlantiku.

BOKS — Bivši svetovni prvak v težki kategoriji Cassius Clay je napravil v Pennsylvaniji prometni prekršek. Na avtocesti, kjer je največja dovoljena hitrost 85 km na uro, je vozil s 125 km na uro. Ker ni hotel plačati 15 dolarjev globe, bo prišel pred sodišče, ki ga bo najbrž kaznovalo z zaporom.

VEČ KO 200 NASTOPAJOČIH

LJUBLJANA, 22. dec. — V dvorani Tivoli se je danes dopoldne začelo 26. prvenstvo SRS za posameznike in dvojice v članskih in mladinskih disciplinah. Na prvenstvu nastopa več ko 200 igralcev in igralk iz 18 klubov, največ je seveda igralcev in igralk iz Ljubljane, saj ima samo Olimpija 53 nastopajočih na prvenstvu.

Tekmovanje se je začelo s partijami mladincev in mladink posamezno. Do šestnajstine finala pri mladincih in osmine finala pri mladinkah ni bilo nobenega presenečenja. Pri mladincih se je med najboljših šestnajst uvrstilo kar šest igralcev iz Sobote, štirje od Olimpije ter po dva od Triglava in Ljubljane in po en zastopnik Semedele in Ilirije. Šestnajst najboljših v SRS je: Rak B. Kramžar, Šerak, Malnarič, Škerget, Klinar, Regvart, Čadež, Ramovš, Kodrič, Žver, Novak, Kerec, Strcelj, Šarlah in Vinčec. Pri mladinkah je med osmerico najboljših Olimpija s tremi zastopnicami (Kalan, Jeler, Čadež), Fužinar z dvema (Štruc, Rožonja), Triglav dvema (Zakojc, Novak) in Ilirija z eno (Langerholc).

Tekmovanje se nadaljuje, jutri pa bodo na sporedu finalne igre med 11. in 13. uro.

D. N.

I. ZKL — MOŠKI

RABOTNICKI : C. ZVEZDA 109:119 (101:101, 92:92, 83:83, 40:47)